

תוכן עניינים

אנלוגיות

משחק מקדים	2
יחידת תרגול 1	6
יחידת תרגול 2	9
יחידות תרגול 3-7	12
יחידות תרגול 8-12	16
יחידות תרגול 13-17	20
יחידות תרגול 18-22	24
יחידות תרגול 23-27	28
יחידות תרגול 28-32	32
יחידות תרגול 33-36	36

הבנת הנקרא

יחידת תרגול 1	75
יחידות תרגול 2-4	86
יחידות תרגול 5-7	93
יחידות תרגול 8-10	100
יחידות תרגול 11-13	107
יחידות תרגול 14-16	114

שאלות הבנה והסקה

יחידת תרגול 1	121
יחידת תרגול 2	125
יחידת תרגול 3	129
יחידת תרגול 4	132
יחידת תרגול 5	135
יחידת תרגול 6	137
יחידת תרגול 7	140
יחידת תרגול 8	142

השלמות משפטים

יחידת תרגול 1	40
יחידת תרגול 2	44
יחידות תרגול 3-4	48
יחידות תרגול 5-6	51
יחידות תרגול 7-8	55
יחידות תרגול 9-10	58
יחידת תרגול 11	61
יחידות תרגול 12-13	63
יחידות תרגול 14-15	66
יחידות תרגול 16-17	69
יחידות תרגול 18-19	72

אנלוגיות

משחק מקדים

לכל אחד מצמדי המילים הבאים, נסח משפט קשר המתאר את היחס הקיים בין משמעויותיהן.

14. זמרים : מקהלה	1. עיפרון : לכתוב
15. האכיל : האביס	2. כיסא : ישיבה
16. גפרור : לכבות	3. רכבת : רכב
17. גפרור : להצית	4. מזוקן : זקן
18. מערוך : מכבש	5. גבוה : נישא
19. בכורה : הצגה	6. זית : שמן
20. קור : חום	7. אשכול : ענב
21. מדחום : חום	8. סגר : פתוח
22. חליבה : חמאה	9. להגביה : גבוה
23. אינסופי : גבול	10. ירכתיים : סירה
24. קלח : תירס	11. נדן : חרב
25. חרטום : צי	12. שולחן : נגר
26. התייחסות : התעלמות	13. לעקור : צמח

משמח : גיל .46	להתייחס : התעלמות .27
במאי : אקרן .47	מסיק : זית .28
נרדם : שינה .48	פטיש : נגר .29
עשוי : עלול .49	כלבן : כלב .30
התמתן : קיצוני .50	שען : שעון .31
סבי : נכדו .51	סירק : סתור .32
גנב : לקח .52	להתקומם : תרעומת .33
מזרק : תרופה .53	ידיית : דלת .34
אדווה : גל .54	מעקה : נפילה .35
הידד : שמחה .55	לשלות : מים .36
כרם : יין .56	חצוצרה : כלי נגינה .37
עליצות : מדוכדך .57	מצא : חיפש .38
כף רגל : נועל .58	התנקה : ניקה .39
חם : פושר .59	הפחיד : לפחד .40
צנוע : להתרברב .60	לשאוב : נוזל .41
תכשיט : צמיד .61	צמרת : עץ .42
דיו : קסת .62	תרנגול : אפרוח .43
גנז : ארכיון .63	התרחקות : רחוק .44
קשירה : להתיר .64	לאסור : חופש .45

65. לפקפק : ספק

66. שיוף : חלק

67. עקשן : לשכנע

68. מצביא : ניצחון

69. עץ : לנטוע

70. ברור : להסביר

תשובות ספיות

1. א' משמש כדי ב'	36. א' = להוציא משהו מ-ב'
2. א' משמש ל-ב'	37. א' = סוג של ב'
3. א' = סוג של ב'	38. א' = השיג את המטרה שלשמה ב'
4. א' = בעל ב'	39. א' = ב' את עצמו
5. א' ו-ב' הן מילים נרדפות	40. א' = גרם למישהו ב'
6. מ-א' מפיקים ב'	41. א' = להוציא ב'
7. א' = קבוצת ב'ים	42. א' = החלק העליון של ב'
8. א' = הפך משהו להפך מ-ב'	43. ב' הוא שלב מוקדם בהתפתחות א'
9. א' = להפוך משהו ליותר ב'	44. א' = הפיכה ליותר ב'
10. א' = החלק האחורי של ב'	45. א' = לשלול ב' ממישהו
11. ב' משמש לנשיאת א'	46. א' = גורם ל-ב'
12. ב' = בעל מקצוע המכין א'	47. ב' מאפשר התרשמות מתוצר עבודתו של א'
13. א' = להוציא ב' ממקום מסוים	48. א' = נכנס למצב של ב'
14. ב' = קבוצת א'	49. ב' = א' בהקשר שלילי
15. ב' = א' בצורה מופרזת	50. א' = הפך לפחות ב'
16. א' נועד להפך מ-ב'	51. אם הוא א', אני ב'
17. א' נועד ב'	52. א' = ב' משהו ללא רשות
18. ב' מבצע את פעולת א' בקנה מידה גדול יותר	53. א' משמש להחדרת ב'
19. א' = ב' ראשון	54. א' = ב' קטן
20. א' ו-ב' הם הפכים	55. א' היא קריאה המביעה ב'
21. א' משמש למדידת ב'	56. ב-א' גדל חומר הגלם ממנו מכינים ב'
22. מתוצר א' מכינים ב'	57. ב' = חש את ההפך מ-א'
23. א' = שאין לו ב'	58. ב' = לובש משהו על א'
24. א' = יחידת ב'	59. ב' = בין א' להפך מ-א'
25. א' = חלק קדמי של פרט מ-ב'	60. א' אינו נוהג ב'
26. א' ו-ב' הם הפכים	61. ב' הוא סוג של א'
27. א' = לעשות את ההפך מ-ב'	62. א' שמים ב-ב'
28. א' = קטיף ב'ים	63. א' = שם ב-ב'
29. א' = כלי עבודתו של ב'	64. ב' = להפוך פעולת א'
30. א' הוא בעל המקצוע המטפל ב-ב'	65. א' = להביע ב'
31. א' הוא בעל המקצוע המתקן ב'	66. א' = הפיכת משהו ליותר ב'
32. א' = הפך משהו להפך מ-ב'	67. א' קשה ב'
33. א' = להביע ב'	68. תפקידו של א' לגרום ב'
34. א' הוא חלק מ-ב'	69. ב' = להכניס א' למשהו
35. א' נועד למנוע ב'	70. א' = שאין צורך ב' אותו

יחידת תרגול 1

- .71 קרון : רכבת -**
- (1) דרך : מסילה
 (2) קנה : רובה
 (3) שמע : רשמקול
 (4) הגה : גלגל
- .72 לפרק : להרכיב -**
- (1) להגביה : להנמיד
 (2) לטייח : לצבוע
 (3) להקיץ : להתעורר
 (4) לתכנן : לבצע
- .73 מכונף : כנף -**
- (1) מחויט : חוט
 (2) מצולק : צלקת
 (3) מעופף : עוף
 (4) מחושב : חשיבות
- .74 בית : גג -**
- (1) חרטום : ספינה
 (2) תחרות : מנצח
 (3) חדר : מפתן
 (4) הר : פֶּסְגָה
- .75 שולחן : רהיט -**
- (1) מסמר : בורג
 (2) מרזב : מים
 (3) שושנה : פרח
 (4) מזבלה : צחנה
- .76 כבשה : עדר -**
- (1) כותנה : בד
 (2) חזיר : דיר
 (3) צב : שריון
 (4) אנייה : צי
- .77 התכונן : הכין -**
- (1) התחרה : ניצח
 (2) התעצבן : הרגיו
 (3) התערטל : הפשיט
 (4) התעלל : העליל
- .78 חכה : דיג -**
- (1) סכין : חיתוך
 (2) תבלין : מתובל
 (3) מנשר : המרדה
 (4) מחרשה : קטיף
- .79 יבשת : חוף -**
- (1) בגד : אמרה
 (2) גדה : נחל
 (3) אי : מים
 (4) כותל : קיר
- .80 מטושטש : לזהות -**
- (1) משותק : לנוע
 (2) שקרי : לתאר
 (3) זהיר : לתכנן
 (4) הפכפך : לחזות
- .81 להתיר : קשר -**
- (1) לטוות : חוט
 (2) לפרוס : תפר
 (3) לענות : שאלה
 (4) לזמן : קריאה
- .82 לארוג : בד -**
- (1) לאפות : מאפה
 (2) ללבוש : שמלה
 (3) להקציע : עץ
 (4) לאלף : סייח

- 83. נזקר : אצבעון -**
- (1) נחרד : חרדה
 - (2) נאמן : שבועה
 - (3) נרטב : מטריה
 - (4) נפצע : אספלנית
- 84. נפטר : חיים -**
- (1) החריש : שמיעה
 - (2) התעורר : שינה
 - (3) רתח : להיטות
 - (4) התחנך : נבלות
- 85. הרטיב : לחלח -**
- (1) לחש : צווח
 - (2) הסביר : ניסח
 - (3) החביא : הטמין
 - (4) הרתיח : חימם
- 86. רמז : פתרון -**
- (1) שאלה : תמיהה
 - (2) עצה : החלטה
 - (3) מראה : ראייה
 - (4) פתיח : נאום
- 87. בול : לבייל -**
- (1) טלאי : להטליא
 - (2) מסתור : להסתיר
 - (3) מסור : לנסר
 - (4) כברה : להכביר
- 88. אבניים : קדר -**
- (1) שריפה : כבאי
 - (2) דגים : דייג
 - (3) מכחול : צייר
 - (4) לסוטה : חייט
- 89. בהכרח : ספק -**
- (1) בשגגה : כוונה
 - (2) בוודאות : הסתברות
 - (3) במחותרת : סתר
 - (4) בביטחון : יוזמה
- 90. שקרי : הכחיש -**
- (1) מיומן : אימן
 - (2) צדקני : הצדיק
 - (3) מסוכן : התריע
 - (4) מכוון : לכייל
- 91. חבץ : חמאה -**
- (1) חרש : תלם
 - (2) שתל : קטיף
 - (3) ארה : כוורת
 - (4) סלל : כביש
- 92. נפל למשכב : רופא -**
- (1) חשב : פילוסוף
 - (2) הואשם : סנגור
 - (3) הוצף : ימאי
 - (4) נפלו פניו : מורה
- 93. אדריכל : דייר -**
- (1) חייט : תופר
 - (2) בנאי : מהנדס
 - (3) מרצה : מתרגם
 - (4) תסריטאי : צופה
- 94. מחסן : אמבר -**
- (1) זגג : מקצוע
 - (2) תבואה : שדה
 - (3) סירה : ארבה
 - (4) עגלה : ניידות

תשובות ספיות

(4) .91	(2) .86	(2) .81	(4) .76	(2) .71
(2) .92	(1) .87	(1) .82	(3) .77	(1) .72
(4) .93	(3) .88	(3) .83	(1) .78	(2) .73
(3) .94	(1) .89	(2) .84	(1) .79	(4) .74
	(3) .90	(4) .85	(4) .80	(3) .75

יחידת תרגול 2

- 95. מתג : ללחוץ -**
- (1) כד : לכייר
 - (2) משרוקית : לנשוף
 - (3) כביש : לדרוס
 - (4) זרנוק : להצית
- 96. למה : סיבה -**
- (1) היכן : מיקום
 - (2) מתי : נימוק
 - (3) האם : ביטול
 - (4) בחברת מי : תגבורת
- 97. מטפה : כיבוי -**
- (1) קדרה : ציפוי
 - (2) מכלב : ניתוק
 - (3) מקטורן : תפירה
 - (4) תחבושת : חבישה
- 98. נלעג : בוז -**
- (1) נלהב : התלהבות
 - (2) נפלא : פליאה
 - (3) נרעש : הרעשה
 - (4) נפרד : פרידה
- 99. כריכה : ספר -**
- (1) אדם : עור
 - (2) פיזמון : שיר
 - (3) קליפה : פרי
 - (4) ארון : בגדים
- 100. קטף : פרי -**
- (1) ניקה : לכלוך
 - (2) מרט : שערה
 - (3) נטע : שתיל
 - (4) דלה : אגם
- 101. התעצם : כוח -**
- (1) התגמד : ננס
 - (2) התחכם : תבונה
 - (3) התייפה : יופי
 - (4) השתלב : זולת
- 102. ארובה : עשן -**
- (1) תרופה : מזרק
 - (2) מרגמה : הפצצה
 - (3) מחט : חוט
 - (4) קנה : קליע
- 103. מסויד : סיד -**
- (1) מגולוון : מתכת
 - (2) מצורף : אטב
 - (3) מטונף : ניקיון
 - (4) מעוצב : עיצוב
- 104. מסירות : מסירות נפש -**
- (1) בור : בור סוד
 - (2) מורה : מורה דרך
 - (3) חושך : חושך מצרים
 - (4) גיס : גיס חמישי
- 105. קשור : חבל -**
- (1) מנוקב : מהדק
 - (2) מעוץ : מקבת
 - (3) חתוך : מאכלת
 - (4) ממוסמר : מסמר
- 106. הטיל מורא : לחשוש -**
- (1) קומם : לציית
 - (2) הודיע : לומר
 - (3) דובב : לדבר
 - (4) הצדיק : לתרץ

107. עמיתים : משלח יד -

- (1) מתחרזים : סיומת
- (2) דיירים : דירה
- (3) צפונים : מחבוא
- (4) רגישים : תחושה

109. הפגזה : מקלט -

- (1) הצתה : גפרור
- (2) גשם : מטריה
- (3) מעקה : טיפוס
- (4) מחסום : מגננה

108. מתבודד : חברה -

- (1) מסתפק במועט : מותרות
- (2) מתעוור : מאור עיניים
- (3) מתרגז : זעם
- (4) מתחרה : תבוסה

110. מרגל : אוסף -

- (1) מחפש : מאבד
- (2) מספר : מודיע
- (3) מתעלה : מצוין
- (4) מתגנב : עובר

תשובות סופיות

(1) .107	(1) .103	(3) .99	(2) .95
(1) .108	(3) .104	(2) .100	(1) .96
(2) .109	(4) .105	(3) .101	(4) .97
(4) .110	(3) .106	(4) .102	(2) .98

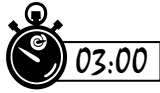
יחידת תרגול 3

- 1. משופם : שפם -**
- (1) מצויר : מכחול
 (2) מקומט : קמטים
 (3) מסוקל : אבנים
 (4) מחוטא : חטאים
- 2. מחוג : שעון -**
- (1) ענבל : פעמון
 (2) רכבת : קטר
 (3) אורחה : נתיב
 (4) קולמוס : פנקס
- 3. סמטה : רחוב -**
- (1) גפה : רגל
 (2) בד : אמרה
 (3) ביתן : מבנה
 (4) סיר : מכסה
- 4. חבץ : חמאה -**
- (1) ארג : בד
 (2) ניתק : סכין
 (3) קצר : אמבר
 (4) חנד : יסוד
- 5. זהב : מטיל זהב -**
- (1) נחושת : מכרה נחושת
 (2) גבינה : חריץ גבינה
 (3) עט : חבר לעט
 (4) פרח : זר פרחים
- 6. לקומם : מרד -**
- (1) לנאום : שוכנע
 (2) להסות : הרעיש
 (3) להגיש : נדרש
 (4) לדובב : דיבר

יחידת תרגול 4

- 7. עמוד שדרה : חוליה -**
- (1) מקהלה : פסנתרן
 (2) מחרוזת : חרוז
 (3) ספל : ידית
 (4) זחל : רגל
- 8. שיבח : מחמאה -**
- (1) הסביר : אזהרה
 (2) הרצין : נזיפה
 (3) העיר : הערה
 (4) התפיל : מים
- 9. פלה : כינים -**
- (1) בדה : שקרים
 (2) צירף : נוספים
 (3) משה : מים
 (4) רדה : דבש
- 10. עמד על דם רעהו : להציל -**
- (1) היה לו לעזר : לעזור
 (2) עמד מנגד : להתנגד
 (3) חשף שיניים : לאכול
 (4) מילא פיו מים : לדבר
- 11. קדר : קדרה -**
- (1) כבאי : זרנוק
 (2) חלבן : חלב
 (3) אופה : רקיק
 (4) זבן : תוצרת
- 12. חשוף : גלוי -**
- (1) דלוח : עכור
 (2) סתור : מסורק
 (3) ידוע : שולי
 (4) נהוג : צפוי

יחידת תרגול 5

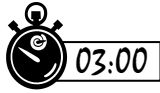
- 13. קצרצר : קצר -**
- (1) צהבהב : צהוב
 - (2) מריר : מר
 - (3) דקיק : דק
 - (4) חמצמץ : חמוץ
- 14. קצר : לחם -**
- (1) מסק : מטע
 - (2) בצר : יין
 - (3) גדד : תמר
 - (4) ארג : בד
- 15. התבייש : גאווה -**
- (1) צהל : עצב
 - (2) התפלא : הפתעה
 - (3) התנדב : עזרה
 - (4) הסתפק : חרטה
- 16. נהיר : להסביר -**
- (1) רחוק : להרחיק
 - (2) רם : להנמיך
 - (3) מלא : לספוג
 - (4) מהיר : להשיג
- 17. מתאכסן : גר -**
- (1) משתעבד : חי
 - (2) מתגנדר : מהודר
 - (3) מתכתב : מקושר
 - (4) מושאל : ניתן
- 18. הזים : שמועה -**
- (1) הסתיר : הטמנה
 - (2) הצהיר : הצהרה
 - (3) הכחיש : מזימה
 - (4) הפריך : השערה

יחידת תרגול 6

- 19. דורון : שי -**
- (1) גוזטרה : חדר
 - (2) גנזך : מקלט
 - (3) וסל : צמית
 - (4) אומצה : סעודה
- 20. משלחת : שליח -**
- (1) כוורת : דבש
 - (2) עלווה : עלה
 - (3) אשפה : חץ
 - (4) רחוב : תהלוכה
- 21. מטריה : מטר -**
- (1) שמשיה : שמש
 - (2) מלחיה : מלח
 - (3) מברקה : מברק
 - (4) מצחיה : מצח
- 22. אדווה : נחשול -**
- (1) גבול : מדינה
 - (2) קול : רעש
 - (3) ספינה : מעבורת
 - (4) חדרון : אולם
- 23. אָבָה : רצון -**
- (1) צפה : אקרן
 - (2) שמע : אוזן
 - (3) תמה : ספק
 - (4) הגה : פטנט
- 24. לרקוח : תרופה -**
- (1) לנעול : נעל
 - (2) לצחוק : הלצה
 - (3) למסמר : מסמר
 - (4) לטבוע : מטבע

יחידת תרגול 7

25. מאזניים : משקל -

- (1) מחוגה : זווית
- (2) סרט מדידה : אורך
- (3) מדחום : חולי
- (4) מריצה : ערימה

26. נעילה : כף רגל -

- (1) ענידה : תכשיט
- (2) עצימה : עין
- (3) מחיאה : כף יד
- (4) חבישה : פדחת

27. לשלם : לשחד -

- (1) להעתיק : לזייף
- (2) להרים : להניף
- (3) להקניט : להרגיז
- (4) לסווג : לתייג

28. קול : רחש -

- (1) זמן : הרף עין
- (2) חוט : דבלול
- (3) חלקת אדמה : זיבורית
- (4) גל : משבר

29. נדיב : להתרים -

- (1) קמצן : לרכוש
- (2) דייקן : לאחר
- (3) פתני : להערים
- (4) שאנן : להציל

30. נזיפה : לנזוף -

- (1) סליחה : לחשוש
- (2) רגש : להתאהב
- (3) התראה : להזהיר
- (4) מחשבה : להורות

תשובות ספיות

(2) .25	(3) .19	(3) .13	(2) .7	(2) .1
(4) .26	(2) .20	(2) .14	(3) .8	(1) .2
(1) .27	(1) .21	(1) .15	(4) .9	(3) .3
(1) .28	(4) .22	(1) .16	(4) .10	(1) .4
(3) .29	(3) .23	(4) .17	(3) .11	(2) .5
(3) .30	(4) .24	(4) .18	(1) .12	(4) .6

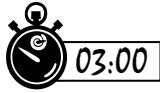
יחידת תרגול 8

- 1. האכיל : הלעיט -**
- (1) הפריח : העיף
 - (2) ביקש : הפציר
 - (3) טיפח : ניקה
 - (4) ביתר : חתך
- 2. חיוך : פנים -**
- (1) ריח : אף
 - (2) בעיטה : רגל
 - (3) בטן : גוף
 - (4) כעס : יד
- 3. התנסות : ניסוי -**
- (1) התכנסות : ניתוק
 - (2) התרברבות : רבב
 - (3) השתלחות : שליח
 - (4) הצטדקות : צידוק
- 4. ליבש : לחות -**
- (1) להתפיל : תפל
 - (2) להתפיח : נפיחות
 - (3) לגלען : גלעין
 - (4) לקלקל : תיקון
- 5. מנץ : ניצנים -**
- (1) מטולא : טלאי
 - (2) מוחה : עוולות
 - (3) רושף : ניצוצות
 - (4) פורח : זר פרחים
- 6. קדמי : חזית -**
- (1) גובל : שכנות
 - (2) מוצפן : צפון
 - (3) מורם : גבוה
 - (4) מואר : תאורה

יחידת תרגול 9

- 7. רצוף : שבור -**
- (1) רהוט : שגור
 - (2) רווי : יבש
 - (3) רופף : יציב
 - (4) רוכן : מתוח
- 8. כמדומני : סובר -**
- (1) חוששני : מזהיר
 - (2) סבורני : חושב
 - (3) חושבני : ברור
 - (4) תמהני : מפתיע
- 9. עיר : אתון -**
- (1) ביצה : גוזל
 - (2) אריה : לביאה
 - (3) בכר : נאקה
 - (4) סיח : סוס
- 10. לאפות : כריך -**
- (1) לקלף : תפוז
 - (2) לארוג : בגד
 - (3) להבריג : בורג
 - (4) לשתות : מים
- 11. הכחשה : כפר -**
- (1) הדברה : ריסס
 - (2) הדגמה : הסביר
 - (3) תמיכה : צידד
 - (4) הדלקה : דלק
- 12. הדהוד : הד -**
- (1) שיקוף : בבואה
 - (2) סתירה : מסורק
 - (3) ידוע : שולי
 - (4) עידוד : הרגעה

יחידת תרגול 10

16. פרישות : תענוגות -

- (1) עילגות : טעויות
- (2) קצרנות : כתיבה
- (3) פזרנות : כסף
- (4) צמחונות : בשר

17. להתבונן : צג -

- (1) לבשל : מעדן
- (2) למעוד : מכשול
- (3) לכתוב : ספר
- (4) להסכית : רמקול

18. מהמורה : נסיעה -

- (1) מכמורת : לכידה
- (2) מנעול : סגירה
- (3) צעקה : שמיעה
- (4) הערת ביניים : נאום

13. אילן : אמיר -

- (1) צהבהב : צהוב
- (2) מריר : מר
- (3) דקיק : דק
- (4) ראש : קודקוד

14. נקטע : רציף -

- (1) נחלק : שלם
- (2) נחבט : מכה
- (3) נדלק : אור
- (4) נבצר : מנע

15. דבר : להג -

- (1) בשל : הקדיח
- (2) שרף : חרד
- (3) טלטל : נענע
- (4) כילה : השמיד

יחידת תרגול 11

22. נפל למשכב : חולה -

- (1) נדם : רועש
- (2) כבה נרו : חשוך
- (3) נגע ללב : מרחם
- (4) התעלף : מחוסר הכרה

23. להפחיד : אל תירא -

- (1) להציל : הצילו
- (2) לפתות : אל תפן ליצר
- (3) להרגיז : אל נא באפך
- (4) לקבור : אל מלא רחמים

24. קבר : אדמה -

- (1) נעל : מנעול
- (2) חלץ : פקק
- (3) הרכיב : פאזל
- (4) השרה : מים

19. מים : שאב -

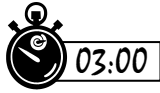
- (1) מטע : מסק
- (2) ענבים : דרך
- (3) דבש : רדה
- (4) ערמונים : קלה

20. דשדש : רץ -

- (1) פטפט : שתק
- (2) טפטף : שצף
- (3) כרכר : מעגל
- (4) געגע : אווז

21. מאובזר : אבזור -

- (1) מזוגג : זיגוג
- (2) מקולקל : תיקון
- (3) מתוכנן : תכנות
- (4) מבוזר : הרכבה

יחידת תרגול 12

28. מלוכלך : מגואל -

- (1) מתעתד : מתכוון
- (2) מתמרק : מתגנדר
- (3) מתלבש : מתפשט
- (4) מתעמל : מתייגע

29. מסמר : פטיש -

- (1) עט : דיו
- (2) סיכה : מכלב
- (3) נייר : עפרון
- (4) זגוגית : חלון

30. חבילה : צרר -

- (1) חיטה : קצר
- (2) זית : מסק
- (3) מטבע : טבע
- (4) מראה : שיקף

25. מחסן : אמבר -

- (1) קטנוע : משאית
- (2) קינוח : רפרפת
- (3) הגה : גלגל
- (4) ארון : מדף

26. גל : אדווה -

- (1) ענידה : תכשיט
- (2) עצימה : עין
- (3) מחיאה : כף יד
- (4) תנועה : זיע

27. עלות : כסף -

- (1) גיל : זמן
- (2) אורך : גובה
- (3) קילוגרמים : משקל
- (4) ערך : שווי

תשובות סופיות

(2) .25	(3) .19	(4) .13	(1) .7	(2) .1
(4) .26	(2) .20	(1) .14	(2) .8	(2) .2
(1) .27	(1) .21	(1) .15	(3) .9	(4) .3
(1) .28	(4) .22	(4) .16	(2) .10	(3) .4
(2) .29	(3) .23	(4) .17	(3) .11	(3) .5
(3) .30	(4) .24	(4) .18	(1) .12	(1) .6

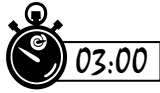
יחידת תרגול 13

- 1. קילף : קליפה -**
- (1) הוציא : כניסה
 (2) הפשיט : כיסוי
 (3) הטמין : אדמה
 (4) הפסיק : הפסקה
- 2. כיער : יפה -**
- (1) לימד : בור
 (2) פיטר : עבודה
 (3) קיפל : מקומט
 (4) שיקר : אמיתי
- 3. לטעום : תבשיל -**
- (1) ללטף : חתול
 (2) לעוף : אוויר
 (3) לקפוץ : מקפצה
 (4) להחטיף מבט : תמונה
- 4. לעקר : פורה -**
- (1) להתפיל : תפל
 (2) להתפיח : נפוח
 (3) להכתים : נקי
 (4) לקלקל : משופץ
- 5. רמז : סתום -**
- (1) לחות : רטוב
 (2) פנס : חשוך
 (3) עובי : רחב
 (4) מזון : שבע
- 6. אחז : לפיתה -**
- (1) פתח : סגירה
 (2) טיפס : פסגה
 (3) בזק : זריה
 (4) החליק : מעידה

יחידת תרגול 14

- 7. סלל : דרך -**
- (1) רהוט : שגור
 (2) בישל : מאכל
 (3) רופף : יציב
 (4) רוכן : מתוח
- 8. כילה : נעקץ -**
- (1) דבק : הרכיב
 (2) תחבושת : פצע
 (3) מעקה : נפל
 (4) סמרטוט : לכלך
- 9. קת : רובה -**
- (1) סכין : קופיץ
 (2) גלגל : סרן
 (3) דירה : בית
 (4) ענבל : פעמון
- 10. מנומר : כתם -**
- (1) מיוער : עץ
 (2) מחותל : חיתול
 (3) מכותב : כיתוב
 (4) מפורזל : פרסה
- 11. מתרס : לעבור -**
- (1) תחפושת : לזהות
 (2) פצע : להחלים
 (3) חלון : להשקיף
 (4) מטוס : להמריא
- 12. פזרנות : כילי -**
- (1) דברנות : סגפן
 (2) חתרנות : בוגדני
 (3) גאוותנות : יהיר
 (4) חוסר סבלנות : ארך אפיים

יחידת תרגול 15

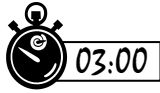
- 13. אפה : עוגה -**
- (1) ארג : בד
 - (2) הרווח : שתיה
 - (3) עטף : כיסוי
 - (4) בצר : יין
- 14. האשים : אשם -**
- (1) הטריף : טורף
 - (2) הכשיר : כשר
 - (3) הצדיק : צודק
 - (4) הטמין : חבוי
- 15. נושע : הצלה -**
- (1) היה נאמן לה : בגידה
 - (2) שם עינו בכוס : התעוורר
 - (3) תהה על קנקנו : תשובה
 - (4) לא נס ליחו : כוח
- 16. מוכה יגון : עצוב -**
- (1) מתריע : מזהיר
 - (2) מפציר : מבקש
 - (3) מופשט : ערום
 - (4) שאנן : טרוד
- 17. מברשת : צבע -**
- (1) מכחול : בד
 - (2) מרית : טיט
 - (3) עט : דף
 - (4) ציור : גוון
- 18. מתכון : תבשיל -**
- (1) תסריט : סרט
 - (2) עיתון : כתבה
 - (3) מנעול : מפתח
 - (4) חשמל : מקרר

יחידת תרגול 16

- 19. קטנטן : קטן -**
- (1) מתקתק : מתוק
 - (2) שברירי : שביר
 - (3) צהבהב : צהוב
 - (4) שעלול : שועל
- 20. לקרוא : לעלעל -**
- (1) לשעוט : לטפוף
 - (2) לטפטף : לנזול
 - (3) לשרבט : לקשקש
 - (4) להקריא : לדקלם
- 21. מתנזר : הנאות -**
- (1) מתפתל : עיקולים
 - (2) מתכלכל : מזון
 - (3) מתהדר : פאר
 - (4) מתנדב : שכר
- 22. חבול : הכה -**
- (1) בהול : הבהיל
 - (2) קמול : הנביט
 - (3) נזוף : הוכיח
 - (4) כבוי : הדליק
- 23. מושלם : לשפר -**
- (1) מורכב : לפרק
 - (2) מוחצן : להוציא
 - (3) מופרד : לשקר
 - (4) חסוי : לצנזר
- 24. ישב על המדוכה : התלבטות -**
- (1) הכה על חטא : התפשרות
 - (2) נס ליחו : התייבשות
 - (3) אמר נואש : ייאוש
 - (4) עיקם את חוטמו : מיגור

יחידת תרגול 17

- .25 גדה : נחל -**
- (1) שורה : דף
 (2) תלם : שדה
 (3) אגם : ים
 (4) מסגרת : תמונה
- .26 לפרק : להרוס -**
- (1) לאטום : לחסום
 (2) לאכול : לזלול
 (3) לפתוח : לפעור
 (4) לזהם : ללכלך
- .27 התערה : מבודל -**
- (1) התכווץ : מוקשח
 (2) התחזק : רך
 (3) השתגע : שפוי
 (4) התפלל : אדוק
- .28 בביטחון : חשש -**
- (1) בעצמאות : תלות
 (2) ברמאות : כוונה
 (3) בלאות : עייפות
 (4) בקנאות : שיתוף
- .29 התפאר : הרעיף שבחים -**
- (1) הצטדק : לימד זכות
 (2) התרפס : החניף
 (3) שיבח : חלק מחמאה
 (4) האשים : נטל אשמה
- .30 השלה : הבטיח -**
- (1) התריס : הקניט
 (2) הגביר : הפסיק
 (3) הטביע : הטביל
 (4) העליל : האשים

תשובות ספיות

(4) .25	(2) .19	(1) .13	(2) .7	(2) .1
(2) .26	(1) .20	(3) .14	(3) .8	(1) .2
(3) .27	(4) .21	(4) .15	(4) .9	(4) .3
(1) .28	(3) .22	(2) .16	(1) .10	(3) .4
(1) .29	(4) .23	(2) .17	(1) .11	(2) .5
(4) .30	(3) .24	(1) .18	(4) .12	(3) .6

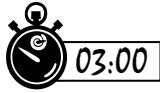
יחידת תרגול 18

- 1. סטה : הטה -**
- (1) הפריח : העיף
 - (2) התיישב : הושיב
 - (3) חבש : נחבש
 - (4) קן : קינן
- 2. הדאיג : שאנן -**
- (1) התריס : צייקן
 - (2) הבטיח : ספקן
 - (3) הקציב : פזרן
 - (4) הפקיר : דאגן
- 3. קופסה : בתוך -**
- (1) מכסה : מעל
 - (2) תמונה : לפני
 - (3) חלון : מתחת
 - (4) אצטבה : על גבי
- 4. גדד : תמר -**
- (1) בצר : מיץ
 - (2) מסק : זית
 - (3) גלען : פרי
 - (4) מקשה : אבטיח
- 5. עמד מנגד : לסייע -**
- (1) מלא פיו מים : לשתוק
 - (2) הלבין פני חברו : לצבוע
 - (3) טמן ידו בצלחת : להתאמץ
 - (4) גמר אומר : לדבר
- 6. הריון : התעברות -**
- (1) יקיצה : התעוררות
 - (2) עייפות : הרדמות
 - (3) ניצחון : זינוק
 - (4) הכרה : התעלפות

יחידת תרגול 19

- 7. גלוי : חשף -**
- (1) חבוי : הסתיר
 - (2) רטוב : ייבש
 - (3) רופף : ייצב
 - (4) שאנן : הרציץ
- 8. מסמר : למסמר -**
- (1) מכנס : להטליא
 - (2) דבק : להדביק
 - (3) בול : לבייל
 - (4) שתיל : לשתול
- 9. תמהני : תוהה -**
- (1) חושבני : יודע
 - (2) סבורני : בטוח
 - (3) קטונתי : גדול
 - (4) חוששני : חושש
- 10. מטפה : גפרור -**
- (1) סמרטוט : סחבה
 - (2) כובע : בגד
 - (3) עוגן : מפרש
 - (4) מברג : בורג
- 11. משוכנע : ספקנות -**
- (1) עגום : עצבות
 - (2) חבוש : פציעה
 - (3) מבוקר : מחמאה
 - (4) זחוח : דאגה
- 12. בא על סיפוקו : נותר וחצי תאוותו בידו -**
- (1) נולד : הלך בדרך כל בשר
 - (2) הקסים : הפליא את מכותיו
 - (3) הרטיב : הזיל דמעה
 - (4) חלה : נפל למשכב

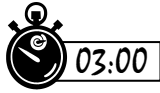
יחידת תרגול 20

- 13. שרוול : חולצה -**
- (1) טלפון : אפרכסת
 - (2) עכבר : מקלדת
 - (3) שולחן : כיסא
 - (4) מיתר : כינור
- 14. התרעם : כעס -**
- (1) הזדעזע : מורא
 - (2) התקשה : קלות
 - (3) מבקש : משאלה
 - (4) התאקלם : מעבר
- 15. תיקון : הכרעה -**
- (1) כורח : ברירה
 - (2) חוסר אונים : תקווה
 - (3) אבל : עצבות
 - (4) מוסר : אנושיות
- 16. גג : שכונה -**
- (1) פסגה : הר
 - (2) תחתית : שדה בור
 - (3) צמרת : יער
 - (4) קרניים : איל
- 17. נדון : חרב -**
- (1) מזלג : מעדן
 - (2) תיק : מתלה
 - (3) אקרן : תמונה
 - (4) קלמר : כלי כתיבה
- 18. זָמַם : נשיכה -**
- (1) מנעול : סגירה
 - (2) אבן נגף : התקדמות
 - (3) משקולת : הרמה
 - (4) מהמורה : נסיעה

יחידת תרגול 21

- 19. מקרר : מקפיא -**
- (1) מייבש : מרטיב
 - (2) מכה : חובט
 - (3) מחמם : מרתח
 - (4) מגמגם : מכחכח
- 20. ארנק : שטרות -**
- (1) ארגז : תיבות
 - (2) אשפה : חיצים
 - (3) לחם : ככרות
 - (4) ארון : מגירות
- 21. הגיף : פתוח -**
- (1) תיבל : תפל
 - (2) קלקל : לקוי
 - (3) תכנן : מאורגן
 - (4) פיתל : עקלקל
- 22. מסרחה : פרום -**
- (1) את חפירה : עמוק
 - (2) מצית : דלוק
 - (3) מנעול : פֶתַח
 - (4) מנורה : חשוך
- 23. תעה : מורה דרך -**
- (1) גנב : תובע
 - (2) הגיש : טבח
 - (3) טבע : מציל
 - (4) הקסים : מג
- 24. להפריך : אימות -**
- (1) לחלוץ : פתוח
 - (2) להרכיב : מסודר
 - (3) להצמיד : מחובר
 - (4) לצדד : התנגדות

יחידת תרגול 22

28. כלי נגינה : פסנתר -

- (1) כלי מטבח : טבח
- (2) נקודות : משחק
- (3) מילים : משפט
- (4) צמחים : שיח

29. מדוע : נימוק -

- (1) מתי : דיוק
- (2) איפה : מיקום
- (3) האומנם : ספק
- (4) מי : אשם

30. גינה : אגרטל -

- (1) כרם : יין
- (2) שדה : צלחת
- (3) מנבטה : משתלה
- (4) ים : רשת

25. מגביה : גבוה -

- (1) מקטין : גדול
- (2) מרווח : צמא
- (3) מחזק : חזק
- (4) מתרץ : שקרי

26. התפשטות : בגד -

- (1) ענידה : תכשיט
- (2) התנקות : לכלוך
- (3) התמחות : זוטרות
- (4) תנועה : זיע

27. סנטימנטלי : רגש -

- (1) אופטימיסט : תקווה
- (2) אינטליגנט : טיפשות
- (3) אינטנסיבי : נדיר
- (4) אינפנטילי : דרמטיות

תשובות סופיות

(3) .25	(3) .19	(4) .13	(1) .7	(2) .1
(2) .26	(2) .20	(3) .14	(2) .8	(1) .2
(1) .27	(1) .21	(1) .15	(4) .9	(4) .3
(4) .28	(4) .22	(3) .16	(3) .10	(2) .4
(2) .29	(3) .23	(4) .17	(4) .11	(3) .5
(3) .30	(4) .24	(2) .18	(1) .12	(1) .6

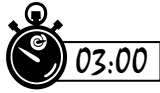
יחידת תרגול 23

- 1. ידע : בידיעתו -**
- (1) נעדר : בנוכחותו
 (2) התיר : בהסכמתו
 (3) הבין : בתיווכו
 (4) גרם : בניגוד לרצונו
- 2. התקשטות : קישוט -**
- (1) התקדמות : הקדמה
 (2) התגוננות : הגנה
 (3) התמצאות : מציאה
 (4) התקרנפות : קרנף
- 3. הציף : השקה -**
- (1) הריס : הגביה
 (2) העיף : טס
 (3) הקפיא : חימם
 (4) הלעיט : האכיל
- 4. רחש : קול -**
- (1) אדווה : גל
 (2) נחשול : גל
 (3) ים : גל
 (4) רוח : גל
- 5. אבן : לסתת -**
- (1) עץ : להקציע
 (2) זית : למסוק
 (3) זכוכית : לנפח
 (4) נסורת : לשייף
- 6. העלה חרס : חיפש -**
- (1) העלים עין : התעלם
 (2) היה לו לרועץ : הכשיל
 (3) חיכה עד בוש : המתין
 (4) נפל למשכב : המעיד

יחידת תרגול 24

- 7. דוור : דואר -**
- (1) גנן : זרים
 (2) מלצר : מנות
 (3) סנדלר : נעליים
 (4) נהג : מכוניות
- 8. ניפץ : שבירה -**
- (1) הציק : הקנטה
 (2) טיפל : הטפלות
 (3) העתיק : זיוף
 (4) התקין : תיקון
- 9. מחורר : נקב -**
- (1) מסוכן : סכין
 (2) מהמר : רווח
 (3) מחוספס : בליטה
 (4) מקריח : שיער
- 10. תזוזה : עוגן -**
- (1) מעבר : שביל
 (2) קריאה : ספר
 (3) נעילה : דלת
 (4) פריצה : גדר
- 11. חובש : פדחת -**
- (1) גורב : כף-הרגל
 (2) נועל : סנדל
 (3) עונד : עגיל
 (4) רואה : עין
- 12. בית חולים : אשפז -**
- (1) נוחיות : התפנה
 (2) בית ספר : למד
 (3) מסעדה : אכל
 (4) גנזך : גנז

יחידת תרגול 25

13. מקושרים : קשר -

- (1) מיוחדים : ידוד
- (2) מסוכנים : סיכון
- (3) מחונכים : חניכה
- (4) מתמודדים : התמודדות

14. נגר : ארון -

- (1) תייר : מפה
- (2) מוכר : מוצר
- (3) רצען : חגורה
- (4) מורה : לוח

15. ודאות : ספק -

- (1) דממה : שקט
- (2) הסכמה : סיכום
- (3) ייאוש : תקווה
- (4) לאות : עייפות

16. צער : אבוי -

- (1) שאננות : לכל הרוחות
- (2) גיל : האח
- (3) שביעות רצון : די
- (4) יהירות : הידד

17. חרטום : ספינה -

- (1) צדודית : גוף
- (2) פנים : ראש
- (3) גלגל : רכב
- (4) גחון : נחש

18. תגרן : למכור -

- (1) מליץ יושר : לסנגר
- (2) קריין : להכתיב
- (3) זגג : למרק
- (4) חשמלאי : לחשמל

יחידת תרגול 26

19. לשתוק : להסות -

- (1) לבדוק : לוודא
- (2) למרוד : לקומם
- (3) להוריד : להעלות
- (4) לפרוק : לשבור

20. תנור : קר -

- (1) תרופה : חולה
- (2) פנס : מסתורי
- (3) שדכן : מהודק
- (4) דבק : מאוחה

21. כיכר : לחם -

- (1) מרתף : יין
- (2) אשכול : עינב
- (3) קילוגרם : חמאה
- (4) חריץ : גבינה

22. צבא : לפרז -

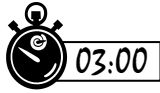
- (1) אבן : לסקל
- (2) חורשה : לגזום
- (3) פצע : לחבוש
- (4) חלון : להגיף

23. בורג : מברג -

- (1) הגה : גלגל
- (2) נייר : מחברת
- (3) צינור : ברז
- (4) חוט : מחט

24. פסגה : רכס -

- (1) עלה : עלווה
- (2) עוגן : צי
- (3) קדקוד : קהל
- (4) כנף : להק

יחידת תרגול 27

- 25. לקשור : התיר -**
- (1) לצבוע : שטף
 - (2) ללכלך : טינף
 - (3) לעמול : העביד
 - (4) להסתיר : גילה
- 26. בקבוק : פקק -**
- (1) עורק : וריד
 - (2) מאגר מים : סכר
 - (3) רפסודה : עץ
 - (4) כביש : מהמורה
- 27. מעלית : קומה -**
- (1) מטוס : אוויר
 - (2) טרקטור : שדה
 - (3) מעבורת : גדה
 - (4) ארובה : גג
- 28. מצת : מטפה -**
- (1) עט : עפרון
 - (2) מכלב : מהדק
 - (3) מערביל : נפה
 - (4) מבואה : מסדרון
- 29. זנב : לטאה -**
- (1) מאסף : טור
 - (2) שוליים : כביש
 - (3) שפך : נהר
 - (4) אנטנה : מגדל
- 30. תיבל : המליח -**
- (1) מנה : ספר
 - (2) הוציא : הפיק
 - (3) אהב : הרגיש
 - (4) תיעד : צילם

תשובות סופיות

(4) .25	(2) .19	(4) .13	(2) .7	(2) .1
(2) .26	(1) .20	(3) .14	(1) .8	(2) .2
(3) .27	(4) .21	(3) .15	(3) .9	(4) .3
(3) .28	(1) .22	(2) .16	(4) .10	(1) .4
(1) .29	(4) .23	(2) .17	(1) .11	(1) .5
(4) .30	(3) .24	(1) .18	(4) .12	(3) .6

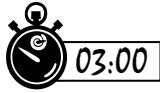
יחידת תרגול 28

- 1. ללכלך : מטונף -**
- (1) לקנח : ממותק
 (2) לרווח : מצופף
 (3) לקלקל : מתוקן
 (4) ליפות : יפה
- 2. לאכול : לשבוע -**
- (1) לקנוס : להעניק
 (2) לזרוק : לקלוע
 (3) לחלק : לקבץ
 (4) לנחם : להתאבל
- 3. מלחם : לפרק -**
- (1) מגבר : להשקיט
 (2) מצבר : להתניע
 (3) מצפן : להכווין
 (4) מחבט : להכות
- 4. עני : עני מרוד -**
- (1) כבשה : כבשת הרש
 (2) הכה : הכה על חטא
 (3) אורד : אורד רוח
 (4) מכה : מכה נאמנה
- 5. זרזיף : זרם -**
- (1) נחל : נהר
 (2) אוושה : קול
 (3) נופף : אחז
 (4) הלך : צלע
- 6. מושלם : פגם -**
- (1) משויף : חלק
 (2) מפורזל : מתכת
 (3) כורח : ברירה
 (4) מוטרף : שיגעון

יחידת תרגול 29

- 7. להרביץ : הוכה -**
- (1) להדביר : הזיק
 (2) להסביר : הבין
 (3) להתקין : תוקן
 (4) להנהיג : נהג
- 8. מאכל : לבשל -**
- (1) תרופה : לרקוח
 (2) משקה : לשתות
 (3) בגד : לרקום
 (4) בניין : לצקת
- 9. משטח : על פני -**
- (1) כוננית : ליד
 (2) מדף : בתוך
 (3) קורת גג : תחת
 (4) כסאות : בין
- 10. לפכה : שכרות -**
- (1) לארח לחברה : בדידות
 (2) לפנק : נזירות
 (3) לרתק : עניין
 (4) לאהוב : שברון לב
- 11. ניידות : תנועה -**
- (1) עצירות : עיכול
 (2) יהירות : ענווה
 (3) אלימות : כוח
 (4) גמישות : שינוי
- 12. בפרוטרוט : פירוט -**
- (1) במשורה : ריבוי
 (2) בקלילות : קלות
 (3) באדיקות : זלזול
 (4) במתינות : שהות

יחידת תרגול 30

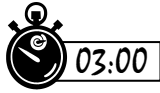
- 13. צבע : מברשת -**
- (1) מסמר : פטיש
 - (2) עט : ספר
 - (3) חלון : זגוגית
 - (4) אנטנה : כבל
- 14. להלהיב : התלהב -**
- (1) להרחיק : התקרב
 - (2) להכיר : התנכר
 - (3) לשסות : תקף
 - (4) להטמין : התחבא
- 15. תמונה : מקרן -**
- (1) משקה : מקרר
 - (2) דם : תחבושת
 - (3) צליל : רמקול
 - (4) דלת : משקוף
- 16. מצטיין : בינוני -**
- (1) צנוע : ענו
 - (2) שמן : רזה
 - (3) נמוך : גבה קומה
 - (4) ניצחון : תיקו
- 17. מזון : פיטום -**
- (1) כוח : בריונות
 - (2) דיבור : שתקנות
 - (3) הנאות : התנורות
 - (4) מחיר : פיקוח
- 18. אל יפלו פניך : העציב -**
- (1) אל נא באפך : הקדיש
 - (2) אל תירא : הפחיד
 - (3) במטותא : סלח
 - (4) הא נפקא מינה : הפיק

יחידת תרגול 31

- 19. סופר : קרא -**
- (1) נגר : ניסר
 - (2) טבח : אכל
 - (3) מורה : לימד
 - (4) שוטר : גנב
- 20. חסך : לקמץ -**
- (1) קישט : לצעצע
 - (2) פיזר : לנדב
 - (3) נימק : להסביר
 - (4) ניתב : לכוון
- 21. היסה : לדובב -**
- (1) קיבל : לתת
 - (2) התרים : לנדב
 - (3) הכעיס : לצער
 - (4) שיבח : ללעוג
- 22. אצעדה : צורף -**
- (1) לכלוך : מנקה
 - (2) הגה : נהג
 - (3) פצע : רופא
 - (4) ריקיק : אופה
- 23. כרייה : תכשיט -**
- (1) קציר : לחם
 - (2) קטיף : סחוט
 - (3) זריעה : נבט
 - (4) מסיק : זית
- 24. שאפתן : לדרבן -**
- (1) נדבן : להתחנחן
 - (2) אלמן : להתחתן
 - (3) מושלם : לשפר
 - (4) ותרן : להתעקש

יחידת תרגול 32

25. הבריח : נעל -

- (1) צבע : צייר
- (2) ביטל : התעלם
- (3) קרב : התאים
- (4) הסתיר : החביא

26. לשבור : יהלום -

- (1) לקפל : מקומט
- (2) לפענח : צופן
- (3) להרכיב : מפורק
- (4) להטמין : חפור

27. מעורער : להתפרק -

- (1) מקורקע : להמריא
- (2) מכופף : להתיישר
- (3) רופף : להתנתק
- (4) כושל : להצליח

28. עגמומי : יגון -

- (1) עצמאי : תלות
- (2) רמאי : כוונה
- (3) כועס : חימה
- (4) קנאי : שיתוף

29. שדכן : נישואין -

- (1) יבואן : שיווק
- (2) מצביא : ניצחון
- (3) מורה : בורות
- (4) טבח : תיבול

30. זיוף : עותק -

- (1) כאב : תחושה
- (2) גנב : שודד
- (3) כבאי : מצית
- (4) מוכר : קונה

תשובות סופיות

(4) .25	(2) .19	(1) .13	(2) .7	(4) .1
(2) .26	(1) .20	(3) .14	(1) .8	(2) .2
(3) .27	(4) .21	(3) .15	(3) .9	(1) .3
(3) .28	(4) .22	(4) .16	(1) .10	(4) .4
(2) .29	(1) .23	(1) .17	(4) .11	(2) .5
(1) .30	(3) .24	(2) .18	(2) .12	(3) .6

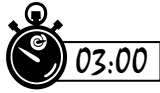
יחידת תרגול 33

- 1. עזר : בהמה -**
- (1) להק : מטוס
 (2) גינה : פרח
 (3) אוסף : קבוצה
 (4) מפעל : עובד
- 2. רדף : הדביק -**
- (1) צעק : שמע
 (2) פילח : חולק
 (3) שאל : נענה
 (4) מעד : נפל
- 3. חלום : סיוט -**
- (1) תחושה : מחוש
 (2) מצוין : בינוני
 (3) תפילה : ברכה
 (4) מזימה : תוכנית
- 4. מחסום : מעבר -**
- (1) מהדק : חיבור
 (2) סורגים : חדירה
 (3) מכלול : תזמון
 (4) מצת : הדלקה
- 5. הלך שולל : הונה -**
- (1) עמד : הקים
 (2) מעל : שדד
 (3) הוגף : פתח
 (4) הובס : ניצח
- 6. מהלומות : התכתשות -**
- (1) רגשות : התרגשות
 (2) מכתבים : התכתבות
 (3) כלי נשק : התחמשות
 (4) ניצחונות : התנצחות

יחידת תרגול 34

- 7. אחות : חולה -**
- (1) מרדן : מרד
 (2) כלבן : כלב
 (3) דוגמן : דגם
 (4) חלפן : חלף
- 8. עוגן : קרקעית הים -**
- (1) אטב : חבל כביסה
 (2) מסמר : פטיש
 (3) מברג : קדח
 (4) בלם : מכונית
- 9. זרם : לסחוף -**
- (1) מעדן : לנגוס
 (2) קולמוס : למחוק
 (3) להבה : ללחוד
 (4) סרגל : להאריך
- 10. גמר אומר : התלבט -**
- (1) נאם : הוכיח
 (2) עמד על הדם : עמד מנגד
 (3) שם פעמיו : שת ליבו אליו
 (4) עבד בפרך : טמן ידו בצלחת
- 11. נחמה : נחמה פורתא -**
- (1) מגילה : ספר
 (2) כבשן : תנור
 (3) צוהר : חלון
 (4) גל : אדווה
- 12. טרונייה : להתאונן -**
- (1) תודה : לסייע
 (2) ספק : להזים
 (3) משאלה : לבקש
 (4) מחויבות : להסיר

יחידת תרגול 35

16. נשף : התכנסות -

- (1) חיתוך : ביתוק
- (2) ארוחה : סעודה
- (3) תחילה : סיום
- (4) מליצה : אמירה

17. התחלה : חולה -

- (1) התחרה : מובס
- (2) התחפש : זולת
- (3) התחתן : נשוי
- (4) התפכח : פיכח

18. הרף : אל תפסיק! -

- (1) דיסקרטיות : אל תגלה!
- (2) יעילות : אל תכה!
- (3) עיכוב : אל תשתהה!
- (4) התמצאות : אל תאבד!

13. מצלמה : לצלם -

- (1) מלחם : ללחום
- (2) דף : לדפדף
- (3) מהדק : להדק
- (4) מחשב : לחשוב

14. לתחום : גדר -

- (1) לצנן : תנור
- (2) לשקף : מראה
- (3) להצית : מטפה
- (4) לגמד : קטן

15. לחלוב : שמנת -

- (1) לחטוב : עץ
- (2) לרדות : דבש
- (3) לבצור : יין
- (4) ליצוק : שמן

יחידת תרגול 36

22. מדחום : חם -

- (1) מסור : שלם
- (2) מנוף : גבוה
- (3) מעוז : מבוצר
- (4) מאזניים : כבד

23. סכין : להב -

- (1) מסרק : שיניים
- (2) עיפרון : נייר
- (3) אקדח : קליע
- (4) שיח : אילן

24. חרמש : שדה -

- (1) חכה : מים
- (2) פומית : טלפון
- (3) מספריים : בד
- (4) מעדר : פרח

19. בלן : משלח-יד -

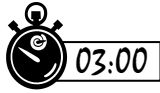
- (1) כרם : מטע
- (2) מחסן : ארכיון
- (3) שולחן : כיסא
- (4) תכשיט : ענק

20. מתאכזר : אכזריות -

- (1) מהתל : טיפשות
- (2) מסמן : דייקנות
- (3) מסתאב : אצילות
- (4) מתנשא : יהירות

21. לרהט : כוננית -

- (1) לארגן : תכניה
- (2) לאכלס : משפחה
- (3) לפסל : פסל
- (4) לייבש : מים

יחידת תרגול 37

25. הלביש : להפשיט -

- (1) סיפר : לגלות
- (2) הסתיר : לחשוף
- (3) הרגיל : להסכין
- (4) בטש : לנתץ

28. רדה : כוורת -

- (1) זרע : שדה
- (2) צלל : מים
- (3) פלה : שיער
- (4) מסק : זית

26. היקוות : אגם -

- (1) התקהלות : קהל
- (2) התחזקות : חלש
- (3) הסתמכות : נבון
- (4) התארכות : זרע

29. להשתיק : לדבר -

- (1) להתמיד : לחדול
- (2) לחוב : לפרוע
- (3) לרתק : לנוע
- (4) לשאול : לענות

27. לחלוט : תה -

- (1) לרקוח : מרקחת
- (2) לקלוע : מקלע
- (3) לגמוא : גומה
- (4) לקרוא : מקראה

30. להכחיש : שקרי -

- (1) להצמיד : סמוך
- (2) להצמיח : ארוך
- (3) להקצין : קיצוני
- (4) להאשים : אשם

תשובות ספיות

(2) .25	(1) .19	(3) .13	(2) .7	(1) .1
(1) .26	(4) .20	(2) .14	(1) .8	(3) .2
(1) .27	(2) .21	(3) .15	(3) .9	(1) .3
(3) .28	(4) .22	(4) .16	(4) .10	(2) .4
(3) .29	(1) .23	(2) .17	(4) .11	(4) .5
(4) .30	(1) .24	(3) .18	(3) .12	(2) .6

השלמת משפטים

יחידת תרגול 1

בכל שאלה יש משפט שכמה חלקים ממנו חסרים, ולאחריו ארבע אפשרויות להשלמתו. עליך להשלים כל משפט בעזרת האפשרות המתאימה ביותר.

1. ההחלטה _____ לצרכנים שקנו חלב מקולקל את כספם _____ ממדיניות החברה _____ החזר כספי לצרכנים המבקשים להשיב מוצר ממוצריה _____.

- (1) שלא להחזיר / חורגת / לתת / מכל סיבה שהיא
- (2) להחזיר / חורגת / שלא לתת / אלא אם כן הוא מקולקל
- (3) שלא להחזיר / היא חלק / לתת / מכל סיבה שהיא
- (4) להחזיר / חורגת / לתת / מכל סיבה שהיא

2. _____ ששליטתה של סופרת הילדים ימימה בשפה העברית _____, בספרה החדש, "טיפשוני", _____.

- (1) מכיוון / מוגבלת / לא מצאנו / שגיאות תחביריות
- (2) מכיוון / מוחלטת / לא מצאנו / ניבים וביטויים רבים
- (3) למרות / מוגבלת / מצאנו / שגיאות תחביריות
- (4) למרות / מוחלטת / מצאנו / שגיאות תחביריות

3. ציון _____ את הצעת חברתו לצפות בסרט הקולנוע, _____ שבסרט _____ השחקן _____ עליו.

- (1) דחה / כיוון / משחק/ האהוב
- (2) דחה / למרות / משחק / האהוב
- (3) קיבל / כיוון / משחק / השנוא
- (4) קיבל / למרות / לא משחק / השנוא

4. המנכ"ל ש _____ החלטה שהתקבלה על ידי מועצת המנהלים, פעל _____ כשהובאה בפני בעלי המניות. כשנשאל לפרש מעשיו ענה: "לעתים צריך אדם _____ עמדתו, _____ בעניין זה".

- (1) תמך ב- / לאישורה / לשנות את / וכך עשיתי
- (2) התנגד ל- / לאישורה / לשנות את / וכך עשיתי
- (3) תמך ב- / לדחייתה / לשנות את / אך לא
- (4) התנגד ל- / לדחייתה / לדבוק ב- / אך לא

5. מפגן הזיקוקים שנערך בחוף ימה של תל-אביב משך צופים _____. מארגני המפגן תלו את _____ ב _____ שלטי הפרסומת ובעובדה שהוא נערך בשעה בה רוב האנשים _____.

- (1) רבים / הצלחתו / מיעוט / עובדים
- (2) מעטים בלבד / הצלחתו / מיעוט / אינם עובדים
- (3) רבים / הצלחתו / ריבוי / אינם עובדים
- (4) מעטים בלבד / כשלונו / ריבוי / אינם עובדים

6. _____ במצב המערכת החיסונית של החולה מאז הוזרקה לו התרופה הניסיונית, _____ את מגמת _____ בתפקודן של המערכות החיוניות של גופו, ולכן רופאיו צופים שהוא _____ בתוך ימים אחדים.

- (1) השיפור שחל / שינה / ההידרדרות / ימות
- (2) ההרעה שחלה / לא שינתה / ההידרדרות / יחלים
- (3) ההרעה שחלה / שינתה / ההשתפרות / יחלים
- (4) השיפור שחל / לא שינה / ההידרדרות / ימות

7. מנהל המפעל _____ הצעה _____ את ההנחיה הפנימית _____ אירוח של מבקרים באולמות הייצור, שכן לדעתו _____ סכנה שהם ייפגעו מפעולתן של מכונות פסי הייצור.

- (1) התנגד ל- / לבטל / האוסרת / יש
- (2) התנגד ל- / לאשר / המתירה / אין
- (3) תמך ב- / לבטל / המתירה / אין
- (4) תמך ב- / לבטל / האוסרת / יש

8. מרבץ פחם _____ במיוחד _____ אפילו במדידות _____. לכן, מומחים _____ לקבוע את מיקומו ואת גודלו המדויק של מרבץ פחם על סמך מדידה אחת בלבד.

- (1) גדול / לא יתגלה / מדויקות מאוד / יכולים
- (2) גדול / יכול להתגלות / מיושנות / לא יכולים
- (3) קטן / לא יתגלה / מדויקות מאוד / לא יכולים
- (4) קטן / יכול להתגלות / מיושנות / לא יכולים

9. ציון "עובר" בבחינת הקבלה לאוניברסיטה _____ קבלה לכל חוג לימוד _____. _____, _____ שתיאלץ לגשת לבחינות נוספות הנערכות מטעם חוג הלימוד המועדף עליך.

- (1) אינו מאפשר / לרבות החוגים בפקולטה להנדסה / עם זאת / יתכן
- (2) מאפשר / למעט החוגים המבוקשים ביותר / לכן / יתכן
- (3) מאפשר / ללא יוצא מן הכלל / למרות זאת / לא יתכן
- (4) מאפשר / למעט החוגים המבוקשים ביותר / לכן / לא יתכן

10. יו"ר מועצת התלמידים בחר _____ בישיבה עם נציגי משרד החינוך, _____ מהחלטתם _____ את עמדתה של מועצת התלמידים, ולהעדיף _____ עמדת ארגוני המורים.

- (1) שלא להשתתף / עקב אכזבתו / שלא לקבל / על פניה את
- (2) להשתתף / עקב שביעות רצונו / לקבל / על פניה את
- (3) להשתתף / למרות שביעות רצונו / שלא לקבל / אותה על פני
- (4) שלא להשתתף / למרות אכזבתו / לקבל / על פניה את

11. "העבודה שכתבת _____", אמר המרצה לסטודנטית, _____ שהכול יודעים שהמרצה _____, היא _____ לגלות שהציון שקיבלה היה בין הנמוכים ביותר בכיתה.

- (1) מצוינת / ולמרות / לעולם אינו אומר את האמת / לא הופתעה
- (2) אינה עומדת בדרישות שהצבתי / וכיוון / תמיד אומר את האמת לסטודנטים שלו / הופתעה
- (3) היא אחת הטובות ביותר בכיתה / וכיוון / תמיד אומר את האמת לסטודנטים שלו / לא הופתעה
- (4) היא הטובה ביותר בכיתה / ולמרות / משקר כשהוא צריך לבקר את עבודתו של אדם בפניו / הופתעה

12. הקרן לעידוד קולנוע ישראלי איכותי נוהגת להעביר סכומי כסף _____ יחסית להפקות בהן משתתפים במאים _____. לכן, _____ שהקרן מימנה עשרה אחוזים מעלות הפקת הסרט "פרח הלילך" בבימויו של הבמאי הצעיר זיו אוחיון, סכום _____ לכל הדעות.

- (1) גדולים / צעירים / מפתיע / גדול
- (2) קטנים / צעירים / לא מפתיע / קטן
- (3) גדולים / ותיקים / לא מפתיע / גדול
- (4) קטנים / ותיקים / מפתיע / קטן

13. _____ להעריך את סיכויי תוכי צעיר להגיע לבגרות על סמך בדיקת משקל גופו בלבד, כיוון שבדיקה זו אינה מתחשבת בגורמים נוספים שהם _____ השפעה על סיכויים אלו. הסתמכות על בדיקה זו בלבד _____, בעיקר כשהיא נעשית בקרב זנים מסוימים, שמשקל גופם הנמוך _____ התחשבות בגורמים נוספים אלו.

- (1) ניתן / חסרי / תקפה מבחינה מדעית / מחייב
- (2) לא ניתן / חסרי / עשויה להטעות / מיותר
- (3) לא ניתן / בעלי / עשויה להטעות / מחייב
- (4) ניתן / בעלי / תקפה מבחינה מדעית / מחייב

14. _____ שמנהלי בנקים _____ לתרום לצדקה, אין זה סביר שמר מיוחס, מנהל ישראלבנק, _____ לתרום לארגון הסיוע ההומניטרי הבינ"ל.

- (1) כיוון / אינם נוהגים / יסרב
- (2) למרות / אינם נוהגים / יסכים
- (3) כיוון / נוהגים / יסרב
- (4) למרות / נוהגים / יסרב

15. _____ חשבתי שמדיניות שר האוצר הקודם היא הגורם לשפל הכלכלי, _____ מסרב להצביע _____ תוכניתה הכלכלית של השרה הנוכחית, _____ של השר הקודם.

- (1) לולא / לא הייתי / בעד / ההפוכה בתוכנה מזו
- (2) אילו / הייתי / בעד / ההפוכה בתוכנה מזו
- (3) אילו / הייתי / נגד / הדומה לזו
- (4) לולא / לא הייתי / בעד / הדומה לזו

תשובות סופיות

(3) .13	(1) .10	(1) .7	(2) .4	(1) .1
(3) .14	(4) .11	(3) .8	(3) .5	(4) .2
(4) .15	(2) .12	(2) .9	(4) .6	(2) .3

יחידת תרגול 2

בכל שאלה יש משפט שכמה חלקים ממנו חסרים, ולאחריו ארבע אפשרויות להשלמתו. עליך להשלים כל משפט בעזרת האפשרות המתאימה ביותר.

16. רופאיו של חנן _____ טענה כי מצב רוחו של חולה משפיע על מצב בריאותו _____ מתרופות אותן הוא נוטל. לכן, הם החליטו _____ טיפול תרופתי ששיפר את מצבו הפיזיולוגי של חנן וגרם ל_____ במצב רוחו.

- (1) מסכימים עם ה- / יותר / להפסיק / הרעה
- (2) מתנגדים ל- / פחות / שלא להפסיק / הרעה
- (3) מתנגדים ל- / יותר / להפסיק / שיפור
- (4) מסכימים עם ה- / פחות / להפסיק / שיפור

17. ראש המשלחת הישראלית _____ עם עמיתו הירדני שטען כי _____ זאת _____ שלאחרונה הוחלט במשרד החוץ הישראלי _____.

- (1) הסכים / יש לאפשר מעבר חופשי של סחורות בין המדינות / כיוון / שאסור לפתוח את הגבולות למעבר חופשי של סחורות מטעמים ביטחוניים
- (2) לא הסכים / השגריר הישראלי בירדן אינו מבצע את תפקידו כראוי / למרות / שהשגריר יושעה מתפקידו
- (3) לא הסכים / שיתוף פעולה כלכלי בין המדינות יביא לפריחה כלכלית אזורית / למרות / להתנגד לכל עמדה רשמית של ממשלת ירדן
- (4) הסכים / כוחות משמר הגבול הירדנים ממלאים את תפקידם באופן יוצא מגדר הרגיל / כיוון / להגיש תלונה רשמית בעניין תפקודם הלקוי של כוחות אלה למשרד החוץ הירדני

18. _____ השערות המוטעית של נתן כי _____ אינם _____ עמיתיהם האירופים, הקהל האירופי הגיב בהתלהבות חסרת תקדים ל_____.

- (1) בהתאם ל- / רוב שחקני התיאטרון בישראל / משתווים ברמתם ל- / הצגה הישראלית "ציפור הנפש"
- (2) בהתאם ל- / משוררים ישראלים לא יוכלו להתפרסם בחו"ל כיוון ש- / יוצרים בשפתם של / יצירתו של המשורר הישראלי יהונדב בך
- (3) בניגוד למשתמע מ- / רקדנים ישראלים / נופלים ברמתם מ- / הופעותיה להקת המחול הקיבוצית הישראלית
- (4) בניגוד למשתמע מ- / סופרים ישראלים / משתווים ברמתם ל- / רומן האחרון של הסופר הישראלי הידוע מ' שפריץ

19. מנהל בית הספר _____ את הידיעה לפיה הוא פועל _____ נציגי ארגוני המורים _____ ביטול יוזמת שר החינוך לשנות את מבנה בחינת הבגרות. המנהל אמר לכתבים שראיינו אותו: "לעניות דעתי, מבנה הבחינה שהוצע על ידי השר _____ מהמבנה הנוכחי".

- (1) הכחיש / נגד / המתנגדים ל- / טוב יותר
- (2) אישר / בתיאום עם / התומכים ב- / טוב יותר
- (3) אישר / בתיאום עם / המתנגדים ל- / פחות טוב
- (4) הכחיש / נגד / התומכים ב- / טוב יותר

20. _____ שזכויות האדם היסודיות _____ בחוקותיהן של _____ המדינות המודרניות, ההגנה הניתנת לזכויות אלה בפועל _____ ראויה.

- (1) כיוון / מעוגנות / רוב / רחוקה מלהיות
- (2) כיוון / אינן מעוגנות / כל / יכולה להיחשב
- (3) למרות / מעוגנות / רוב / רחוקה מלהיות
- (4) למרות / אינן מעוגנות / חלק מ- / רחוקה מלהיות

21. הדין המוסרי המודרני בעניין ניסויים רפואיים בבעלי חיים מעמת בין הציווי המוסרי להציל חיי אדם לבין המניעה המוסרית מלפגוע בבעלי החיים. _____ קיום הניסויים טוענים כי המחקר הרפואי התקדם _____ בזכות ניסויים בבעלי חיים, _____ יש למנוע את _____ הניסויים.

- (1) המתנגדים ל- / אך במעט / ולכן / הפסקת
- (2) המצדדים ב- / מאוד / ולכן / המשך ביצוע
- (3) המתנגדים ל- / במידה מסוימת / ולמרות זאת / הפסקת
- (4) המצדדים ב- / מאוד / ולכן / הפסקת

22. אהדתו של _____ למאבקים של _____ בהחלטת המועצה המקומית _____, כיוון שהצלחתו של המאבק תביא ל_____.

- (1) איגוד הסוחרים / העובדים / אינה מפתיעה / פגיעה משמעותית בהכנסות הסוחרים
- (2) שר הפנים / העובדים השובתים / מפתיעה / העצמת כוחו של משרד הפנים
- (3) ציבור העובדים / המעסיקים / תמוהה / פיטוריהם של עשרות עובדים
- (4) איגוד הוטרינרים / פעילי "תנו לחיות לחוות" / אבסורדית / עלייה בדרישה לשירותיהם של הוטרינרים

23. ילדים רבים מייחסים לכוכבי תוכניות ההיאבקות הטלוויזיוניות _____, יודעים שהקרבות המוצגים בתוכניות אלו _____, מה שהופך את עבודתם של המתאבקים _____.

- (1) מורך לב / כיוון שהם / מעמידים את משתתפיהם בסכנה ממשית / למשימה קשה במיוחד
- (2) אומץ לב / אך רק מעטים מהם / מתוכננים מראש / לבידורית בעיקרה
- (3) מורך לב / כיוון שהם אינם / מבוימים / לקלה ביותר
- (4) אומץ לב / כיוון שהם אינם / מסתיימים לעתים קרובות בפציעת משתתפיהם / למסוכנת ביותר

24. _____ שאנשים _____ טוענים _____ צופים בקביעות בטלנובלות, כמעט לא ניתן למצוא ערוץ טלוויזיה _____ תוכניות מעין אלו.

- (1) כיוון / רבים / שהם / המשדר
- (2) למרות / רבים / שאינם / שאינו משדר
- (3) כיוון / ספורים בלבד / שהם / שאינו משדר
- (4) למרות / רבים / שאינם / המשדר

25. _____ שדווקא משרד התעשייה והמסחר, שאחת ממטרותיו היא עידוד _____, רוכש _____ מהציוד הדרוש לו מחברות _____.

- (1) מפתיע / רכישת מוצרים ישראליים / חלק ניכר / זרות
- (2) אין זה מפתיע / יבוא מוצרים לישראל / חלק ניכר / ישראליות
- (3) אין זה מפתיע / רכישת מוצרים ישראליים / חלק זעום בלבד / ישראליות
- (4) מפתיע / יבוא מוצרים לישראל / חלק ניכר / זרות

26. כלכלנים מערביים טוענים ששלטון _____ הוא תנאי הכרחי ל_____ של מדינה. לכן, הם מתקשים להסביר את _____ של נסיכויות המפרץ, ששיטת המשטר בהן _____.

- (1) דמוקרטי / פריחתה / שגשוגן / מלוכנית
- (2) דמוקרטי / כישלונה הכלכלי / נחשלותן / דמוקרטי
- (3) מלוכני / פריחתה / נחשלותן / דמוקרטי
- (4) מלוכני / כישלונה / פריחתן / דמוקרטי

27. מי _____ לשתות מיץ פטל _____ את טעמו של פרי שיח הפטל, _____ שטעמו של הפרי _____ לטעמו של המיץ המופק ממנו.

- (1) שאוהב / לאו דווקא יאהב / כיוון / אינו דומה
- (2) ששונא / יאהב / כיוון / זהה
- (3) שאוהב / יאהב / למרות / דומה
- (4) ששונא / לא יאהב / למרות / זהה

28. _____ טענה שריבוי מקרי השוד בתקופה האחרונה הוא תוצאה של מדיניות לקויה של מפקד המחוז של המשטרה. _____, מדיניותו _____ הובילה _____ במספר התלונות על עבירות אלימות יחסית לתקופה המקבילה אשתקד.

- (1) אין ממש ב- / עם זאת / היא זו ש- / לירידה
- (2) נכונה ה- / יתרה מזאת / לא / לעלייה
- (3) אין ממש ב- / יתרה מזאת / היא זו ש- / לירידה
- (4) נכונה ה- / עם זאת / לא / לירידה

29. גיבור המחזה "סלאח שבת" מוצג אמנם כאדם _____ אך אין הוא _____ כלל ועיקר. אדרבה, הוא _____ שלטונות המדינה בזכות _____.

- (1) חכם / טיפש / מצליח לחדור לשורות / קלות דעתו
- (2) טיפש / חכם / מהווה טרף קל ל- / תחכום הרב
- (3) קל דעת / טיפש / הולך שולל אחר הבטחות / מערכת ההסברה היעילה שלהם
- (4) פשוט / טיפש / מצליח להשיג את מבוקשו מ- / תבונתו וערמומיותו

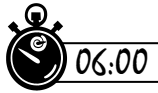
30. אדמירל ז'אן פרנסואה דרלאן נלחם _____ הצבא הגרמני במלחמתו בצרפת _____. הוא נרצח לבסוף על ידי פטריוט _____. _____.

- (1) שכם אל שכם עם קציני / ומעולם לא בגד באמון שנתן בו השלטון הגרמני הנאצי / לכן / גרמני
- (2) נגד / אך היה למעשה סוכן כפול שהעביר ידיעות לגרמנים / למרות זאת / צרפתי
- (3) נגד / ונותר נאמן לצרפת גם כשנפל בשבי הגרמני / למרות זאת / גרמני
- (4) בתחילה לצד / אך שינה מאוחר יותר את עמדתו וגרם לתבוסת הגרמנים / למרות זאת / צרפתי

תשובות ספיות

(3) .28	(1) .25	(3) .22	(1) .19	(1) .16
(4) .29	(1) .26	(2) .23	(3) .20	(2) .17
(4) .30	(1) .27	(2) .24	(4) .21	(4) .18

יחידת תרגול 3

בכל שאלה יש משפט שכמה חלקים ממנו חסרים, ולאחריו ארבע אפשרויות להשלמתו. עליך להשלים כל משפט בעזרת האפשרות המתאימה ביותר.

1. _____ שההסתברות שבכיתה באוניברסיטה יימצאו שני אנשים החוגגים את יום הולדתם באותו התאריך יחסית, _____ לצפות שרוב האנשים _____ מכך שחברם לספסל הלימודים נולד בתאריך בו נולדו.

- (1) כיוון / גדולה / אין / לא יופתעו
- (2) על אף / גדולה / יש / יופתעו
- (3) על אף / קטנה / אין / לא יופתעו
- (4) כיוון / קטנה / אין / יופתעו

2. אנשים רבים _____ שישראל קסטנר היה ה_____ במשפט הנושא את שמו, _____ יודעים שהוא _____ בסיוע לשלטון הנאצי בהונגריה בזמן המלחמה.

- (1) בטוחים / נאשם / כיוון שאינם / הואשם על ידי פרקליטות המדינה
- (2) טועים בחשבם / נאשם / אך רק מעטים / זה שתבע את אלו שהאשימו אותו בעבר
- (3) אינם יודעים / תובע / כיוון שהם / זה שתבע את אלו שהאשימו אותו בעבר
- (4) חושבים / תובע / כיוון שהם / הואשם על ידי פרקליטות המדינה

3. החוקה הצרפתית משנת 1971 היא ביטוי ל_____ האינטרס של המלך _____ האינטרס של נציגי העם. המלך אמנם _____ כוחו, אך _____ זכות ווטו על כל החלטה שלטונית.

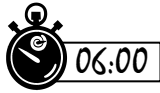
- (1) פשרה בין / לבין / נאלץ לוותר על חלק מ- / קיבל
- (2) ניצחון / על / וויתר לחלוטין על / לא הסתפק ב-
- (3) עליונות / על פני / וויתר לחלוטין על / העניק לנציגי העם
- (4) נחיתות / לעומת / לא וויתר על / קיבל

4. גופו של הגמל _____ לחיים בתנאים מדבריים. _____ רגליו הגבוהות המרחיקות את גופו מפני הקרקע, הוא _____ החום השורר במדבר, שכן הטמפרטורה השוררת בגובה פני הקרקע עשויה להיות _____ משמעותית מזו השוררת בגובה מטר אחד מעליה.

- (1) מותאם / בזכות / עמיד בפני / נמוכה
- (2) מותאם / למרות / סובל מאוד מ- / נמוכה
- (3) מותאם / בזכות / עמיד בפני / גבוהה
- (4) אינו מותאם / בזכות / סובל מאוד מ- / גבוהה

5. שחקן הכדורגל הבריטי האגדי, סר סטנלי מתיוס, נחשב לאחד השחקנים _____ ביותר בהיסטוריה של ענף ספורט זה. _____ מבין שבע מאות המשחקים בהם השתתף _____ לחובתו עבירה, והוא _____ דיבר בגסות אל מאמניו או אל השופטים.

- (1) ההוגנים / כמעט בכל אחד / נרשמה / תמיד
- (2) האלימים / באף אחד / לא נרשמה / מעולם לא
- (3) האלימים / באף אחד / לא נרשמה / נהג לגנות את מי ש-
- (4) ההוגנים / באף אחד / לא נרשמה / מעולם לא

יחידת תרגול 4

בכל שאלה יש משפט שכמה חלקים ממנו חסרים, ולאחריו ארבע אפשרויות להשלמתו. עליך להשלים כל משפט בעזרת האפשרות המתאימה ביותר.

6. כשנשאלו אנשים שהמירו את דתם האם יעודדו את חבריהם _____ כמותם, ענו מרביתם _____. עם זאת, לשאלה האם הם _____ כך שעשו כן בעצמם, השיבו כולם _____.

- (1) לעשות / בחיוב / מתחרטים על / בשלילה
- (2) שלא לעשות / בחיוב / מתחרטים על / בחיוב
- (3) לעשות / בשלילה / מרוצים מ- / בשלילה
- (4) שלא לעשות / בחיוב / מרוצים מ- / בחיוב

7. _____ שראש המועצה סבור ש _____ בטענה שתוכניתו של שר הפנים _____ המשבר הכללי ברשויות המקומיות, הוא ניסה _____ את הביקורת השלילית על התוכנית.

- (1) כיוון / יש ממש / תפתור את / להדוף
- (2) למרות / אין ממש / תפתור את / לחזק
- (3) כיוון / יש ממש / תעמיק את / להדוף
- (4) למרות / אין ממש / תעמיק את / להדוף

8. אמריקנים רבים _____ שאוסאמה בן לאדן, אויבה הגדול ביותר של מדינתם בשנים האחרונות, צבר כוח והשפעה רבים _____ התמיכה לה זכה מצד _____ של ארצות הברית, ולכן הם _____ אצבע מאשימה כלפי ממשלתם.

- (1) יודעים / למרות / אויביה של / מפנים
- (2) אינם יודעים / בזכות / השירותים החשאיים של / אינם מפנים
- (3) מודעים לעובדה / בזכות / מפקד הכוחות המזוינים / אינם מפנים
- (4) אינם יודעים / בזכות / סוכנות הביון המרכזית / מפנים

9. _____ שהאי מאן, הנמצא בים האירי בין אירלנד לבריטניה, _____ מהממלכה המאוחדת הבריטית, _____ נציגים של העם המאני בפרלמנט הבריטי, ענייני החוץ והביטחון של האי _____.

- (1) כיוון / הוא חלק / וכיוון שישנם / אינם מנוהלים על ידי השלטון הבריטי
- (2) למרות / אינו חלק / וכיוון שישנם / אינם מנוהלים על ידי השלטון הבריטי
- (3) על אף / הוא חלק / ולמרות שישנם / מנוהלים על ידי ממשלת בריטניה
- (4) על אף / אינו חלק / ולמרות שאין / מנוהלים על ידי ממשלת בריטניה

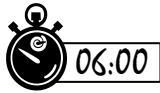
10. מדוע שופטים מבטלים את פסיקותיהם של אלו שקדמו להם? יש אנשים הטוענים כי הסיבה היא ששופטים מושפעים מהעמדות המוסריות הרווחות בתקופה בה הם שופטים. טיעון זה _____, _____ כדי להסביר את התופעה, כיוון שפסיקות סותרות מתקבלות _____, ולכן _____ תלויות בפערים הבין-דוריים שבין שופטים.

- (1) משכנע / ואין בו / רק לאחר שנים רבות / סביר להניח שהן
- (2) נשמע סביר / ואין בו / רק בחלוף עשרות שנים / אין סיבה להניח שהן
- (3) אינו מופרך לחלוטין / אך אינו מספיק / לעתים באותה השנה / אין בהכרח
- (4) מופרך מיסודו / כיוון שאין בו / חדשות לבקרים / ברור כשמש שהן

תשובות ספיות

(4)	.6	(2)	.1
(1)	.7	(2)	.2
(2)	.8	(1)	.3
(4)	.9	(3)	.4
(3)	.10	(4)	.5

יחידת תרגול 5

בכל שאלה יש משפט שכמה חלקים ממנו חסרים, ולאחריו ארבע אפשרויות להשלמתו. עליך להשלים כל משפט בעזרת האפשרות המתאימה ביותר.

1. _____ לחשוב על טיעון אשר _____ עמדתך, _____ אינני סבור כי אתה _____.

- (1) איני יכול / יתמוך ב- / ובכל זאת / טועה
- (2) לא ניתן / יתמוך ב- / ולמרות זאת / צודק
- (3) ניתן / יחליש את / ולמרות זאת / צודק
- (4) איני יכול / יחליש את / ולכן / צודק

2. תוצאות הבחירות האחרונות באוזבקיסטן _____ שאזרחים יעדיפו לבחור בראש מדינה פופולארי לכהונה נוספת _____ אם הוא נגוע בשחיתות. בבחירות אלו, _____ ראש הממשלה המכהן, הזוכה לאהדה רבה בקרב עמו, _____ פרשת המעילה בה היה מעורב.

- (1) הן דוגמה לכך / אלא / הפסיד / למרות
- (2) מחזקות את הטענה / אפילו / ניצח / למרות
- (3) הן דוגמה חיה לכך / גם / הפסיד / בשל
- (4) מוכיחות את העובדה / בעיקר / הפסיד / בשל

3. נחמן _____ שנירה _____ לפגוע ברגשותיו של בן-דודתה, _____ ידע שהיחסים בין השניים כה _____.

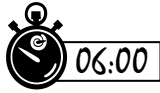
- (1) האמין / לא התכוונה / כיוון שלא / עכורים
- (2) לא האמין / התכוונה / כיוון ש- / עכורים
- (3) האמין / התכוונה / למרות שלא / טובים
- (4) האמין / לא התכוונה / כיוון שלא / טובים

4. למרות _____ מפיק עקב ביטול הופעתה של להקת "דפס מוד" בישראל, הוא _____ שלעולם לא _____ בראיון לעיתון אמר המפיק, הידוע כחובב מוסיקה מושבע, כי כישלונות כלכליים _____ מאנשים לעסוק בתחום אותו הם אוהבים.

- (1) שלא נגרמו נזקים כלכליים ל- / הכריז / יפסיק להפיק מופעים בסדר גודל כה גדול / לא צריכים למנוע
- (2) ההפסדים הכבדים שספג ה- / הצהיר / יחזור להפיק מופעי ענק / לא צריכים למנוע
- (3) ההפסדים הכבדים שספג ה- / הכריז / יפסיק לנסות להביא לישראל אמנים נוספים / לא צריכים למנוע
- (4) הפסדיו של ה- / הכריז / ישוב להפיק מופעי ענק בישראל / הם הגורם העיקרי המונע

5. לולא נשא המועמד לראשות הממשלה את הנאום המשכנע יומיים לפני הבחירות, _____ מצביע בעדו, _____ המסרים שהשמיעו יועצי התקשורת שלו בעבר _____ בקנה אחד עם השקפותיי.

- (1) לא הייתי / למרות ש- / אינם עולים
- (2) הייתי / שכן / אינם עולים
- (3) הייתי / למרות ש- / עולים
- (4) לא הייתי / שכן / אינם עולים

יחידת תרגול 6

בכל שאלה יש משפט שכמה חלקים ממנו חסרים, ולאחריו ארבע אפשרויות להשלמתו. עליך להשלים כל משפט בעזרת האפשרות המתאימה ביותר.

6. העובדה שלמאיר ניסיון _____ בפרויקטים מעין אלה _____ בראיון העבודה שערך עמו המנכ"ל. אדרבה, לאור _____ של מנהל הפרויקט, החליט המנכ"ל שלא לשכור את שירותיו של עובד מנוסה, אשר _____ מנהלו.

- (1) מועט / לא סייעה לו / חוסר ניסיונו / יסייע רבות ל-
- (2) רב / לא סייעה לו / חוסר ניסיונו / יערער על סמכותו של
- (3) מועט / הייתה בעוכריו / ניסיונו הרב / עלות שכרו תהיה כשל
- (4) רב / לא הייתה בעוכריו / חוסר ניסיונו / יסייע רבות ל-

7. בניגוד להשערה המקובלת שתאומים _____ כיוון _____, מצאו חוקרים מאוניברסיטת סטנפורד שתאומים _____ עשויים לפתח _____.

- (1) נוטים לחוש קרבה מיוחדת לאחיהם התאומים / שהם מבינים זה את זה טוב יותר / רבים מגדירים את אחיהם התאומים כחבריהם הקרובים ביותר ואף / תלות מוחלטת בקרבתם
- (2) חשים עוינות כלפי אחיהם התאומים / שהם מצויים בתחרות יומיומית על תשומת הלב של הוריהם / שגדלו בבית הוריהם הביולוגיים / עוינות כלפי אחיהם התאומים ואף לנתק כל קשר עמם בבגרותם
- (3) הם בעלי תכונות אופי דומות / שהמטען הגנטי שלהם דומה להפליא / שהופרדו בלידתם וגדלו במדינות שונות / תכונות אופי שונות לחלוטין
- (4) לעולם יהיו בעלי נטייה מינית הפוכה / שנטייה מינית אינה מושפעת מגורמים סביבתיים וחברתיים / בעלי אותו המין / מערכות יחסים עם בני שני המינים

8. ארגוני גרילה מעדיפים לפגוע במדינות בהן הם נלחמים _____ על-מנת _____, מתוך הבנה שפעילותם, _____, לא תוכל להביא לניצחון _____.

- (1) באופן הקשה ביותר / להשיג את מטרותיהם במהירות המרבית / המורכבת מפעולות אלימות ספורדיות / אלא אם תימשך זמן רב ובעוצמה מוגבלת
- (2) במקומות רבים ככל האפשר / להטיל מורא על מספר גדול של אזרחים / בה נוטלים חלק לוחמים לא מיומנים / אלא אם תתמקד במטרה אחת בלבד
- (3) באמצעות ירי פגזי מרגמה וטילים / שלא לסכן את חברי הארגון בקרבות פנים אל פנים / המכוונת כנגד מטרות צבאיות ואזרחיות כאחד / אלא בעימות ישיר וחזיתי עם האויב
- (4) באופן מוגבל בלבד / שלא לעורר תגובה צבאית חריפה / העשויה להיות קטלנית בקרב בודד / במלחמה כוללת

9.

נזירים ממסדר "הטראפיסטים", שמקורו בנורמנדי, _____ אך הם _____. לכן, סביר להניח _____ נזיר ממסדר זה, _____.

- (1) אינם נודרים נדר שתיקה / מדברים רק על ענייני דת ולעולם אינם משוחחים שיחות חולין / שלא תקבל תשובה אם תשאל / לדעתו בענייני היום
- (2) נוהגים לעזור לזולת / לעולם לא יעזרו לבני דתות אחרות, הנחשבים בעיניהם לחוטאים / שאם יפגוש מוסלמי שאיבד את דרכו / הוא ישמח לעזור לו למצוא את דרכו
- (3) נמנעים מלקבל לשורותיהם אנשים שנולדו כבני דתות אחרות והתנצרו במהלך חייהם / מקדמים בברכה את פניהם של נוצרים בני מסדרים אחרים המעוניינים להצטרף אליהם / שלא תוכל למצוא / שהיה בעברו חבר במסדר אחר
- (4) אינם נוקטים עמדה פוליטית בעימותים צבאיים בין מדינות / משתתפים בפעילות הומניטרית שמטרתה להקל על סבלם של אזרחים הנמצאים באזורי הקרבות / שיש ממש בהאשמות נגד / לפיהן הוא נשלח על ידי המורדים הצי'ניים לרגל אחר מתקני הצבא הרוסי

10.

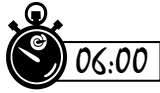
כריסטופר קולומבוס הגיע לחופי יבשת אמריקה _____ אמריגו וספוצ'י, שהיה הראשון _____ . לכן, בעוד שקולומבוס היה משוכנע עד יום מותו _____, זכה וספוצ'י _____.

- (1) אחרי / שהכריז בפומבי על מציאתה של היבשת החדשה / שהכבוד שהגיע לו נגזל על ידי עמיתו / לקיתונות של לעג ובוז מהעם הפורטוגל
- (2) לפני / שהכריז על מציאתה של היבשת החדשה / שהגיע לאמריקה לפני עמיתו / לכבוד המפוקפק בתור האדם השני שהגיע ליבשת זו
- (3) לפני / שהבין שמצא יבשת חדשה / שהגיע, בעצם, לחצי היבשת ההודית / שהיבשת החדשה תיקרא על שמו
- (4) אחרי / מבין מגלי הארצות הפורטוגלים שהגיע להודו / שהוא זה שמצא את חצי היבשת ההודית / להיחשב כמי שגילה את יבשת אמריקה

תשובות ספיות

(2) .6	(1) .1
(3) .7	(2) .2
(4) .8	(1) .3
(1) .9	(3) .4
(3) .10	(4) .5

יחידת תרגול 7

בכל שאלה יש משפט שכמה חלקים ממנו חסרים, ולאחריו ארבע אפשרויות להשלמתו. עליך להשלים כל משפט בעזרת האפשרות המתאימה ביותר.

1. הסגור _____ שהנאשמת _____ בבנק בעת שנשדד. _____, ציפה הכתב המשפטי של עיתון הבוקר, כי המושבעים _____ אותה בביצוע השוד.

- (1) לא טען / לא הייתה / למרות זאת / ירשעו
- (2) טען / לא הייתה / למרות זאת / ירשעו
- (3) טען / הייתה / לכן / לא ירשעו
- (4) לא טען / לא הייתה / לכן / לא ירשעו

2. ההנחה המקובלת, לפיה שערותיו של אוגר הולכות _____ ככל שגילו עולה, _____ במחקר שתוצאותיו פורסמו בשבוע שעבר בעיתון המדעי המכובד "עולם החיי". לטענת החוקרים, מקרב האוגרים שנבדקו, דווקא _____ ביותר, היו בעלי השערות _____ ביותר.

- (1) ומתעבות / הופרכה / המבוגרים / הדקות
- (2) ומלבינות / אוששה / הצעירים / הבהירות
- (3) ומתעבות / הופרכה / הצעירים / הדקות
- (4) ומלבינות / הופרכה / המבוגרים / הבהירות

3. לאחר ששמע ראש הממשלה שהכתבים הצבאיים _____ אופן ניהול המלחמה על ידי הממשלה, הוא מיהר _____ בראיון שנתן לאחד העיתונים אמר: "אמנם _____, אך ההחלטות עליהן מדברים הכתבים הצבאיים נתקבלו על ידי חברי הממשלה _____ מפקד הצבא".

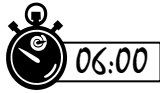
- (1) שיבחו את / ליטול את כל התהילה לעצמו / הייתי נוכח ברוב הדיונים הביטחוניים שנערכו / חרף עמדת המנוגדת, ובהמלצתו של
- (2) מתחו ביקורת חריפה על / ליטול את כל התהילה לעצמו / לא הייתי נוכח בכל הדיונים הביטחוניים / לאחר ששקלו בכובד ראש את עמדתו של
- (3) שיבחו את / להמעיט מתרומתו לניצחון / נתתי גיבוי מלא להחלטות הדרג הצבאי / לאור המלצותיי ולא לאור המלצות
- (4) מתחו ביקורת חריפה על / להסיר מעצמו את האחריות / הייתי שותף בכל תהליכי קבלת ההחלטות / חרף עמדת המנוגדת, ובהמלצתו של

4. שרת החינוך החליטה _____ את כמות שעות הלימוד באמצעות מחשב, _____ שעות הלימוד בכיתה. החלטה זו _____, כיוון שידוע שקיים יחס _____ בין מספר שעות ההוראה באמצעות מחשב לבין הצלחת התלמידים בבחינות הבגרות.

- (1) להוריד למחצית / ולהכפיל את מספרן של / הגיונית / ישר
- (2) להגדיל / ולהוריד למחצית את מספר / תמוהה / ישר
- (3) להגדיל / על חשבון / תמוהה / הפוך
- (4) להוריד למחצית / ולהכפיל את מספרן של / תמוהה / הפוך

5. _____ חשב עורך מדור הספרות שהעיסוק ביחסי אמהות ובנות בספרה הראשון של הסופרת אתי פורה הוא הגורם _____, _____ מנבא _____ לספרה השני, שנושאו דומה לזה של קודמו.

- (1) לולא / להצלחתו / הוא לא היה / הצלחה
- (2) לו / לכישלונו / הוא היה / הצלחה
- (3) לולא / לכישלונו / הוא לא היה / הצלחה
- (4) לו / להצלחתו / הוא היה / כישלון

יחידת תרגול 8

בכל שאלה יש משפט שכמה חלקים ממנו חסרים, ולאחריו ארבע אפשרויות להשלמתו. עליך להשלים כל משפט בעזרת האפשרות המתאימה ביותר.

6. אף אחד מחבריה של בתיה לא _____ שמועה, לפיה יורם הציע לה להינשא לו רק בשל עושרו המופלג של אביה, _____ רבים מהם _____ שאהבתו אליה היא אהבה _____.

- (1) האמין ל- / שכן / חושבים / התלויה בדבר
- (2) פקפק בנכונות ה- / שכן / יודעים / שאינה תלויה בדבר
- (3) האמין ל- / וזאת למרות ש- / חושבים / התלויה בדבר
- (4) פקפק בנכונות ה- / וזאת למרות ש- / יודעים / התלויה בדבר

7. מכונת המיון החדשה מהירה _____ מקודמתה ומספר הטעויות שהיא עושה _____ יותר. אך אליה וקוץ בה, מחירה _____ מאפשר למפעלים _____ לרכוש אותה.

- (1) יותר / קטן / הנמוך / רבים
- (2) פחות / גדול / הגבוה / מעטים בלבד
- (3) יותר / גדול / הנמוך / רבים
- (4) יותר / קטן / הגבוה / מעטים בלבד

8. דורון טוען שיש לבחון את מוסריות מעשיהם של בני האדם רק לפי התוצאה שהם משיגים. _____ טוענים שעל מנת שמעשה של אדם ייחשב _____, _____ תוצאה ראויה. לטענתם, האופן בו פועלים להשגת התוצאה _____.

- (1) מתנגדיו / טוב / לא די בכך שהוא משיג / אינו חשוב לצורך הערכת טיבו של המעשה
- (2) תומכיו / רע / די בכך שהוא מנסה להשיג / הוא הקובע את טיבו של המעשה מבחינה מוסרית
- (3) מתנגדיו / טוב / הוא לא חייב להיות כזה המשיג בפועל / הוא הקובע את טיבו המוסרי של המעשה
- (4) תומכיו / רע / די בכך שלא הצליח להשיג / הוא הקובע את טיבו המוסרי של המעשה, ולא השגת התוצאה בפועל

9. _____ ביקשה המורה מיורם להשתתף בשיעור הספורט, היה הלה _____ שיעור. זאת כיוון שיורם החליט _____ לדרישתה של אמו, שצוותה עליו לעשות _____ מה שמבקשת ממנו המורה.

- (1) לולא / נעדר מה- / שלא להיענות / את כל
- (2) אילו / נעדר מה- / להיענות / את ההפך מ-
- (3) אילו / מגיע ל- / שלא להיענות / את כל
- (4) לולא / מגיע ל- / להיענות / את כל

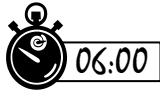
10. אמו של שרון _____ שבנה ייסע לפסטיבל המוסיקה בניצנים. מכיוון שידעה ששרון תמיד עושה _____ מה שאומרים לו, אמרה לו האם _____ להשתתף בפסטיבל. בדיעבד, הסתבר שהאם _____ בהערכתה, שכן בסופו של דבר שרון החליט לנסוע לפסטיבל.

- (1) לא רצתה / את ההפך מ- / שהוא מוכרח / טעתה
- (2) רצתה / את / שאסור לו / טעתה
- (3) רצתה / את ההפך מ- / שהוא מוכרח / צדקה
- (4) לא רצתה / את / שאסור לו / צדקה

תשובות ספיות

(3) .6	(2) .1
(4) .7	(1) .2
(3) .8	(4) .3
(2) .9	(3) .4
(1) .10	(1) .5

יחידת תרגול 9

בכל שאלה יש משפט שכמה חלקים ממנו חסרים, ולאחריו ארבע אפשרויות להשלמתו. עליך להשלים כל משפט בעזרת האפשרות המתאימה ביותר.

1. המבטא הכבד של פרופ' נחמן פוז'ייקוב וחזותו הגלותית _____ קריירה האקדמית שלו בארץ _____. יתרה מזאת, העובדה שפוז'ייקוב הגיע ממסורת אקדמית שונה _____ מדענים צעירים רבים, שביקשו _____ דרכי מחקר חדשות.

- (1) מנעו מה- / לפרוח / עוררה עניין רב בקרב / ללמוד ממנו
- (2) לא מנעו מה- / לפרוח / משכה לסביבתו / ללמוד ממנו
- (3) לא הפריעו ל- / להיכשל / לא מצאה חן בעיני / ללמוד ממנו
- (4) הם הסיבה לכך שה- / הסתיימה עוד לפני שהחלה / עוררה את עניינם של / לפתח בעצמם

2. _____ שהציונות הונהגה ברובה על ידי אנשים _____, ראה אותה הרב קוק כחלק ממפעל בעל מטרה _____ מובהקת, ואף התייחס אליה כאל _____ גאולה.

- (1) כיוון / דתיים / חילונית / חלק מקיום ההבטחה האלוהית ל-
- (2) למרות / חילוניים / דתית / חלק מקיום ההבטחה האלוהית ל-
- (3) כיוון / דתיים / חילונית / פעולה מסוכנת שתרחיק את ה-
- (4) למרות / חילוניים / חילונית / פעולה מסוכנת שתרחיק את ה-

3. מנהל בית הספר _____ ענישה קולקטיבית, כיוון שהוא חושב שהדבר _____ תחושת המחויבות החברתית של התלמידים. _____ עמדתו של המורה להתעמלות, שטען שעד שלא יימצאו התלמידים שפרצו לאולם הכדורסל, _____.

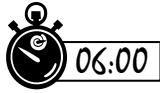
- (1) מצדד ב- / מחזק את / למרות זאת, הוא התנגד ל- / יש לבטל את כל אירועי התרבות בבית הספר
- (2) מתנגד ל- / פוגע ב- / לכן, הוא תמך ב- / כל התלמידים צריכים לשאת בעונש הריתוק ביחד
- (3) מצדד ב- / מחזק את / לכן, הוא תמך ב- / לא ניתן יהיה להעניש איש בגין המעשה
- (4) מתנגד ל- / מחזק את / לכן, הוא התנגד ל- / יש לבטל את כל אירועי התרבות בבית הספר

4. כל אחד מהשיעורים בקורס _____, כיוון שהחומר הנלמד בכל שיעור _____. לכן, מי _____ שיעור השלישי, _____ את החומר הנלמד בשיעור הרביעי.

- (1) עומד בפני עצמו / הוא מתחום אחר / שהחמיץ את ה- / לא יוכל להבין
- (2) הוא חלק מרצף לימודי אחד / הוא המשך ישיר של החומר שנלמד בשיעור שלפניו / שהגיע ל- / לא יוכל להבין
- (3) הוא חלק מרצף לימודי אחד / הוא המשך ישיר של החומר שנלמד בשיעור שלפניו / שהחמיץ את ה- / יתקשה להבין
- (4) עומד בפני עצמו / הוא פיתוח של החומר שנלמד בשיעור שלפניו / שלא הגיע ל- / יוכל להבין על נקלה

5. חוקרים מייחסים לציד המכשפות שנערך בימי הביניים חלק נכבד במלחמה בין _____ בתקופה זו. לדעתם, מערכת המשפט שנשלטה בידי _____, הוציאה להורג נשים שהואשמו בכישוף, על-מנת לגרום _____, ובכך להפוך _____.

- (1) הנצרות והאיסלאם / הכנסייה / לבני הקהילות הנוצריות לציית לחוקי הדת / עצמה לחזקה יותר ומשפיעה יותר על חייהם היומיומיים
- (2) המעמדות / בני המעמד הגבוה / לירידה במספר מעשי הפשיעה / את תנאי החיים לטובים יותר, לרווחתם של בני כל המעמדות
- (3) המעמדות / נשים חילוניות / לאנשים רבים ככל האפשר להאמין בכוחות העל טבעיים שלהן / את המכשפות לסמל למאבק בין המינים
- (4) המינים / גברים / לנשים לחשוש מזרועו הארוכה של החוק / אותן לצייתניות ונשלטות

יחידת תרגול 10

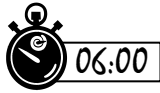
בכל שאלה יש משפט שכמה חלקים ממנו חסרים, ולאחריו ארבע אפשרויות להשלמתו. עליך להשלים כל משפט בעזרת האפשרות המתאימה ביותר.

- 6.** _____ מדוע אמרה לי מיטל שסופו של הסרט החדש של רוברטו בניני _____ . במהלך הסרט כולו _____ שאשתו לשעבר של הגיבור היא-היא אשת חלומותיו, _____ סופו של הסרט, בו מסתבר שהאישה אחריה חיזר היא גרושתו.
- (1) אינני מבין / מפתיע / ניתנים, אמנם, רמזים לכך / אך הרמזים אינם מתגבשים לכדי תובנה מגובשת עד
 (2) אני יכול להבין / צפוי / הצופה לא יכול לשער / ולכן הוא מופתע מאוד ב-
 (3) אינני מבין / צפוי / ניתנים, אמנם, רמזים לכך / אך הרמזים אינם מתגבשים לכדי תובנה מגובשת עד
 (4) אני יכול להבין / מפתיע / ניתנים רמזים לכך / ולכן, מבחינת הצופה אין חידוש של ממש ב-
-
- 7.** לא _____ החליטו מפקדי המיליציות הצי'וניות לרדת למחתרת, _____ מאמציהם להסתיר את זהותם מאויביהם הרוסים _____, והלה _____ את החיפושים אחריהם.
- (1) בכדי / שכן / עלו יפה / חידשו
 (2) מובן מדוע / למרות ש- / עלו יפה / חידשו
 (3) בכדי / שכן / עלו בתוהו / חידשו
 (4) בכדי / למרות ש- / עלו בתוהו / זנחו
-
- 8.** מסורת בת מאות שנים של לימודי פילוסופיה יוונית, פסקה באחת עקב סגירת האקדמיות האתונאיות על ידי השלטון הנוצרי בימי הביניים. _____, האיסור על למידת טקסטים יווניים קלאסיים _____ לזניחתם _____, שכן מלומדים אירופאים _____.
- (1) ואולם / גרם / רק באופן זמני / העלו אותם מתהום הנשייה כמה מאות שנים מאוחר יותר
 (2) ואכן / גרם / המוחלטת / המשיכו ללמוד אותם בסתר גם לאחר מכן
 (3) ואכן / הצליח לגרום / המוחלטת / המשיכו ללמוד אותם גם לאחר הטלת האיסור
 (4) ואולם / לא הצליח לגרום / כלל ועיקר / סרו למרות הכנסייה, ושרפו את כל העותקים של הספרים היווניים שהיו ברשותם
-
- 9.** המנכ"ל אמר לציפורה שבפעם הבאה שתאחר לעבודה הוא ייאלץ לפטר אותה, _____ ידוע שהמנכ"ל _____ מממש את איומיו, _____ לשמוע שציפורה _____ לאחר שאיחרה לעבודה פעם נוספת.
- (1) וכיוון ש- / תמיד / הופתעו כולם / פוטרה
 (2) ולמרות ש- / לעולם אינו / איש לא הופתע / לא פוטרה
 (3) וכיוון ש- / תמיד / איש לא הופתע / לא פוטרה
 (4) ולמרות ש- / לעולם אינו / הופתעו כולם / לא פוטרה
-
- 10.** כיוון שחברתו הטובה מעין _____, גלעד _____ לשבת באזור בו _____ העישון במסעדה, על אף שהוא בעצמו _____ לעשן בשעת הארוחה.
- (1) אינה מעשנת / סירב / אסור / אינו נוהג
 (2) מעשנת / ביקש מהמלצר / אסור / נוהג
 (3) אינה מעשנת / ביקש מהמלצר / מותר / נוהג
 (4) מעשנת / ביקש / מותר / אינו נוהג

תשובות סופיות

(3) .6	(2) .1
(3) .7	(2) .2
(1) .8	(1) .3
(4) .9	(3) .4
(4) .10	(4) .5

יחידת תרגול 11

בכל שאלה יש משפט שכמה חלקים ממנו חסרים, ולאחריו ארבע אפשרויות להשלמתו. עליך להשלים כל משפט בעזרת האפשרות המתאימה ביותר.

1. בעקבות ידיעות מודיעיניות על היערכות כוחות סוריים בגבול עם ישראל, החליט שר הביטחון הישראלי לתגבר את הכוחות באזור הגבול. בכך ביקש השר _____ למתקפה _____, הערכת חיל המודיעין, לפיה _____.

- (1) להיערך / סורית / וביטא את חוסר אמונו ב- / הסורים לא יפתחו במלחמה
- (2) לצאת / ישראלית / לאור / מתקפה ישראלית בשלב זה צפויה לכישלון
- (3) לצאת / לפני שהסורים יספיקו לעשות כן / לאור / מי שיפתח במלחמה עתיד להפסיד בה
- (4) להיערך / סורית / למרות שקיבל את / הסורים עומדים לתקוף בכל רגע

2. לדעתי, _____ הטוענים כי יוחנן הוא אחד הסנדלרים _____ בתל-אביב. אמנם מעולם לא _____ עבודתו, אך גם _____.

- (1) טועים / המוכשרים / מצאתי פגם ב- / איכות יתרה לא הייתה בה
- (2) צודקים / המוכשרים / חשבתי שהוא אומן היודע היטב את / סנדלר מתחיל יוכל לעשותה טוב ממנו
- (3) טועים / המוכשרים / מצאתי פגם ב- / הדיוט יכול להבחין שהוא מהמעולים שבסנדלרים
- (4) צודקים / הגרועים / מצאתי אומן כה בקיא ב- / אני יודע להעריך את איכויותיה הייחודיות

3. אנשים _____ מעישון סיגריות, _____ מעישון סמים, שכן _____ למי שאינו מורגל בה, _____ הנגרמת בעת עישון סמים.

- (1) שנמנעים / לאו דווקא יימנעו / תחושת המחנק הנגרמת בעת שאיפת עשן הסיגריות / דומה לזו
- (2) שנמנעים / יימנעו גם / הבחילה שגורמת שאיפת עשן הסיגריות / דומה לזו
- (3) הנהנים / בהכרח יימנעו / הבחילה שגורמת שאיפת עשן הסיגריות / דומה לזו
- (4) שנמנעים / מביעים רתיעה / התחושה הרעה הנלווית לשאיפת עשן הסיגריות / אינה דומה לזו

4. העובדה שהקשר בין הורים לילדיהם קרוב _____ ככל שהילדים _____ יותר, _____ מדוע יעקב דואג בימים אלה לבנימין, בן הזקונים שלו, _____ מאשר לשמעון, בנו הבכור.

- (1) יותר / צעירים / יכולה להסביר / פחות
- (2) פחות / מבוגרים / לא יכולה להסביר / יותר
- (3) יותר / מבוגרים / לא יכולה להסביר / פחות
- (4) יותר / צעירים / יכולה להסביר / יותר

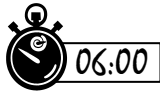
5. _____ סיכם כתב התרבות את טקס הענקת פרסי "גלובוס הזהב" שנערך בארצות-הברית, בו _____ הסרט הישראלי "נקמת הוופלה", ש _____ בישראל, _____ בהן היה מועמד.

- (1) "אין נביא בעירו" / זכה / זכה להצלחה כבירה / בכל הקטגוריות
- (2) "אכן היינו אור לגויים" / לא זכה / זכה להצלחה כבירה / בכל הקטגוריות
- (3) "אין נביא בעירו" / זכה / לא זכה להערכה בקרב הקהל / בכל הקטגוריות
- (4) "אכן היינו אור לגויים" / לא זכה / קיבל ביקורות צוננות מהמבקרים / בכל אחת מן הקטגוריות

תשובות סופיות

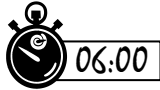
(1)	.1
(1)	.2
(2)	.3
(4)	.4
(3)	.5

יחידת תרגול 12

בכל שאלה יש משפט שכמה חלקים ממנו חסרים, ולאחריו ארבע אפשרויות להשלמתו. עליך להשלים כל משפט בעזרת האפשרות המתאימה ביותר.

- 1.** _____ שביפן _____ לחלוץ נעליים בטרם נכנסים לבית פרטי, יהיה זה מפתיע אם די"ר שימוטו, שר התחבורה היפני, _____ לחלוץ את נעליו בכניסה לבית שר התחבורה הקוריאני בקוריאה.
- (1) אף / מקובל / ימאן
 - (2) כיוון / לא נהוג / יסרב
 - (3) אף / נוהגים / יתעקש
 - (4) כיוון / נוהגים / יבקש
-
- 2.** _____ שהידע של די"ר ביקובסקי בתחום הסטוריית העם האטרוסקי _____, חברי הועדה _____ בעבודתו האקדמית האחרונה, "חיי האטרוסקים", _____.
- (1) אף / מקיף / לא מצאו / אי דיוקים בתאריכי אירועים שונים
 - (2) כיוון / מוגבל / מצאו / נתונים הסטוריים מקיפים ביותר
 - (3) כיוון / נרחב / מצאו / אי דיוקים בתאריכי אירועים שונים
 - (4) אף / מוגבל / לא מצאו / שגיאות חמורות בנתונים הסטוריים
-
- 3.** כנשאל החלוץ האם שיטת האימון אותה אימץ המאמן _____ לקבוצתם, השיב _____ אולם כנשאל האם היה מאמץ שיטת אימון _____ אילו הוא היה המאמן, השיב _____.
- (1) מתאימה / בחיוב / אחרת / בשלילה
 - (2) לא מתאימה / בחיוב / זו / בשלילה
 - (3) לא מתאימה / בשלילה / אחרת / בחיוב
 - (4) מתאימה / בשלילה / אחרת / בחיוב
-
- 4.** נקבת התמנון דוגרת על ביציה כחודש, במהלכו היא נמנעת מ_____ . _____, לא מן הנמנע שבתום תקופת הדגירה _____ ללא _____.
- (1) להגן עליהן מפני טורפים / אף על פי כן / האם תיוותר / צאצאיה
 - (2) לצרוך כל סוג של מזון / לפיכך / הצאצאים יוותרו / אימם
 - (3) להגן על בן זוגה / למרות זאת / ההורים יוותרו / צאצאיהם
 - (4) לצרוך כל סוג של מזון / כיוון שכך / האם והצאצאים יוותרו / מזון
-
- 5.** הסבל _____ ביותר העובד בחברת "המעביר" _____ לסחוב חבילות _____ במיוחד לבדו. לכן, כשנדרש מנהל העבודה של החברה להעביר חבילה _____, הוא ביקש משני סבלים לסחוב אותה יחדיו.
- (1) החזק / אינו מסוגל / גדולות / קטנה מאוד
 - (2) החזק / אינו מסוגל / גדולות / גדולה
 - (3) החלש / אינו מסוגל / גדולות / קטנה
 - (4) החלש / מסוגל / קטנות / גדולה

יחידת תרגול 13

בכל שאלה יש משפט שכמה חלקים ממנו חסרים, ולאחריו ארבע אפשרויות להשלמתו. עליך להשלים כל משפט בעזרת האפשרות המתאימה ביותר.

6. _____ הפורטוגזים התגאו בכיבוש חופי דרום אפריקה, היה להם עניין _____ בהתיישבות בהם. קו החוף המשונן והמפורץ היווה _____ לספינותיהם, ורבים מנסינותיהם לסחור עם התושבים המקומיים _____.

- (1) אף ש- / מועט / סכנה תמידית / לא צלחו
- (2) כיוון ש- / רב / מעגן נוח / עלו בתוהו
- (3) אף ש- / רב / מעגן נוח / הניבו פירות
- (4) אף ש- / מועט / סכנה תמידית / נענו בחיוב

7. _____ שיועצו הראשי של המלך _____ להצטרף לאלו שטענו כי התוכנית הכלכלית שפיתח המלך _____ עליה בהכנסות המדינה, הוא מתאמץ _____ תכניות חלופיות.

- (1) אף / מיהר / תמנע / לקדם
- (2) אף / ממאן / תביא ל- / לקדם
- (3) מאחר / מיהר / תמנע / להדוף
- (4) מאחר / ממאן / תביא ל- / לקדם

8. אם כל דייר בבניין _____ רואה את _____ לנגד עיניו, מספר מצביעי ה-'בעד' בשתי ההצבעות צריך היה להיות _____, כיוון שבכל אחת מההצבעות הוצעה לאישור החלטה המשרתת _____.

- (1) היה / טובת הכלל / שונה / את כלל דיירי הבניין
- (2) לא היה / טובתו שלו בלבד / שונה / את כלל דיירי הבניין
- (3) היה / טובתו שלו בלבד / שונה / מספר שונה של דיירים
- (4) לא היה / טובת הכלל / זהה / מספר שונה של דיירים

9. _____ לקבוע את רמת ההתפתחות של שבט אינדיאני מסוים רק לפי אופי המכשור שבשימוש אנשיו, כיוון שחקירה זו לא כוללת אפיונים נוספים _____ מעידים על רמת התפתחות. הסתמכות על תוצאות חקירה זו בלבד _____, בעיקר כשהיא נעשית בקרב שבטים מדרום אמריקה, שאופי המכשור העומד לרשותם _____ התחשבות באפיונים נוספים.

- (1) לא ניתן / שאינם / עשויה להטעות / מחייב
- (2) ניתן / שאינם / אינה תקפה מדעית / לא מחייב
- (3) ניתן / אשר / מובילה לקביעה מדויקת / לא מחייב
- (4) לא ניתן / אשר / אינה תקפה מדעית / מחייב

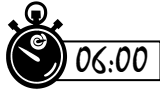
10. סוחרי מניות _____ נוהגים להשקיע כסף במניות בהן רמת הסיכון _____ . לכן, _____ שסוחר המניות עובדיה השקיע כסף רב במניות הנחשבות "מסוכנות" לאחר עשר שנות ניסיון במקצוע, תקופת זמן בה סוחר _____.

- (1) ותיקים / נמוכה / לא מפתיע / כבר נחשב ותיק
- (2) צעירים / גבוהה / לא מפתיע / עדיין נחשב צעיר
- (3) ותיקים / גבוהה / מפתיע / כבר נחשב ותיק
- (4) צעירים / נמוכה / מפתיע / כבר לא נחשב צעיר

תשובות סופיות

(1) .6	(3) .1
(4) .7	(4) .2
(3) .8	(3) .3
(4) .9	(2) .4
(2) .10	(2) .5

יחידת תרגול 14

בכל שאלה יש משפט שכמה חלקים ממנו חסרים, ולאחריו ארבע אפשרויות להשלמתו. עליך להשלים כל משפט בעזרת האפשרות המתאימה ביותר.

1. אני _____ עמדה שהבעת במאמץ האחרון, _____ שהנתונים שבידי _____ אלו שאספת במהלך המחקר שערכת, כיוון שהדרך בה ניתחת את הנתונים _____.

(1) תומך ב- / אף / זהים ל- / שגויה

(2) מתנגד ל- / אף / זהים ל- / מקובלת עלי

(3) תומך ב- / כיוון / שונים מ- / שגויה

(4) מתנגד ל- / אף / זהים ל- / שגויה

2. בסקר שנערך לאחרונה בברזיל, אמרו אזרחים _____ שהם _____ לשקר לשלטונות מס ההכנסה, _____ לחבריהם הטובים ביותר _____ אמת.

(1) רבים / נוהגים / אך / הם לעולם לא יאמרו את ה-

(2) מעטים בלבד / נוהגים / אף שברזילאים רבים טענו ש- / הם תמיד אומרים את ה-

(3) רבים / נוהגים / אך לעולם לא יאמרו / דבר שאינו

(4) רבים / אינם נוהגים / וגם / הם לעולם אינם אומרים את ה-

3. מנהל ערוץ הספורט _____ את הצעתה של מנהלת השיווק של הערוץ _____ את מספר התוכניות המשודרות בשידור חי, _____ לדעתו תוכניות אלו מושכות _____ צופים מאשר תוכניות מוקלטות וערוכות מראש.

(1) דחה / להגדיל / אף ש- / יותר

(2) קיבל / להקטין / אף ש- / פחות

(3) דחה / להקטין / שכן / פחות

(4) קיבל / להגדיל / שכן / פחות

4. במלחמת העולם השנייה, _____ לבעלות הברית במלחמתן בגרמניה הנאצית אף ש _____ . לכן, ברור מדוע מנהיגים אירים רבים _____ כששמעו שראש ממשלת אירלנד, אמון דה ואלירה, כתב _____ אדולף היטלר, מנהיג גרמניה הנאצית.

(1) סייעה אירלנד / תמכה בתפיסת העולם האנטישמית של מפלגת השלטון הגרמנית / הופתעו / שהוא תומך נלהב במשנתו הפוליטית של

(2) אירלנד סירבה לסייע / הכריזה כי תשמור על ניטרליות בסכסוכים צבאיים / בזעם / שהוא דחה את הבקשה לקבלת סיוע ששלח אליו

(3) קיבלה אירלנד את הזמנת בריטניה להצטרף / הסכסוך ההיסטורי בין אירלנד לבריטניה עדיין לא בא על פתרונו / לא הביעו מורת רוח / שמדינתנו לא תדחה את פתרון הסכסוך עם הבריטים עד שתסוכל תוכניתו הזדונית של

(4) לא סייעה אירלנד / אהדתה הייתה נתונה לבעלות הברית / הביעו הפתעה ומבוכה / מכתב ניחומים לעם הגרמני עם היוודע דבר מותו של

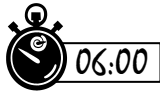
5. _____ סברה מבקרת הקולנוע שרמת הצילום בסרטו האחרון של הבמאי הצרפתי ז'ול קלאפר _____ הסרט _____, לא הייתה כותבת שלו היה נבחר לצלם את הסרט צלם אחר, _____ ראוי לתואר "הסרט הצרפתי הטוב ביותר בכל הזמנים" שהוענק לו על ידי מגזין הקולנוע "לה-סינמה".

(1) לו / היא זו שהפכה את / ליצירת מופת / הוא היה

(2) לולא / היא זו שהפכה את / לבלתי ראוי לצפייה / הוא לא היה עוד

(3) לולא / אינה משתווה לזו של / הקודם שלו / הוא עדיין לא היה

(4) לו / טובה פחות מזו של / הקודם שלו / הוא עדיין לא היה

יחידת תרגול 15

בכל שאלה יש משפט שכמה חלקים ממנו חסרים, ולאחריו ארבע אפשרויות להשלמתו. עליך להשלים כל משפט בעזרת האפשרות המתאימה ביותר.

6. כששמעתי שירם קיבל את הציון _____ ביותר בכיתה בבחינת הבגרות במתמטיקה _____, _____ שידעתי שהוא _____ מכין את שיעורי הבית במתמטיקה.

- (1) הגבוה / הופתעתי / כיוון / תמיד
- (2) הנמוך / לא הופתעתי / אף / תמיד
- (3) הנמוך / הופתעתי / כיוון / לעולם אינו
- (4) הגבוה / לא הופתעתי / כיוון / לעולם אינו

7. השופטת _____ את הנאשם ברצח _____ שהחליטה _____ גרסת עורכי הדין מטעם התביעה, שטענו כי העדות שמסר בחקירתו הראשונה במשטרה _____ הטענה שמעולם לא היה בזירת הפשע.

- (1) זיכתה / כיוון / שלא לקבל את / עולה בקנה אחד עם
- (2) הרשיעה / אף / לקבל את / סותרת את
- (3) זיכתה / אף / שלא לקבל את / עולה בקנה אחד עם
- (4) הרשיעה / כיוון / שלא לקבל את / סותרת את

8. במסגרת סקר שנערך בחודש שעבר במדינת "טורטיה" נשאלו התושבים מיהו איש הציבור _____ ביותר במדינה, _____ נקבו בשמו של מנהיג מפלגת השמאל. הדבר _____, כיוון שבבחירות שנערכו שבוע לאחר מכן זכה מנהיג מפלגת הימין בקולותיהם של _____ הבוחרים.

- (1) האהוד / רובם / מתמיה / מיעוט קטן מ-
- (2) השנוא / ומיעוטים / אינו מפתיע / מרבית
- (3) האמין / ורק מיעוטים / מפתיע / רוב
- (4) האהוד / רובם / מפתיע / מרבית

9. רוב תושבי קניגסברג, עיר מגוריו של הפילוסוף עמנואל קאנט, _____ שותפים לדעה שהוא היה אדם _____ במיוחד. לכן, _____ מהתושבים _____ טיול הבוקר שלו.

- (1) היו / אכזר / איש / לא הופתע כשנדע שהפילוסוף אימץ כלבלב עזוב שמצא במהלך
- (2) היו / דייקן / רבים / נהגו לכוון את שעונים לפי השעה בה יצא מדי יום ל-
- (3) לא היו / לא נעים / רבים / נמנעו מלשוחח עמו בשעה שטייל את
- (4) לא היו / בעל כושר התמצאות חלש / איש / לא הופתע כשנדע שהפילוסוף איבד את דרכו במהלך

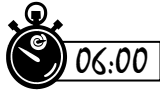
10. האפיפיור פורמוסוס הואשם בהפרת חוק הכנסייה הקתולית, ולכן היה צורך להעמידו לדין. כיוון שפורמוסוס _____ נפתח משפטו, היה צורך _____ בית המשפט _____ להרשיע אותו, שכן לפי חוקי הכנסייה _____ בנוכחותו.

- (1) נפטר תשעה חודשים לפני ש- / להוציא את גופתו מקברה ולהושיב אותה באולם / על מנת שניתן יהיה / אין שופטים אדם שלא
- (2) עדיין כיהן כאפיפיור בעת ש- / לבקש מ- / לפטר את פורמוסוס מתפקידו על מנת שניתן יהיה / משפטו של אדם לעולם אינו נערך
- (3) כבר לא כיהן כאפיפיור בעת ש- / בהגשת תביעה רגילה ב- / הכנסייתי על מנת שניתן יהיה / האפיפיור המכהן חייב לכבד את דיוני בית המשפט
- (4) פוטר מתפקידו לפני ש- / להכריחו להשתתף בדיונים שנערכו ב- / על מנת שניתן יהיה / משפטו של אפיפיור בדימוס לעולם אינו נערך

תשובות סופיות

(2) .6	(4) .1
(3) .7	(3) .2
(4) .8	(1) .3
(2) .9	(4) .4
(1) .10	(1) .5

יחידת תרגול 16

בכל שאלה יש משפט שכמה חלקים ממנו חסרים, ולאחריו ארבע אפשרויות להשלמתו. עליך להשלים כל משפט בעזרת האפשרות המתאימה ביותר.

1. מנהל קבוצת הכדורסל "שפירי אפרים" _____ בקשתו של מאמן הקבוצה _____ את סגל הקבוצה, _____ לדעתו סגל הקבוצה הנוכחי יצליח _____ מאשר סגל שחקנים מורחב.

- (1) קיבל את / להרחיב / אף ש- / פחות
- (2) דחה את / להרחיב / אף ש- / פחות
- (3) דחה את / שלא להגדיל / כיוון ש- / יותר
- (4) קיבל את / שלא להגדיל / אף ש- / יותר

2. בסקר שנערך לאחרונה בישראל, אמרו אזרחים _____ שהם _____ להטיל את מימיהם כשהם רוחצים בכנרת, _____ כשהם נמצאים באמבטיה שבביתם _____ יעשו זאת.

- (1) רבים / נוהגים / אך / הם בדרך כלל
- (2) מעטים בלבד / נוהגים / אף שמרואיינים רבים הכריזו ש- / לעולם לא
- (3) רבים / נמנעים מ- / למרות העובדה ש- / אין סיכוי שהם
- (4) רבים / נוהגים / אך / לעולם לא

3. יושב ראש הועדה _____ שחרורו המוקדם של האסיר _____ הדיווחים הרבים על _____, כיוון שסבר שדיווחים אלו _____.

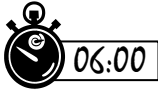
- (1) התנגד ל- / בעקבות / התנהגותו הטובה / מהווים הוכחה לשיקומו המלא
- (2) תמך ב- / על אף / התנהגותו הטובה / מהווים הוכחה לשיקומו המלא
- (3) התנגד ל- / על אף / התנהגותו הטובה / אינם מהימנים
- (4) תמך ב- / בעקבות / התנהגותו הפרועה / מהווים הוכחה שהאסיר עדיין מסוכן לציבור

4. העובדה שאביעד _____ להתקשר אליה במהלך סוף השבוע _____ את טליה, _____ שידעה שאביעד נוהג _____.

- (1) הפר את הבטחתו / לא הפתיעה / אף / לעמוד בדיבורו
- (2) קיים את הבטחתו / לא הפתיעה / כיוון / להרבות בשקרים
- (3) קיים את הבטחתו / הפתיעה / אף / כשקרן כפייתי
- (4) הפר את הבטחתו / הפתיעה / כיוון / לפזר הבטחות שווא כלאחר יד

5. _____ חשב רץ המרתון שהפיזיותרפיה _____ הגורם העיקרי שהוביל _____, לא היה מצהיר בפני המטפל שלו שלולא נפגשו _____ מדדה על רגל אחת ברחובות מוגדישו.

- (1) לו / היא / לשיקום הברך הפגועה שלו / עדיין היה
- (2) לולא / היא / לבעיות הקשות הקיימות בברכו / היה מגיע למצב שבו הוא
- (3) לולא / היא / לשיקום הברך הפגועה שלו / עדיין היה
- (4) לולא / אינה / להחמרת מצב ברכו הפגועה / לא היה מבלה את שארית חייו כשהוא

יחידת תרגול 17

בכל שאלה יש משפט שכמה חלקים ממנו חסרים, ולאחריו ארבע אפשרויות להשלמתו. עליך להשלים כל משפט בעזרת האפשרות המתאימה ביותר.

6. זכייתה של תכנית הטלוויזיה "הדיר שלנו" בתואר הדרמה היומית _____ במחוז "חזיריה" _____, _____, בעונת השידורים שחלפה זכתה התכנית _____.

- (1) האהובה ביותר / התקבלה בהפתעה מוחלטת / שכן / לאחוזי צפייה גבוהים מאוד
- (2) השנואה ביותר / לא הפתיעה איש / אף ש- / לאחוזי צפייה נמוכים מאוד
- (3) האיכותית ביותר / הייתה צפויה לחלוטין / כיוון ש- / לקיתונות של בוז מצד מבקרי הטלוויזיה
- (4) האהובה ביותר / התקבלה בהפתעה מוחלטת / שכן / לאחוזי צפייה נמוכים מאוד

7. ההכרזה על ציד הלווייתנים הכחולים כעל _____ גם במים בין-לאומיים, _____ את סכנת הכחדתם, אך _____, שכן _____ נותרו בחיים.

- (1) ספורט מועדף / הפחיתה / לא העלימה אותה לחלוטין / פרטים רבים
- (2) ציד בלתי חוקי / הפחיתה / לא העלימה אותה לחלוטין / רק פרטים מעטים
- (3) ספורט מועדף / העלימה / גרמה לעליית מחרי שמן הלווייתנים / רק פרטים מעטים
- (4) ציד בלתי חוקי / הגבירה / גרמה לירידה במחירי שמן הלווייתנים / רק פרטים מועטים

8. הקיסר הרומי קלאודיוס _____ אורחיו לאכול בנוכחותו _____ חוסר הנימוס ואי הנעימות שבדבר, וזאת _____ נודע לו כי אחד מאורחיו _____ התאפק מלעשות כן במהלך תהלוכה.

- (1) אסר על / למרות / כיוון ש- / כמעט מת כש-
- (2) אסר על / בגלל / אף ש- / העליב את אשתו כשלא
- (3) התיר ל- / בגלל / כיוון ש- / העליב את אשתו כשלא
- (4) התיר ל- / למרות / כיוון ש- / כמעט ומת כש-

9. האמונה העממית כי _____ לדעת את גילו של צב על פי מספר המרובעים שעל גבו _____, _____ מספר המרובעים _____ במשך כל חייו.

- (1) אפשר / אינה נכונה / כיוון ש- / נשאר קבוע
- (2) אפשר / נכונה / אף ש- / גדל בקצב קבוע
- (3) אי אפשר / נכונה / כיוון ש- / גדל בקצב קבוע
- (4) אי אפשר / אינה נכונה / כיוון ש- / משתנה ללא קשר לגיל הצב

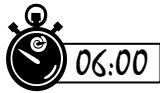
10. _____ במולדתו נחשב הנשיא ראת'רפורד בירצ'רד היז לנשיא _____, תושבי פרגוואי מכבדים את זכרו, וקראו על שמו את אחד ממחוזות ארצם, _____ בסכסוך בין פרגוואי לארגנטינה בו שימש כבורר, פסק לטובת _____.

- (1) אף ש- / המוצלח ביותר אי פעם / לאחר ש- / ארגנטינה
- (2) כיוון ש- / כושל וזניח / אף ש- / פרגוואי
- (3) אף ש- / כושל וזניח / כיוון ש- / פרגוואי
- (4) אף ש- / המוצלח ביותר אי פעם / אף ש- / ארגנטינה

תשובות סופיות

(4)	.6	(2)	.1
(2)	.7	(4)	.2
(4)	.8	(3)	.3
(1)	.9	(1)	.4
(3)	.10	(3)	.5

יחידת תרגול 18

בכל שאלה יש משפט שכמה חלקים ממנו חסרים, ולאחריו ארבע אפשרויות להשלמתו. עליך להשלים כל משפט בעזרת האפשרות המתאימה ביותר.

1. אורנה _____ כשנודע לה ש _____ לייצג את בית הספר בכנס בירוחם, _____ שלדעתה _____ מועמדים טובים ממנה מקרב תלמידי בית הספר.

- (1) שמחה / לא נבחרה / כיוון / לא היו
- (2) התאכזבה / לא נבחרה / אף / לא היו
- (3) התאכזבה / לא נבחרה / כיוון / היו
- (4) שמחה / נבחרה / כיוון / לא היו

2. "התפוח _____ רחוק מהעץ", סיכם השדרן את משחק השח-מט בו _____ אליזה וולף. כיוון שלדעתי אביה של אליזה, ניקולאי, הוא אחד משחקני השח-מט _____ בישראל, לא _____ להסכים עם דבריו של השדרן.

- (1) נפל / ניצחה / הגרועים / נותר לי אלא
- (2) לא נפל / הפסידה / הטובים / נותר לי אלא
- (3) נפל / ניצחה / הגרועים / יכולתי
- (4) לא נפל / הפסידה / הגרועים / יכולתי

3. _____ שאדם במעמדו של שר התרבות _____ טקס הפתיחה של האקדמיה ללשון הקימריית בישראל, ולכן _____ כשנודע לנו שהשר _____ להגיע לטקס.

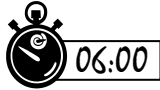
- (1) לא ציפינו / יכבד בנוכחותו את / הופתענו / החליט לבסוף שלא
- (2) קיווינו / יכבד בנוכחותו את / התאכזבנו / החליט
- (3) לא ציפינו / ידיר את רגליו מ- / התאכזבנו / החליט לבסוף שלא
- (4) האמנו / יבקש לנאום ב- / לא הופתענו / נמנע מ-

4. הרמטכ"ל _____ עמדה לפיה תקיפת כל יעדי האויב _____ להתמודד עם מספר כוחות צבאיים בו זמנית. בישיבה שנערכה בנושא אמר שר הביטחון _____ הרמטכ"ל, _____ לתקוף את שלוש מפקדות האויב בגזרת הלחימה הצפונית בו זמנית.

- (1) קיבל את ה- / בבת אחת אינה יעילה, כיוון שהיא תביא לידי ביטוי את יכולת האויב / שהוא מצדד בעמדת / אך עקב בלבול בהבנת כוונת השר, הוחלט בצבא
- (2) התנגד ל- / בבת אחת אינה אפשרית, כיוון שכוח צבאי קרקעי אינו מסוגל / שהוא אינו מסכים עם הרמטכ"ל / ולכן הורה להוציא לפועל את תוכנית אגף המבצעים
- (3) תמך ב- / בבת אחת עשויה להביא לתוצאות טובות, כיוון שהאויב לא יצליח / שאינו מסכים עם / אך מאוחר יותר התנער מעמדתו זו וטען שהתנגד לתוכנית
- (4) התנגד ל- / נחוצה על מנת להראות שהצבא מסוגל / שהוא תומך בעמדת / ולכן הורה

5. חזאי מזג האוויר של תוכנית "חדשות השעה" חזה שמגמת _____ באזור טיבט _____, ו _____ שתחזיותיו בד"כ _____, מצפים תושבי טיבט שמחר יהיה חם יותר מהיום.

- (1) ההתחממות / תיעצר / אף על פי / אינן מתגשמות
- (2) ההתקררות / לא תתהפך / כיוון / אינן מתגשמות
- (3) ההתקררות / תימשך / כיוון / מתגשמות
- (4) ההתקררות / תתגבר / אף על פי / אינן מתגשמות

יחידת תרגול 19

בכל שאלה יש משפט שכמה חלקים ממנו חסרים, ולאחריו ארבע אפשרויות להשלמתו. עליך להשלים כל משפט בעזרת האפשרות המתאימה ביותר.

6. בספרו "המשפט", מתאר פרנץ קפקא את מאבקו _____ של האזרח במערכת המשפט. גיבור הספר _____ הוא מואשם _____ טיבו של ההליך השיפוטי, ולכן אפילו לאחר שהוא מורשע ונגזר עליו עונש מוות, _____.

- (1) חסר הסיכוי / אינו יודע במה / ואף אינו מצליח לגלות מאום אודות / לא ניתן להבין במה חטא
- (2) ההרואי / מכחיש שביצע את הפשע בו / ואף קובל על / הוא לא מנסה לטעון שלא ביצע את המעשים המיוחסים לו
- (3) חסר הסיכוי / הוא שופט המקבל שוחד מעורכי דין מושחתים, אך עם זאת אין / שפעל באופן שאינו עולה בקנה אחד עם / הוא קורא להגברת השחיתות מבתי המשפט
- (4) המוצלח / אינו מיוחד בפשעים בהם / אלא באופן שבו הוא מנצל לטובתו את / הוא חש שלא ניתנה לו הזדמנות נאותה להגן על עצמו בבית המשפט

7. בניגוד למה שחשבתי בתחילה, איכותו של וויסקי נקבעת _____ טיב החומרים מהם הוא מיוצר, _____ מספר השנים בהן הוא מיושן בחביות עץ לפני מזיגתו לבקבוק. _____, _____, שוויסקי שיושן 15 שנים ייחשב איכותי יותר מוויסקי שיושן 12 שנים בלבד.

- (1) רק לפי / ואין חשיבות ל- / לכן / אין ספק
- (2) לא רק לפי / אלא שהיא תלויה גם ב- / לכן / ייתכן
- (3) לא רק לפי / אלא שהיא תלויה גם ב- / למרות זאת / ייתכן
- (4) רק לפי / ואין חשיבות ל- / לכן / לא ייתכן

8. העובדה שזאביק הוא הנהג _____ ביותר מבין משתפי המרוץ _____ לו לנצח, אדרבה, נסיעה מהירה _____ יכולת הניווט של הנהג, ולכן במרוץ זה, המביא לידי ביטוי יכולת התמצאות והגעה מהירה ככל האפשר אל היעד, הנהג המהיר ביותר _____ סיכוייו לנצח הם הגבוהים ביותר.

- (1) המהיר / לא סייעה / מדי פוגעת ב- / הוא לא בהכרח זה ש-
- (2) האיטי / לא הפריעה / מדי פוגעת ב- / הוא לעולם זה ש-
- (3) המהיר / סייעה / משפרת את / לעולם לא יהיה זה ש-
- (4) האיטי / סייעה / משפרת את / הוא לעולם זה ש-

9. ראול ולנברג, דיפלומט שוודי שפעל בהונגריה בתקופת מלחמת העולם השנייה, נתפס על ידי רבים _____ יהדות הונגריה. מעמדו הדיפלומטי הקנה לו חופש פעולה שאפשר לו _____ בודפשט, _____ קצינים נאציים בכירים _____ לגרש יהודים למחנה ההשמדה אושוויץ.

- (1) כאחראי לשואת / לסייע ליהודים שמאימת הצוררים הנאצים חיפשו מקלט ב- / והוא אף שכנע / להימנע מ-
- (2) כגוי היחיד שסייע ל- / לאסוף עדויות על הזוועות שעוללו הנאצים ב- / ועל אף מוצאו היהודי הוא הצליח להתחבב על / בכך שסייע להם
- (3) כאחד ממושיעי / להעניק מקלט מדיני ליהודים תושבי / והוא אף שכנע / להימנע מ-
- (4) כאחד ממושיעי / לעבור בחופשיות בין שטוקהולם ל- / והוא אף ניצל מעמד זה על מנת לשכנע / שכדאי

10. קוראי ספרו של ג'ורג' אורוול "חווות החיות" _____ ביקורת _____ קומוניזם. ואולם, רבים מהם לא יודעים שאורוול בעצמו _____, ואף נפצע במלחמת האזרחים בספרד _____ מיליציה קומוניסטית.

- (1) מותחים בדרך כלל / על תמיכתו של המחבר ב- / היה אחד מראשי הקומוניסטים בבריטניה / כשלחם לכיבוש ברצלונה מידי
- (2) לא יכולים שלא להבחין ב- / החריפה שמותח המחבר על ה- / היה קומוניסט במשך עשר שנים מחייו / כשהיה לוחם בשורותיה של
- (3) אינם מופתעים מה- / שמותח המחבר על ה- / לא היה קומוניסט / מכדור שירה לעברו לוחם
- (4) יכולים להבחין בקלות ב- / שמותח המחבר על ה- / היה קומוניסט / כשלחם לכיבוש ברצלונה מיד

תשובות סופיות

(1) .6	(4) .1
(2) .7	(1) .2
(1) .8	(3) .3
(3) .9	(1) .4
(2) .10	(2) .5

הבנת הנקרא

יחידת תרגול 1

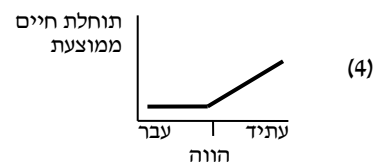
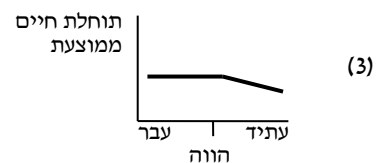
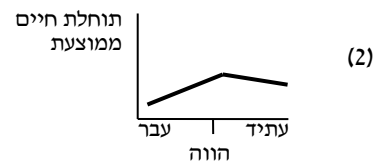
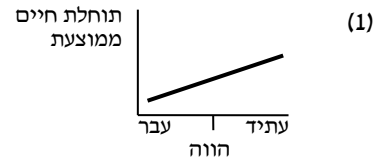
קטע קריאה 2

קרא בעיון את הקטע הבא, וענה על השאלות שאחרי.

- (1) מאז 1980, ישנה מגמת עלייה הדרגתית בהשמנה במדינות רבות בעולם והדעה הרווחת היא שמשקל עודף או שומן-יתר קוטל יותר ויותר אנשים מידי שנה. יש הטוענים כי השמנת יתר במימדים הקיימים היום תביא עימה מגפה של מחלות כגון סוכרת, מחלות לב וכלי דם, סרטן ובעיות רפואיות רבות אחרות. חיזוק להערכה זו הוצג בחודש מארס 2005 בכתב העת הרפואי של ניו-אינגלנד. החוקרים המצוטטים בכתב העת העריכו כי העלייה המתמדת בתוחלת החיים הממוצעת אשר החלה לפני מאתיים שנה, עלולה להגיע לקצה בגלל מגפת השמנת-היתר. התחזית שלהם היא שהשמנת-היתר עלולה להפחית עד חמש שנים מתוחלת החיים הממוצעת בעשורים הקרובים.
- (5) אין עוררין שהאוכלוסייה הסובלת משומן-יתר הכפילה את עצמה בארצות הברית ובחלקים רבים של אירופה מאז 1980 וכן שבמקרים קיצוניים, השמנת יתר משפיעה על התחלואה והתמותה. אולם לאחרונה גדל והולך מספרם של חוקרים, רובם אקדמאים מחוץ לקהילה הרפואית, הטוענים כי המומחים העוסקים בהשמנת-יתר, רשויות הבריאות הציבוריות ואמצעי התקשורת, יוצרים הגזמה בנוגע להשפעה שיש למגפת השמנת-היתר על הבריאות. לטענת החוקרים, הם מגזימים ברמת הסיכון משומן ובמידת המעשיות של הדיאטות להורדה במשקל וכך הם מנציחים שלא בכוונה דעות קדומות, מעודדים דיאטות לא מאוזנות וייתכן שאף מחריפים את בעיית הוספת המשקל.
- (10) אריך אוליבר, חוקר מדעי המדינה מאוניברסיטת שיקגו טוען שההשלכות הרפואיות השליליות המיוחסות למשקל עודף אינן רק מוגזמות אלא ברובן אפילו בדויות. הוא מאשים קבוצה קטנה של מדענים ורופאים, שהמימון למחקרים של רבים מהם, לטענתו, הגיע היישר מתעשיית ההרזיה, והם יצרו הגדרות שרירותיות ובלתי מדעיות למושגים עודף משקל והשמנת-יתר. ואכן, בחינה קפדנית של תוצאות מחקרים אפידמיולוגיים חדשים וניסויים קליניים מרמזות שאולי יש משהו בדבריו.
- (20) הוא מפנה את תשומת הלב לניתוח תוצאות של שלושה סקרים גדולים, מייצגים ובלתי תלויים שבהם נמצא כי אם מקזזים את ההשפעות של גיל, מין, גזע, עישון וצריכת אלכוהול, בעלי המשקל העודף מורידים דווקא את שיעורי התמותה ואינם מעלים אותה. קתרין מ' פלגל מהמרכז לבקרת מחלות ומניעתן משערת שהסיבה לכך היא ההתפתחות שחלה בטיפול הרפואי באנשים הסובלים מעודף משקל בעשורים האחרונים אשר הפחיתה את מקרי המוות הקשורים בהשמנת-יתר.

השאלות

1. איזה מהתרשימים הבאים מתאר באופן הטוב ביותר את תוחלת החיים הממוצעת, לפי דעת החוקרים המוזכרים בפסקה הראשונה -

2. המילה "אולם" (שורה 9) מרמזת על כך שיש הבדל בין _____ לבין _____

- (1) הדעה הרווחת שמשקל יתר גורם למחלות; טענת חוקרים שקיימת הגזמה של השפעת השמנת יתר על בריאות
- (2) האוכלוסייה הסובלת משומן יתר שהכפילה את עצמה; ההשלכות הרפואיות המיוחסות להשמנת יתר
- (3) הדעה הרווחת שמשקל יתר קוטל יותר ויותר אנשים מדי שנה; ההתפתחות שחלה בטיפול הרפואי לאנשים הסובלים מעודף משקל
- (4) טענת החוקרים על השמנת יתר; הגדרות הרופאים למושגים של עודף משקל והשמנת יתר

3. "הם" (שורה 12) מתייחס אל -

- (1) המומחים העוסקים בהשמנת יתר
- (2) רשויות הבריאות הציבורית
- (3) אמצעי התקשורת
- (4) כל התשובות נכונות

4. האשמותיו של אוליבר מופנות כלפי -

- (1) קתרין מי' פלגל מהמרכז לבקרת מחלות ומניעתן
- (2) שלושת הסקרים העדכניים שפורסמו
- (3) גיל הנחקרים בניסויים הקליניים הנערכים על עודף משקל
- (4) קבוצה של מדענים שיצרו הגדרות לא מדויקות למושג עודף משקל

5. איזה מהבאים מובא בקטע כחסבר לכך שעודף משקל לא מוריד את תוחלת החיים?

- (1) המאמר שפורסם בכתב העת שאינו מדויק ומסתמך רק על השערות הכותבים
- (2) המרכיב הגנטי שגורם לאנשים להשמין בכל מקרה
- (3) עם השנים חלה התפתחות בטיפול באנשים הסובלים מעודף משקל
- (4) הסובלים ממשקל יתר מפתחים בד"כ סוכרת מסוג 2 ובכל מעלים את הסיכון למוות לפני הזמן

6. על פי הפסקה האחרונה, טענותיהם של אוליבר ושל פלגל -

- (1) משלימות האחת את השנייה
- (2) אינן עולות בקנה אחד
- (3) שגויות
- (4) סותרות

קטע קריאה 3

קרא בעיון את הקטע הבא, וענה על השאלות שאחריו.

- (1) "קניין רוחני" הוא ענף במשפט המסדיר את הזכויות המשפטיות על נכסים לא מוחשיים כגון פטנטים, יצירות מוזיקליות וספרותיות, תרופות, סמלים, עיצובים מיוחדים, תוכנות מחשב ויישומי אינטרנט. המשותף לכל אלה הוא העדר הקיום הפיזי. הסמל של "מקדונלדס" לדוגמה יכול להיות מוטבע על גבי צעצוע או שלט המסעדה, או להיות רשום על גבי דף נייר אולם המדיום הפיזי אינו אלא גילום של הסמל. הסמל עצמו וכל הכרוך בו אינו מוחשי. (5)
- המונח "קניין רוחני" עלול להטעות במידה מסוימת; ראשית משום שהוא אינו זכות קניינית במובן המשפטי המקובל, ושנית משום שאינו רוחני במובן דתי כלשהו או ככזה החל על פרי הרוח דווקא. אמנם זכויות היוצרים של במאי על סרטיו יעניקו לו זכויות על פרי השראתו אולם, דיני סימני המסחר, שהם חלק מדיני הקניין הרוחני, יעניקו הגנה גם למותג שנועד לקשר בתודעה הצרכנית סמל כלשהו למוצר או לשירות. (10)
- בהשוואה בין זכות על קניין מוחשי לבין זכות על קניין לא מוחשי נראה כי בדומה לבעלות על קרקע, יוצר גם הקניין הרוחני זכות חפצית העומדת לבעליה כלפי "כולי עלמא". אולם, הקניין הרוחני שונה מן הבעלות המוחשית מכיוון שבפועל זהו הסדר משפטי שנועד לעודד את היצירה, המחקר והפיתוח. הזכויות הניתנות לבעל הקניין הרוחני הן מוגדרות ומוגבלות ונועדו להבטיח תגמול ליוצרים ולממציאים, אך בה-בעת לצמצם ככל הניתן את המחיר הכרוך בהגנה על מוצרי מידע מבחינות כלכלית וחברתית. כך למשל, בעוד שזכות הבעלות על קרקע קיימת לעולם ועד והיא ניתנת להורשה, תוקפו של הקניין הרוחני הוא למשך זמן מוגבל בלבד (הגנה על פטנט לדוגמה ניתנת לתקופה קצרה יחסית של 20 שנה מיום רישום הפטנט והגנה על זכויות יוצרים ניתנת לתקופה ממושכת יותר של 70 שנים מיום מותו של מחבר היצירה). בתום תקופת ההגנה פוקעת הזכות, היצירה או ההמצאה הופכות לנחלת הכלל, והכול חופשיים לעשות בהן שימוש. (20)
- קיימות שתי גישות מרכזיות להצדקת ההגנה על קניין רוחני: גישה כלכלית-תועלתית וגישה הזכויות הטבעיות.
- על-פי הגישה הכלכלית-תועלתית, יש להקנות זכויות בלעדיות ליוצרים ולממציאים כדי לשרת את האינטרס הציבורי. ההנחה העומדת ביסוד גישה זו היא, שמוצרי המידע המוגנים באמצעות דיני הקניין הרוחני הינם בעלי אופי של 'טובין ציבוריים' (מושג השאול מעולם הכלכלה ומייצג דברים השייכים לכלל האוכלוסייה). מוצרי המידע מתאפיינים בכך שייצורם מחייב, בדרך-כלל, השקעה רבה ובכך שקל מאוד להעתיקם ולהפיק מהם תועלת ללא תשלום. כדי לעודד השקעות בתחומי היצירה, המחקר והפיתוח יש להבטיח שהמשקיעים יוכלו לקבל תשואה בגין השקעתם. המדיניות המשפטית הבאה לידי ביטוי בהיבט זה בדיני הקניין הרוחני מבקשת להבטיח כי אכן יהיו תמריצים להשקעה בתעשיות כמו תעשיית התוכנה, התרופות, הקולנוע והמוזיקה. אולם, בשנים האחרונות נמתחת ביקורת נוקבת על גישה זו והטענה היא שדיני הקניין הרוחני אינם משמשים עוד תמריץ לעידוד היצירה, אלא מעכבים תהליכי יצירה בהטילם מגבלות על זרימת המידע והשימוש בו. (30)
- לצד הגישה הכלכלית-תועלתית קיים בסיס תיאורטי נוסף להגנה על הקניין הרוחני, המבוסס על טיעון מוסרי. הגישה המוסרית רואה בקניין הרוחני זכות טבעית של היוצר או הממציא על יצירתו. היוצר שברא את היצירה בבחינת יש מאין הינו בוודאי בעליה הטבעיים. אולם גם ביחס לגישת הזכויות הטבעיות קיימים ספקות, והיא מעוררת ביקורת בקרב אלה הסבורים כי רעיונות וידע אינם נחלתו של הפרט ואינם פרי יצירתו של היחיד. היכולת ליצור היא תולדה של חינוך והשכלה, תרבות והתפתחות טכנולוגית. היצירה מקבלת את משמעותה מבחינות ערכית וכלכלית בהקשר תרבותי קיים. לכן, אין לראות בה רכוש פרטי, אלא משאב ציבורי, אשר בדומה לרעיונות, לשפה ולמחשבות חשוב שיישאר נחלת הכלל. (40)

השאלות

- 7.** "אלה" (שורה 3) כלומר -
- (1) נכסים לא מוחשיים
 - (2) הסמלים
 - (3) הזכויות המשפטיות
 - (4) המבורגרים של "מקדונלד'ס"
- 8.** על פי הפסקה הראשונה, מה מהבאים אינו קניין רוחני?
- (1) עיצוב בקבוק "קוקה קולה"
 - (2) המבורגר של "מקדונלד'ס"
 - (3) תרופת "אקמול"
 - (4) תוכנת המחשב "חלונות"
- 9.** על פי הפסקה השלישית "קניין רוחני" דומה לקניין מוחשי בכך ש _____ ושונה ממנו בכך ש _____.
- (1) שניהם אינם יוצרים זכות כלפי "כולי עלמא"; הקניין המוחשי הוא הסדר משפטי
 - (2) שניהם יוצרים זכות כלפי "כולי עלמא"; הקניין הרוחני אינו רק הסמל עצמו
 - (3) שניהם יוצרים זכות חפצית; הקניין הרוחני נותן הגנה משפטית לעולם ועד
 - (4) שניהם יוצרים זכות חפצית; הקניין הרוחני הוא הסדר משפטי גרידא
- 10.** חברת תרופות פיתחה תרופה נוגדת דיכאון. לפי הגישה הכלכלית, יש להגביל חברות אחרות מלייצר את אותה התרופה, כיוון ש-
- (1) הטלת מגבלות על זרימת המידע תעכב את היצירה
 - (2) לולא הייתה מובטחת הגבלה כזאת, החברה לא הייתה מפתחת את התרופה לכתחילה
 - (3) הבעלות על היצירה היא זכותו הטבעית של היוצר
 - (4) פיתוחה הוא תולדה של חינוך והשכלה, תרבות והתפתחות טכנולוגית
- 11.** איזה הבאים מתאר בצורה הטובה ביותר את מבנה הקטע?
- (1) הגדרת המושג "קניין רוחני"; הצגת ההבדלים בין סוגי הקניין השונים; הצגת הסיבות לביקורת המושמעת נגד ההגנה הניתנת על קניין רוחני
 - (2) דוגמאות לקניין רוחני; הצגת בעייתיות המושג; הצגת הביקורת על ההגנה על הקניין הרוחני ותשובות לביקורת
 - (3) הגדרת המושג "קניין רוחני"; הצגת בעייתיות המושג, יחסית לקניין מוחשי; הצגת הגישות להצדקת ההגנה הניתנת על קניין רוחני
 - (4) הגדרת המושג "קניין רוחני"; דוגמאות לקניין רוחני; סקירת התפתחות דיני הקניין הרוחני; הצגת הגישות להצדקת ההגנה הניתנת על קניין
- 12.** שם מתאים לקטע יכול להיות -
- (1) קניין רוחני - ענף משפטי
 - (2) התפתחות המושג "קניין רוחני"
 - (3) קניין רוחני וקניין מוחשי - נקודות דמיון ונקודות שוני
 - (4) הגישות להצדקת ההגנה על הקניין

קטע קריאה 4

קרא בעיון את הקטע הבא, וענה על השאלות שאחריו.

- (1) מקור המילה פרדוקס הוא מיוונית: פרה - ליד או מעבר; דוקסה - אמונה, דעה. פרדוקס הוא טענה, העומדת ליד (או מעבר) לדעה או האמונה המקובלות. הפרדוקס שונה מן הדעה המקובלת באופן מיוחד ומפתיע בכך שהוא מכיל סתירה. מה שהופך סתירה לפרדוקס, הוא התחושה שהסתירה היא בלתי נמנעת, ושלא ניתן להכריע באופן ברור לצד זה או אחר. חוסר היכולת להכריע הכרעה ברורה, הוא שיוצר את המתח ומערער את יסודות החשיבה שלנו.
- (5) הפילוסוף היווני זנון (450 לפנה"ס) הציג סדרה של פרדוקסים, שמטרתם הייתה להראות שהדרך בה אנו מתבוננים על העולם, כריבוי של תופעות המתמזגות זו בזו, מובילה לסתירות שלא ניתן ליישבן.
- (10) אחד הפרדוקסים הידועים של זנון מכונה 'פרדוקס הדיכוטומיה': אדם המבקש לנוע מנקודה א' לנקודה ב', לעולם לא יוכל בעצם להגיע למטרתו, כיוון שלפני שיגיע לנקודה ב' הוא חייב להגיע לאמצע הדרך שבין א' לבין ב' ולפני שיגיע מאמצע הדרך לנקודה הסופית, הוא שוב חייב להגיע לאמצע הדרך שבין הנקודה בה הוא נמצא לבין ב' וכך הלאה. ברור שתפיסתנו את העולם, המתבססת על ניסיון וצפייה, מפריכה מיניה וביה את הפרדוקס. עם זאת, נראה שההיגיון העומד בבסיס הפרדוקס אינו ניתן לערעור.
- (15) דוגמה נוספת לתעתוע הגיון מסוג זה הוא הפרדוקס הידוע בשם 'אכילס והצב'. אכילס הוא אחד מגיבוריה של האיליאדה, אפוס הגבורה של הומורוס. על-פי האגדה היה אכילס אחד הלוחמים המהירים והזריזים ביותר של העולם העתיק, אולי משום שסבל ממום כלשהו באחד מגידי רגליו (המכונה גיד אכילס). לעומתו, הצב נחשב גם בתקופתו של זנון לאחת החיות האיטיות ביותר. זנון מתאר תחרות ריצה בין אכילס לצב בתנאים הבאים: אכילס רץ פי 10 מהר יותר מן הצב. מתוך נימוס הוא מחליט להתחשב בצב ונותן לו יתרון של 1000 מ'. הצב, אם כן, מתחיל את התחרות ביתרון של 1000 מ' בכיוון קו הסיום.
- (20) זנון טוען שבתנאים אלה אכילס לעולם לא יוכל להשיג את הצב. זאת, מכיוון שבזמן שאכילס יעבור את 1000 המטרים הראשונים ויגיע אל נקודת ההתחלה של הצב, יספיק הצב להתקדם 100 מ', ולכן הוא יקדים את אכילס. כאשר אכילס יעבור מרחק נוסף של 100 מ', יספיק הצב לעבור 10 מ' נוספים, ושוב יקדים את אכילס וכך הלאה. כלומר - בכל פעם שאכילס יגיע לנקודה שממנה יצא הצב הוא יגלה שהצב הגיע לנקודה רחוקה יותר. גם אם המרחק ביניהם ילך ויצטמצם, לעולם לא יוכל אכילס להשיג את הצב.
- (25) כפי שראינו, שני הפרדוקסים המובאים לפנינו עוסקים במושגים של זמן, חלל, אינסוף ותנועה, הקשורים זה בזה, כיוון שתנועה היא מעבר בחלל לאורך זמן; הפרדוקסים מתעוררים, כאשר אנו מנסים לברר אם אפשר, וכיצד אפשר, לחלק הן את החלל והן את הזמן לחלקים קטנים עד אינסוף. זנון ביקש להראות שאם נעסוק באינסוף, ואפילו אם נצליח להגדיר יחידות מינימליות, הניסיון שלנו להבין יחסים בין מרחב חלל וזמן יניב פרדוקס.
- (30) שני הפרדוקסים מניחים שהחלל הוא רציף, כלומר - שבין כל שתי נקודות יש תמיד נקודה נוספת ולכן אם החלל ניתן לחלוקה, ואם כל חלק ניתן לחלוקה קטנה יותר, התוצאה תהיה שגופים אינם יכולים להגיע למטרה, או שאינם יכולים לצאת לדרך, והמהירים לעולם לא ישיגו את האיטיים.
- (35) יש הטוענים כי ניתן לפתור כל פרדוקס על-ידי ביצוע שינויים במערכת המושגית שלנו, אלא שהשינוי נעשה קשה יותר ככל שהמושג המשתנה הוא מרכזי יותר במערכת המושגית שלנו. הסיבה לכך היא ששינוי במושג כזה יכפה על המערכת המחשבתית שלנו שינויים מרחיקי לכת. למשל, מושגים, כגון: זמן, חלל, מסה, הם דוגמאות למושגים מדעיים, שהשתנו במשך הדורות, ושהשינוי שלהם הביא לפתרון של פרדוקסים שונים, כמו הפרדוקסים של זנון.
- (40)

השאלות

- 13.** מהפסקה הראשונה עולה כי ה"מתח" (שורה 5) נוצר כתוצאה מ-
- (1) הפרדוקס
 - (2) הסתירה
 - (3) חוסר היכולת להכריע הכרעה ברורה
 - (4) האמונה המקובלת
- 14.** מה מהבאים מתאר מקרה הדומה ל-'פרדוקס הדיכוטומיה'?
- (1) אבי מנסה להגיע לביתו אך הדבר לוקח לו זמן רב מהמתוכנן
 - (2) אבי מנסה להגיע לביתו אך מצליח להגיע רק למחצית הדרך ונעצר שם
 - (3) אבי מנסה להגיע לביתו ומגיע רק לאחר שהבין את מושגי הזמן והחלל
 - (4) אבי מנסה להגיע לביתו אך הוא לא מצליח להגיע אליו לעולם
- 15.** על פי זנון, אכילס לא יוכל להשיג את הצב (שורה 22) מכיוון ש-
- (1) בכל פעם שאכילס מגיע לנקודה שהצב היה בה, הצב נמצא לפניו
 - (2) אכילס יותר איטי מהצב
 - (3) אכילס נתן לצב יתרון גדול בתחרות
 - (4) אכילס סובל ממום באחד מגידי רגליו, המאט את תנועתו
- 16.** הפרדוקסים המובאים בקטע מתעוררים כי -
- (1) חישובים שגויים מובילים למסקנות שגויות לגבי התקדמות במרחב
 - (2) אנו מתקשים להבין מושגים של מרחב חלל וזמן באינסוף
 - (3) בניגוד לדעה הרווחת, הפרדוקסים אינם מניחים שהחלל רציף
 - (4) לא ניתן לבצע שינויים במערכת המושגית שלנו
- 17.** לפי הפסקה האחרונה -
- (1) לא ניתן לפתור את הפרדוקס
 - (2) ניתן לפתור את הפרדוקס רק כאשר המושג המשתנה הוא מרכזי
 - (3) ניתן לפתור את הפרדוקס רק אם נאמץ שינויים מרחיקי לכת מבחינה מחשבתית
 - (4) לא ניתן לפתור פרדוקסים שאינם עוסקים בזמן ומרחב
- 18.** איזו מהבאות היא הכותרת המתאימה ביותר לקטע?
- (1) פתרון פרדוקס אכילס והצב
 - (2) פרדוקסים מתמטיים
 - (3) מושגים של זמן וחלל באינסוף - בחינה מחדש
 - (4) הגותו של זנון

קטע קריאה 5

קרא בעיון את הקטע הבא, וענה על השאלות שאחרי.

- (1) הגיוון והייחוד של הודו באים לידי ביטוי בכל אחד מתחומי החיים. היא המדינה השביעית בגודלה בעולם, אוכלוסייתה היא השנייה בגודלה בעולם והיא הדמוקרטיה החילונית הגדולה בעולם. האמנות ההודית מגוונת מאוד ובולטים בה בעיקר הריקוד, האדריכלות, הפיסול, עיצוב התכשיטים והקולנוע. עם זאת, קיים הבדל ברור בין ייצור הטקסטיל לבין שאר תחומי האמנות. הטקסטיל ההודי מיוצר על ידי משפחות העושות שימוש בידע העובר מדור לדור במשך מאות שנים. למרות המלחמות התכופות, הנדידות, ההגירות והמהומות הפוליטיות לא נהרסה מסורת ייצור הטקסטיל. יתרה מזאת - כל אלו הולידו מיזוגים חדשים שהעשירו את המלאכה וגיוונו את הייצור וכך במהלך השנים השיטות השתכללו והגיעו לרמת גימור ייחודית, מעודנת ואיכותית. המרכז הבולט ביותר לייצור טקסטיל הוא בעיר קשמיר, הנמצאת בצפון הודו, וידועה בזכות בדי המשי המעולים המיוצרים בה והמיועדים בעיקר ליצור צעיפים ומטפחות. בנוסף, ידועות גם ורנאסי (בזכות המשי שנארג בה באופן ידני) וגייפור (בזכות הדפסי השבלונות, הרקמות והקישוטים המעודנים בהם מתמחים יצרני הבדים המתגוררים בה).

- תעשיית הטקסטיל מהווה כ-20% מהייצור התעשייתי של הודו, ומעסיקה כ-15 מיליון עובדים ברחבי המדינה. הממשל בהודו, שאיתר את הפוטנציאל שבהעסקת עובדים באריגת יד, החל לשים דגש רב על קידום ענף זה. מכיוון שהממשל היה מודע להגבלות החלות על אריגה ביד ולחסרונות שבשיטות הייצור המסורתיות, הוא הנהיג תכנית מקיפה של תמיכה וקידום לבעלי המלאכה ובין היתר הקים שני מרכזים לעיצוב, פיתוח והדרכה מקצועית. בעקבות תכנית הממשל, פזורים ברחבי הודו כולה מיליוני נולים, המעורבים מדי יום במלאכת האריגה ליצירת כותנה, משי, צמר ויוטה (באחרונה החלו ההודים לייצר גם בדי ניילון, פוליאסטר, לייקרה ופשתן). מכיוון שענף הטקסטיל כה מפותח, מינה הממשל בהודו שר לענייני טקסטיל, האחראי על עיצוב המדיניות, ניסוח התקנות וקידום הייצוא של הענף כולו (המהווה כ-30% מסך הייצוא מהודו).

- לאחרונה התפשטה האופנה ההודית, אשר עושה שימוש בבדים הודיים מסורתיים, והשפעתה ניכרת בתעשיית האופנה בעולם כולו. הניגודים בלבוש ההודי מסעירים את אנשי המערב ובאים לידי ביטוי בכמה תחומים. ראשית, מראה הבד הנע בין האלגנטיות המרשימה של אריגי המשי המפוארים לבין הפשטות של בדי הכותנה הקלילים. שנית, צבעי הבדים שמתאפיינים בקשת צבעים נועזת וחצופה מחד, ובסיסית, עדינה וטבעית מאוד מאידך. ולבסוף, השימוש המגוון לבדים ההודיים, החל ממצעים, כיסויי מיטה, ווילונות, מפות, מפיות ושמיכות, דרך פריטי לבוש מסורתיים כמו הקורטה (מערכת של מכנסיים וטוניקה) והפאנז'ב (טוניקה ארוכה) ועד לבגדים מערביים יותר כגון צעיפים, חצאיות, מכנסיים, חולצות ושמלות.

השאלות

- 19.** המשפט בשורות 5-6 נפתח במילה "למרות". מדוע?
- 20.** "שני מרכזים לעיצוב, פיתוח והדרכה מקצועית" (שורה 17) ניתנים כדוגמה ל-
(1) מבנים שקיימים בכל מחוז הודי בו מיוצרים בדים	(1) כדי להסביר מדוע נפסקה מסורת ייצור הטקסטיל
(2) תמיכה שנותן הממשל ההודי כחלק ממדיניותו לפיתוח תעשיית האריגה הידנית	(2) כדי להצביע על הציפייה שאי-יציבות תוביל לקטיעת מסורת ייצור הטקסטיל
(3) מבנים בהם הממשל ההודי הציב נולים לשימוש האוכלוסייה העוסקת באריגה ידנית	(3) על מנת להצביע על מקורות ההשראה של האמנים ההודיים
(4) יוזמה של השר לענייני טקסטיל	(4) כדי להסביר את ההבדלים בין תחומים אחרים של אמנות לבין ייצור טקסטיל

- .21** על פי הפסקה השנייה, תעשיית הטקסטיל מהווה _____ מהיצור התעשייתי בהודו ו_____ מהיצוא בהודו.
- (1) 20% ; 20%
 (2) 30% ; 20%
 (3) 20% ; 30%
 (4) 15% ; 20%
- .22** מהם ה"קורטה" וה"פאנז'יב" (שורות 27-28)?
- (1) סוגי בדים חדשים המסעירים את העולם המערבי
 (2) התרגום ההודי למילה "טוניקה"
 (3) דוגמאות ללבוש הודי מסורתי
 (4) שם כולל לאביזרי לבוש כגון צעיפים, מטפחות וכדומה
- .23** איזה מהבאים אינן מובא בקטע כדוגמה לניגודים באופנה ההודית?
- (1) צבע הבדים
 (2) מראה הבדים
 (3) גיוון השימוש בבדים
 (4) המחוזות בהם מיוצרים הבדים
- .24** שם מתאים לקטע יכול להיות -
- (1) תעשייה משפחתית מסורתית בהודו
 (2) הטקסטיל ההודי – בין אמנות למלאכת יד
 (3) תעשיית הטקסטיל ההודית
 (4) פיתוח תעשייתי של תעשיות מסורתיות במדינות עולם שלישי

קטע קריאה 6

קרא בעיון את הקטע הבא, וענה על השאלות שאחרי.

- (1) לווין הוא גוף טבעי או מלאכותי, הנע סביב כדור הארץ, סביב כוכב לכת אחר או סביב כל גרם שמיים. הירח, לדוגמה, הוא לווין טבעי של כדור הארץ. כמובן שגם לכוכבי לכת אחרים קיימים לוויינים טבעיים, ולעתים אף יותר מאחד (את כוכב הלכת צדק מקיפים כעשרים לוויינים טבעיים). בניגוד ללוויינים טבעיים, הלוויינים המלאכותיים הם מעשי ידי אדם, השולח אותם לחלל על מנת שיבצעו משימות שונות. הלוויין המלאכותי הראשון שוגר לחלל ב-1957 על ידי ברית המועצות. מאז, נשלחו לחלל עוד אלפי לוויינים מלאכותיים, בגדלים שונים, למטרות שונות ועל ידי מדינות שונות. מדינת ישראל שייכת אף היא למועדון המצומצם של המדינות המשגרות לוויינים לחלל (הלוויין הישראלי הראשון שנשלח לחלל היה אופק 1).
- (5) את הלוויין המלאכותי שולחים לחלל ומכניסים למסלול סביב כדור הארץ באחת משתי שיטות: באמצעות טיל או באמצעות מעבורת חלל. בשיטה הראשונה מניחים את הלוויין על ראש טיל, הנושא אותו אל מוחץ לאטמוספירה. הטיל מעניק ללוויין מהירות בכיוון אופקי לפני כדור הארץ ובאופן כזה מכניס אותו למסלול דמוי אליפסה סביב כוכב הלכת. בשיטה השנייה הלוויין נישא במעבורת חלל, מאוישת דמויית מטוס. כאשר נעה המעבורת בחלל במסלול סביב כדור הארץ, משחררים האסטרונוטים המאיישים אותה את הלוויין, המצויד במנוע מתאים המכניס אותו למסלול הרצוי סביב כדור הארץ. (10)
- את הלוויין המלאכותי שולחים לחלל ומכניסים למסלול סביב כדור הארץ באחת משתי שיטות: באמצעות טיל או באמצעות מעבורת חלל. בשיטה הראשונה מניחים את הלוויין על ראש טיל, הנושא אותו אל מוחץ לאטמוספירה. הטיל מעניק ללוויין מהירות בכיוון אופקי לפני כדור הארץ ובאופן כזה מכניס אותו למסלול דמוי אליפסה סביב כוכב הלכת. בשיטה השנייה הלוויין נישא במעבורת חלל, מאוישת דמויית מטוס. כאשר נעה המעבורת בחלל במסלול סביב כדור הארץ, משחררים האסטרונוטים המאיישים אותה את הלוויין, המצויד במנוע מתאים המכניס אותו למסלול הרצוי סביב כדור הארץ. (15)
- הלוויין נשאר בחלל ולא מנמיך ונופל על פני כדור הארץ מכיוון שבשילוחו מעניקים לו מהירות אופקית גבוהה מאוד (מהירות שכיוונה מקביל לפני כדור הארץ). הלוויין, במהירות אופקית מתאימה, לא ינחת עוד לעולם על פני הקרקע. אולם, אילו המשיך הלוויין בכיוון אופקי לפני כדור הארץ, הם היו מתרחקים ממנו, עקב עקמומיותם. כוח המשיכה של כדור הארץ הוא שגורם להטיית כיוונו של הלוויין כלפי מטה. שני הכוחות המנוגדים הפועלים על הלוויין גורמים לכך שהוא יישאר כל העת במרחק קבוע מפני כדור הארץ וימשיך להקיף אותו ללא הרף. (20)
- הלוויינים משמשים כיום למטרות רבות ומגוונות וחיוניים לקיומם של החיים המודרניים. השימוש הנפוץ ביותר שלהם הוא העברת שידורי טלוויזיה בין מקומות מרוחקים על פני כדור הארץ. שימוש נוסף ללוויינים הוא לעריכת תחזיות מזג אוויר - באמצעות ניתן לצלם גושי עננים נעים ולמדוד טמפרטורות וכך לערוך תחזית מזג אוויר מדויקת וארוכת טווח. לוויינים מגויסים גם לריגול צבאי. הם מאפשרים צילום מתקנים צבאיים, תנועות של כוחות צבא ועוד. לאחרונה פותחה מערכת "אירידיום", שהיא מערכת לוויינית הכוללת 66 לווייני תקשורת משוכללים שיאפשרו תקשורת אישית באמצעות טלפונים סלולריים גם מן המקומות הנידחים והשוממים ביותר על פני כדור הארץ. (25)

השאלות

25. _____ הוא דוגמה ללוויין טבעי ו _____ הוא דוגמה ללוויין מלאכותי.
- (1) הירח של כוכב פלוטו; אופק 1
- (2) אחד הירחים של כוכב צדק; גרם שמיים הנע בתוך האטמוספירה
- (3) הירח של כדור הארץ; הירח המרוחק של כוכב צדק
- (4) הלוויין הראשון ששיגרה ברה"מ; אופק 1
26. "אותו" (שורה 12) מתייחס ל- _____
- (1) ראש הטיל
- (2) אסטרונוט
- (3) לווין טבעי
- (4) לווין מלאכותי

.29 איזה מהבאים אינו מובא בקטע כדוגמה לשימושי הלוויין?

- (1) תצפיות אסטרונומיות
- (2) ריגול צבאי
- (3) העברת שידורי טלוויזיה
- (4) תקשורת סלולרית

.30 מבנה הקטע הוא -

- (1) הגדרת המושג "לוויין"; המהירות האופקית של לוויינים; השימושים השונים של הלוויין; הצגת מערכת "אירידיום"
- (2) ההבדל בין לוויין טבעי ללוויין מלאכותי; כיצד שולחים לוויין לחלל; הניגודים בין הכוחות הפועלים על הלוויין; הצגת מערכת "אירידיום"
- (3) הצגת המושג "לוויין מלאכותי"; כיצד שולחים לוויין לחלל; מדוע הלוויין נשאר בחלל; השימושים השונים של הלוויין
- (4) ההבדל בין לוויין טבעי ללוויין מלאכותי; הצגת הלוויין הישראלי הראשון, כיצד שולחים לוויין לחלל; המהירות האופקית של לוויינים; השימושים השונים של הלוויין

.27 על איזו מהשאלות הבאות מנסה הפסקה השלישית לענות?

- (1) מהי המהירות האופקית?
- (2) מדוע פני כדור הארץ עקמומיים?
- (3) מדוע ממשיך הלוויין לנוע סביב כדור הארץ?
- (4) מה גורם להטיית הלוויין כלפי מטה, לאחר שיגורו?

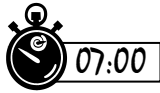
.28 "שני הכוחות המנוגדים" (שורה 20) הם -

- (1) המהירות האופקית וכוח המשיכה
- (2) המהירות האופקית ועקמומיות כדור הארץ
- (3) כוח המשיכה ומסלול כדור הארץ
- (4) כוח המשיכה ועקמומיות כדור הארץ

תשובות סופיות

(1) .25	(2) .19	(3) .13	(1) .7	(2) .1
(4) .26	(2) .20	(4) .14	(2) .8	(1) .2
(3) .27	(2) .21	(1) .15	(4) .9	(4) .3
(1) .28	(3) .22	(2) .16	(2) .10	(4) .4
(1) .29	(4) .23	(3) .17	(3) .11	(3) .5
(3) .30	(3) .24	(2) .18	(1) .12	(1) .6

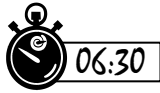
יחידת תרגול 2

קרא בעיון את הקטע הבא, וענה על השאלות שאחריו.

- (1) פועלים באנייה יפנית חדשה משלימים בימים אלו את ההכנות האחרונות בספינה שמטרתה לקדוח בקרקעית האוקיינוס. הספינה תוכננה כך שתוכל לקדוח לעומק חסר תקדים ולהשיג מטרה ארוכת ימים: לעבור את הקרום הסלעי של כדור הארץ ולהגיע אל המעטפת שלו המכילה שני שלישים ממסת כדור הארץ. אותה מעטפת ממלאת תפקיד מרכזי בתהליכי ההסעה הנסתרים מן העין שקשורים לתנועת הלוחות הטקטוניים, אשר גורמים לרעידות אדמה. יפן, הניצבת בצומת סוער של שלושה לוחות כאלה לפחות, מוטרדת באופן קבוע מרעידות אדמה ו-30 מיליון בני אדם החיים בה נמצאים בסכנה מתמדת. אין ספק כי עובדות אלו הניעו את היפנים להיות החלוצים בתחום זה ובין הראשונים המנסים להגיע למעטפת כדור הארץ.
- (5)
- (10) חציית הגבול שבין הקרום למעטפת החמה ממנו, תספק למדענים גישה ישירה לדגימות טריות של המעטפת. באין גישה ישירה, נאלצים גאופיזיקאים להסתמך על שיטות עקיפות, כגון בחינה של אותות סיסמיים ומדידה של שינויים בשדה הכבידה. הם אמנם יכולים לבדוק סלעי מעטפת שעלו אל פני השטח בתהליכים געשיים או בהעתקים גיאולוגיים, אולם רבים סבורים שהסלעים אינם מייצגים את החומר שבאמת מצוי במעטפת מכיוון שהחומר בסלעים האלה עבר חימום, קירור ותהליכים קיצוניים נוספים. הקידוח יאפשר לאסוף נתונים שאובדים בדרך כלל עד שהסלעים מגיעים באופן טבעי אל פני השטח, למדוד את הטמפרטורה והלחץ, ולחקור את הנוזלים והגזים המצויים בסביבה הזאת.
- (15)
- משקלה של האנייה היפנית האדירה הקרויה "צ'יקיו" ("כדור הארץ" ביפנית) הוא 57,500 טונות, אורכה 210 מטרים ושווייה 540 מיליון דולר. היא נושאת על סיפונה את מגדל הקידוח הגבוה ביותר בעולם, המתנשא לגובה של 112 מטרים מעל קו המים וכולל צינור קידוח שאורכו 9.5 קילומטרים. (20) מגדל קידוח זה יאפשר לצ'יקיו, לקדוח בקרום לעומק של 7,000 מטרים בעת הפלגה במים שעומקם עד 2,500 מטרים. יעדי הקידוח כוללים אזורים שבהם המעטפת התקרבה אל פני השטח בגלל פעילות טקטונית או אזורים שבהם הקרום דק יחסית. כיסוי מגן במשקל 380 טונות מותקן על ראש הקידוח. הכיסוי מגן על כלי השייט מפני התפרצויות של גז מתאן ושל נוזלים דחוסים ומאפשר הוצאה בטוחה של דוגמאות קידוח באורך של תשעה מטרים. אמצעי טכנולוגי נוסף המותקן בספינה הוא מערכת המיקום הדינמית של האנייה. שישה מדחפים של 360 מעלות הממוקמים מתחת לספינה מתקנים את מיקומה בעזרת מערכת לוויינית אוטומטית. המדחפים מתמודדים עם סחיפת הרוח, הגלים וזרמי הים ושומרים שהספינה תישאר בדיוק מעל לבור הקידוח. במקצת החורים שהיא תקדח יהיה אפשר להציב בעתיד מכשירי-שטח לניטור הקרום, שיוכלו לשפר את מערכות ההתראה מפני רעידות אדמה.
- (25)
- (30) אחת הסכנות בקידוח אל המעטפת, או למעשה בכל קידוח תת-ימי, היא היתקלות בכיס של גז ממויים. היתקלות כזאת עלולה להביא להתפרצות של תמרת גז שתתרומם אל פני הים ותטביע את הספינה. אבל הגאופיזיקאים סבורים שזהו סיכון כדאי שכן דיגום וניטור ישיר של המעטפת ירחיבו במידה רבה את הבנת החוקרים והן עשויות עשויה לפתוח כיווני מחקר חדשים לגבי טבעו, תולדותיו ועתידו של כוכב הלכת המשמש לנו בית.

השאלות

- 1.** מהו "תחום זה" (שורה 7)?
- (1) מניעת רעידות האדמה ביפן
 - (2) שאיפה להגיע אל מעטפת כדור הארץ
 - (3) בניית ספינות חדשניות
 - (4) מניעת תזוזות הלוחות הטקטוניים
- 2.** על פי הפסקה השנייה, מה מטרת הקידוח?
- (1) להוכיח שהסלעים שעולים על פני השטח אינם מייצגים את החומר שמצוי במעטפת
 - (2) לאשש את טענות הגאופיזיקאים שסלעים שעולים על פני השטח באופן טבעי עוברים שינויי חום וקור
 - (3) להשוות בין הסלעים שעלו על פני השטח ועברו תהליכי שינוי קיצוניים לסלעים שנמצאים בקרום הסלעי של כדור הארץ
 - (4) לספק למדענים גישה ישירה למעטפת על מנת שיוכלו לחקור את הנוזלים והגזים הנמצאים בה
- 3.** מטרת מכשירי השטח לניטור הקרום שיוצבו בחורים שתקדח הספינה (שורה 28) היא -
- (1) לאפשר לקיחת דוגמאות קידוח באורך של תשעה מטרים
 - (2) לגרום לספינה להישאר בדיוק מעל בור הקידוח
 - (3) למנוע מהמדחפים לזוז ממקומם
 - (4) לאפשר התרעה מדויקת יותר מפני רעידת אדמה
- 4.** איזה מהנתונים הבאים לא מופיע בקטע?
- (1) שוויה של הספינה
 - (2) מספר המדחפים של הספינה
 - (3) משקל הציוד שניתן לשאת בספינה
 - (4) עומק המים באזורים בהם יכול להתבצע קידוח
- 5.** על פי הפסקה האחרונה, מהי אחת הסכנות הטמונות בקידוח במעטפת?
- (1) טביעת הספינה
 - (2) מציאת צורות חיים ראשוניות ביותר
 - (3) סטייה ממקום הקידוח
 - (4) פגיעה בבעלי חיים הנמצאים בקרבת הספינה עקב פיצוץ
- 6.** שם מתאים לקטע יכול להיות -
- (1) קידוח אל מעטפת כדור הארץ
 - (2) טכנולוגיות חדשות בשימוש היפנים
 - (3) האוניה הגדולה ביותר בעולם
 - (4) קידוחים ימיים וסיכונים

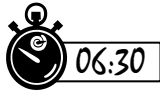
יחידת תרגול 3

קרא בעיון את הקטע הבא, וענה על השאלות שאחרי.

- (1) שנות ה-90 הוכתרו בכינוי 'העשור של המוח' אולם מדענים בשנות האלפיים בוחנים את המוח החי בדיוק מופלא הרבה יותר. המדענים של היום חוקרים אזורים שעדיין לא מופו בעולם המיקרוסקופי של תאי העצב (נוירונים) ומתבוננים בתאי המוח בעת פעולתם. כתוצאה ממחקר זה הם הצליחו לגלות עדויות מיקרוסקופיות לאלצהיימר במוח החי ואפילו עסקו מעט בחלק של המוח שאחראי לקריאת מחשבות. (5)
- עד להמצאת הטכניקה הקרויה 'הדמיה תפקודית של נוירון אחד', מחקר המוח התבצע בעיקר על בעלי חיים מתים. בעבר, כאשר רצו החוקרים לחקור את תפקודם של נוירונים בקנה מידה מיקרוסקופי, הם השתמשו באלקטרודות זכוכית דקיקות. אולם שיטה זו לא הספיקה לחוקרים מכיוון שהיא לא הצליחה לאתר את מיקומם המדויק של התאים בבעל החיים החי. לכן, על מנת שיוכלו למקם את התא בדיוק רב יותר, הם נאלצו להמית את בעלי החיים ולהשתמש בהזרקת סמן כימי שאפשר לראותו במיקרוסקופ. כיום, לאחר המצאת הטכניקה החדשה, המדענים יכולים להתבונן בתאי מוח בפעולה כשהם עדיין בתוך המוח. בשיטה זו נעשה שימוש בלייזר ובמיקרוסקופ כדי להפיק תמונות, המתעדות את פעילותם של מאות נוירונים בעת ובעונה אחת, במרווחי זמן קצובים. שיטה זו מאפשרת למדעני העצב ליצור מפות אדריכליות של תפקודי מוח כמו ראייה, תנועה ולמידה ברמת דיוק של תא יחיד. (15)
- ההתקדמות שנעשתה בשנים האחרונות עוזרת לנו להבין את המוח לא רק כאשר הוא מתפקד כשורה, אלא גם כאשר תפקודו נפגם. המחקר והשימוש בטכניקה החדשה מסייעים לחוקרים רבות בהבנת הגורם האפשרי לבעיה כשמחלה מתפרצת. מבין המחקרים הרבים, בולט במיוחד המחקר על מחלת האלצהיימר. הנוירולוג בריידלי היימן ועמיתיו מבית החולים הכללי של מסצ'וסטס פיתחו כלים המאפשרים מעקב אחרי שינויים עצביים מיקרוסקופיים בעכבר חי המשמש כמודל למחלת האלצהיימר. באמצעות מיקרוסקופ רב-פוטונים וחומר מעקב פלואורסצנטי הצליחו המדענים להבחין בדיוק מיקרוסקופי ברבדים של עמילואיד, סימן ההיכר של המחלה. המדענים בודקים עתה שיטה דומה המשתמשת בטומוגרפיה של פליטת פוזיטרונים כדי לאבחן ולחקור את התקדמות המחלה בבני אדם. (20)
- אולם מדעני העצב של היום לא רק בונים מפות טובות יותר של המוח, הם גם צועדים לקראת קריאת מחשבות. במחקר שנערך על ידי חוקרים במעבדה למדע עצב חישובי ביפן הראו החוקרים כי יש צימוד הדוק בין מצבי המוח, כפי שהם נמדדים בתהודה מגנטית תפקודית לבין מצבים נפשיים סובייקטיביים. במאמר שפרסמו המדענים בעקבות הניסוי, הם תיארו איך הצליחו לחזות באיזו מבין שמונה תבניות גרפיות התבונן הנבדק. הם עשו זאת באמצעות פענוח הפעילות של קבוצת נוירונים קטנה בקליפת המוח האחראית על הראייה. המדענים סבורים שאפשר להרחיב שיטה זו של קריאת מחשבות ולחקור באמצעותה את הבסיס העצבי של ההכרה, הזיכרון וסוגים אחרים של "תוכן מחשבתי". (30)

השאלות

- 7.** מבנה הקטע הוא -
- (1) הצגת המדענים של שנות ה-90 ; הטכניקה החדשה ; מחקר המוח במצב בריא ; שימוש בטכניקה החדשה למטרת קריאת מחשבות
 - (2) הצגת ההתקדמות במחקר המוח ; הצגת הטכניקה החדשה ; ההתקדמות במחקר האלצהיימר ; מחקר בנושא קריאת מחשבות
 - (3) הצגת אופן מיפוי הניורונים ; מחקר האלצהיימר בעבר ; ההתקדמות במחקר האלצהיימר ; המצאת הטכניקה החדשה
 - (4) הצגת ההתקדמות במחקר המוח ; הסבר השימוש בטכניקה הישנה בבעלי חיים מתים ; ההתקדמות במחקר האלצהיימר ; המצאת הטכניקה החדשה
- 8.** על פי הפסקה השנייה, בעבר נערך מחקר בבעלי חיים מתים בעיקר בשל -
- (1) הצורך להזריק סמן כימי לתאים
 - (2) חוסר היכולת להצמיד לגופו אלקטרודות זכוכית
 - (3) הצורך למנוע תזוזה של בעל החיים בעת הבדיקה
 - (4) חוסר הדיוק של הסמן הכימי שהוזרק לתאי בעל החיים הנבדק
- 9.** 'הטכניקה החדשה' (שורה 11) -
- (1) התבוננות בתאי המוח
 - (2) הדמיה תפקודית של נוירון אחד
 - (3) טכניקה לאיתור הסמן הכימי במיקרוסקופ
 - (4) פענוח קבוצת נוירונים בקליפת המוח
- 10.** מהו חומר ההיכר של מחלת האלצהיימר?
- (1) במיקרוסקום
 - (2) פוזיטרונים
 - (3) חומר פלואורסצנטי
 - (4) עמילואיד
- 11.** כיצד הצליחו החוקרים המוזכרים בפסקה הרביעית לחזות את התבנית הגרפית בה צפה הנבדק?
- (1) באמצעות פענוח של נוירונים האחראיים על הראייה
 - (2) באמצעות ניתוח מצבו הנפשי של הנבדק לפני הבדיקה
 - (3) הם יישמו את תוצאות המחקר העוסק בבסיס העצבי של ההכרה
 - (4) הם איתרו אצל נבדקים שונים חומרים שונים, המאפיינים מצבי רוח שונים
- 12.** על פי הקטע, מהו ההבדל העיקרי בין חקר המוח בעבר לחקר המוח כיום?
- (1) כיום, בוחנים את המוח החי ולכן מצליחים למפות תאי עצב חדשים
 - (2) בעבר לא הצליחו לקרוא מחשבות והיום הדבר אפשרי
 - (3) מדענים בני זמננו פיתחו תיאוריה חדשה לגבי מבנה המוח
 - (4) כיום מנסים המדענים למפות את המוח

יחידת תרגול 4

קרא בעיון את הקטע הבא, וענה על השאלות שאחרי.

- (1) הדברה ביולוגית יזומה היא הפעלה של אויבים טבעיים כנגד מזיקי חקלאות. בהדברה מסוג זה, מכיוון שהחרקים שואפים לשמור לעצמם את המזון ממנו הם מתקיימים, החרק המזיק לעולם לא ייעלם לגמרי. האויב הטבעי אומנם יוריד משמעותית את כמות המזיקים, אך לא יכחיד אותם לגמרי. זאת בניגוד להדברה הכימית, בה שואפים החקלאים להוריד את מספרם לאפס. הבעייתיות בהדברה כימית היא שניתן להכחיד את המזיק רק לתקופות קצרות ויש להשתמש בה שוב ושוב, על כל הסכנות הסביבתיות הנלוות לכך. בנוסף, החרקים המזיקים מפתחים לעיתים עמידות בפני חומר ההדברה הכימי. סכנה זאת לא קיימת בהדברה הביולוגית, בה משתמשים למעשה בתופעת טבע הדואגת לאותה מערכת יחסים ספציפית שבין טורף לנטרף או בין טפיל לפונדקאי. אם ההדברה הביולוגית לא מופרעת היא יכולה להתקיים לאורך זמן, אולם יש לזכור שהיא לא תמנע לחלוטין את הנזק לתוצרת החקלאית. (10)
- קיימות שתי שיטות של הדברה ביולוגית. השיטה הראשונה היא שיטה של פזורי זריעה ואקלום של האויב הטבעי. בשיטה זו, האויב הטבעי של המזיק נקלט באזור המודבר ובמשך הזמן יוצר מאזן טבעי בו רמת המזיק יורדת וכמעט שאינה פוגעת כלכלית בגידולים החקלאיים. שיטה זו טובה בדרך כלל לבתי גידול יציבים ורב שנתיים. השיטה השנייה היא שיטת ההצפה, והיא טובה במיוחד לגידולים קצרי מועד. בשיטה זו מגדלים מסות של אויבים טבעיים ומשחררים אותם בשטח, על מנת שיעשו את עבודתם באופן מיידי. (15)
- את 'שכירי חרב' המשמשים להדברה ביולוגית יזומה אפשר לחלק לשלוש קבוצות עיקריות: הקבוצה הראשונה היא קבוצת גורמי מחלה. הנמנים על קבוצה זו פועלים בשיטת 'סוס טרויאני'. דוגמה לכך הם הוירוסים התוקפים חרקים. אותם וירוסים נאכלים על ידי זחל החרק, מתפשטים בתוך גופו ומשתלטים עליו. הזחל החולה חש ברע, נתלה במהופך על גבי צמח, משחיר ולמעשה הופך לשק נוזלי המלא בחלקיקי וירוס. בסופו של דבר, הזחל מתפוצץ וגורם לפיזור הוירוס ולמגפה הקוטלת זחלים רבים. הקבוצה השנייה היא קבוצת הטורפים. שימוש בקבוצה זו עדיף בעיקר כאשר באים לטפל בריכוזים נקודתיים גדולים של מזיקים. בקבוצה זו הגישה הרבה יותר ישירה ואכזרית. חרקים טורפי חרקים פשוט 'נהנים' לראות את טרפם נמצץ ונלעס אל מול עיניהם ויש להם צורך בקרבנות רבים על מנת להשלים את מחזור חייהם. הקבוצה השלישית היא קבוצת הטפילים. קבוצה זו יעילה במיוחד במקרים בהם יש לאתר מזיקים המפוזרים על פני שטח השדה בכמויות לא גדולות, שכן יש להם כושר איתור טוב משל הטורפים. חרקים טפילים משלמים את התפתחותם, מזחל ועד בוגר, בתוך גופו של פונדקאי יחיד או על פניו. (20)
- (25)

השאלות

13. על פי הנאמר בפסקה הראשונה, בהדברה ביולוגית _____ ואילו בהדברה כימית _____.

- (1) האויבים הטבעיים שואפים לאכול את כל החרקים המזיקים; המזיקים מפתחים עמידות לחומרים
- (2) יש לעשות שימוש שוב ושוב; טיפול אחד ימנע הימצאות מזיקים לאורך זמן רב
- (3) רמת המזיק לא תרד לאפס; ניתן להכחיד לחלוטין את המזיק החקלאי
- (4) קיימות סכנות סביבתיות; ניתן להכחיד את המזיק רק לתקופות קצרות

14. ב-1888 תקפה כנימת ההדרים את פרדסי קליפורניה. מגדלי ההדרים הביאו לפרדסים פרת משה רבנו ותוך שנתיים ירדה כמות הכנימות לרמה נמוכה מאוד. על פי הקטע, באיזו שיטה סביר להניח שפעלו מגדלי ההדרים בקליפורניה?

- (1) הדברה כימית של האויב הטבעי
- (2) הדברה ביולוגית יזומה בשיטת ההצפה
- (3) הדברה כימית
- (4) הדברה ביולוגית יזומה בשיטת אקלום האויב הטבעי

15. מיהם 'שכירי החרב' (שורה 17)?

- (1) רק קבוצת גורמי המחלה
- (2) האויבים הטבעיים
- (3) הפונדקאים
- (4) המזיק החקלאי

16. הצרעה הצהובה נוהגת לתקוף כנימות מגן. הצרעה קודחת את המגן שמתחתיו חיה הכנימה ומטילה ביצים על גבי גופה. לאיזו קבוצה של אויבים טבעיים משתייכת הצרעה הצהובה?

- (1) קבוצת הטורפים
- (2) קבוצת הטפילים
- (3) קבוצת גורמי המחלות
- (4) קבוצת פזורי הזריעה

17. מי מהבאים מתאים לתיאור קבוצת גורמי המחלה הפועלים בשיטת 'הסוס הטרויאני'?

- (1) זחל הארינמל הירוק, בעל שתי מלתעות מרזביות הננעצות בכנימת העלה ומוצצות את לשדה עד שהיא מתה
- (2) צרעה אשר עוקצת כנימות ומחדירה אל גוף הכנימה ביצה בודדת. מהביצה יבקע זחל שיאכל את הכנימה מבפנים
- (3) חיידק הבצילוס, המשמש מזון לזחלי פרפרים, שגופו מכיל גביש רעיל המתפשט במערכת העיכול של הזחל והורג אותו
- (4) צרעה העוקצת רימה מזיקה, משתקת אותה ומטילה את ביציה על גבה. הזחלים שבוקעים ניזונים מגוף הרימה

18. התרשים שלפניך מתאר את כמות הכנימות המזיקות בשדה מסוים, במהלך שלושת החודשים שלאחר הדברה שבוצעה בו. לפי הקטע, באיזו משיטות ההדברה הבאות סביר להניח שנעשה שימוש?

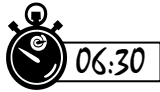

- (1) הדברה כימית
- (2) הדברה באמצעות טפילים
- (3) הדברה ביולוגית בשיטת אקלום האויב הטבעי
- (4) הדברה ביולוגית בשיטת ההצפה

תשובות ספיות

(3) .13	(2) .7	(2) .1
(4) .14	(3) .8	(4) .2
(2) .15	(2) .9	(4) .3
(2) .16	(4) .10	(3) .4
(3) .17	(1) .11	(1) .5
(4) .18	(1) .12	(1) .6

יחידת תרגול 5

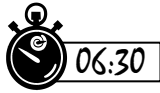
קרא בעיון את הקטע הבא, וענה על השאלות שאחרי.

- (1) המלה "פילוסופיה" היא מלה יוונית והפילוסופיה היא אכן תגליתם של היוונים. 'סופיה' ביוונית היא חכמה ו'פילוסופיה' פירושה אהבת החכמה או השאיפה לחכמה. היוונים האמינו כי החכמה היא בידי האלים והאלים יודעים הכל. לעומתם, לאדם אין חכמה וכל מה שהוא יכול לעשות הוא לשאוף לחכמה, להתקרב ככל האפשר לחכמה, לדעת ככל היותר, לנסות להבין ככל היותר ולנסות להיות רציונלי ככל היותר - אך אין הוא יכול לטעון שהגיע למטרתו הסופית. רעיון זה אנו מוצאים אצל רוב הפילוסופים היוונים.
- (5)
- אחד הפילוסופים הידועים והמוכרים ביותר הוא הפילוסוף היווני סוקראטיס. על אף שכל אדם ביוון ידע שסוקראטיס הוא החכם ביוונים הוא עצמו טען שאינו יודע דבר, אך לאורה של הגדרת הפילוסופיה היוונית, הוא המשיך לחפש ולחקור. המצב אינו שונה בהרבה אצל אפלטון. לאחר שסידרו את כתביו על פי סדר כרונולוגי, גילו כי הוא הגיע להנחות מסוימות בתקופתו ה"מוקדמת", חזר וטיפל באותן בעיות בתקופתו האמצעית, ובתקופה האחרונה, השלישית של יצירתו, בדיאלוגים של ימי הזקנה שלו, הוא העלה שאלות וספקות ואפילו ניסה מפעם לפעם לסתור ולהפריך דעות שבתקופה האמצעית או המוקדמת החזיק בהן לעתים בלי לבדוק אותן כל צרכן.
- (10)
- כתביו של אפלטון עוזרים לנו להבין את התהליך של הפילוסופיה, ושל הפילוסופיה היוונית בפרט - אהבת החכמה או השאיפה לחכמה, אך לא לידיעה סופית או לידיעה מושלמת שכן דבר זה אינו בכוחנו. כל שבידינו לעשות הוא לדון בבעיות, לחזור ולטפל בהן שוב ושוב, לנסות להגיע למסקנות יותר סבירות או, כשלא ניתן להגיע למסקנות כאלה, להודות באופן הגון וישר בכך שעד כמה שהתיאוריה שהחזקנו בה בעבר הייתה יפה ונעימה ואפשרה לנו להסביר דברים רבים, יש בה קשיים. הודאה בקשיים אלו מחייבת אותנו להשאיר את השאלה שדנו בה ללא מענה.
- (15)
- זהו אחד המובנים של המלה היוונית 'פילוסופיה': השאיפה לחכמה, תוך ידיעה שאין שום ביטחון שניתן להגיע לסוף הדרך, בין בכוחות עצמי, ובין אם אחרים ימשיכו בחיפוש ואחרים אחריהם. בעיקרו של דבר, מה שחשוב אינו ה'מה', המסקנה הסופית, אלא ה'למה'. קיומו של תהליך מחשבה רציונלית הממשיכה לחקור ולחטט באותן הבעיות שוב ושוב וקבלת העובדה כי יש דברים שעלולים לעמוד לנו למכשול בדרכנו ולחסום בפנינו את ההתקדמות, בכל תחום שהוא, גם במחשבה וגם בחיי המעשה, הם מעיקריה של הפילוסופיה.
- (20)
- (25)

השאלות

1. על פי הפסקה הראשונה, מי מהפילוסופים הבאים הולך אחר עקרונות הפילוסופיה היוונית?
- (1) דקארט אשר הפעיל מתודה של הטלת ספק בכל רעיון שניתן להטיל בו ספק
- (2) לוק, שעל פי השקפתו היקום הוא מערכת חוקים מסודרת, שהשכל האנושי יכול להבינה
- (3) לאפלט, שעל פי השקפתו ניתן לחזות את עתידו של עולמנו
- (4) דיואי, שטען כי תפקידה של המחשבה הוא לפתור אותן בעיות המביאות לידי התעוררות המחשבה
2. "הוא" (שורה 10) -
- (1) האל היווני
- (2) סוקראטיס
- (3) אפלטון
- (4) הכוח הסופי

- 3.** על פי האמור בפסקה השנייה, כיצד כתביו של אפלטון מוכיחים כי השתייך לזרם של הפילוסופיה היוונית?
- (1) הוא טען שאינו יודע דבר
 - (2) הוא חילק את כתביו לשלוש תקופות חיים עיקריות
 - (3) בכל תקופת חיים הוא חקר נושא אחר
 - (4) בערוב ימיו הוא החל לערער ולסתור תיאוריות שהאמין בהן בתחילת דרכו
- 4.** מהפסקה השלישית ניתן להסיק כי מה שחשוב הוא _____ ולא _____.
- (1) המסקנה הסופית; השאיפה לחכמה
 - (2) המחשבה הרציונלית; המסקנה הסופית
 - (3) להמשיך לחקור את הבעיות; לחסום את ההתקדמות
 - (4) ה'מה'; ה'למה'
- 5.** מה מהבאים לא נכון על פי הפילוסופיה היוונית?
- (1) אין ערובה שהאדם יגיע למסקנה הסופית
 - (2) תהליך החשיבה הרציונלית הוא החשוב
 - (3) האלים, כמו האדם, אינם יודעים הכל אך צריכים לשאוף לחכמה
 - (4) לעיתים יש קשיים בתיאוריה ועל כן השאלה הנדונה צריכה להישאר פתוחה
- 6.** שם מתאים לקטע יכול להיות -
- (1) שאלות ללא מענה – קשיים בפילוסופיה בת ימינו
 - (2) אלים ובני תמותה - מה בין אמונה דתית לפילוסופיה
 - (3) מורשתם של סוקראטיס ואפלטון
 - (4) תפיסת הפילוסופיה היוונית את עצמה

יחידת תרגול 6

קרא בעיון את הקטע הבא, וענה על השאלות שאחרי.

- (1) חוקרים רבים סבורים כי בסין התקיימו החל מהעידן הקיסרי שלוש מסורות דתיות ופילוסופיות גדולות. שלוש הדתות הללו, אשר לפי אותה הטענה ממשיכות להתקיים בסין גם היום, הן הקונפוציאניזם, הדאואיזם והבודהיזם.
- (5) הקונפוציאניזם, שעל תשתיתו נבנתה מערכת החינוך בסין המסורתית, נושא את שמו של ההוגה שלו, הפילוסוף הסיני קונפוציוס. הקונפוציאניזם שימש בסיס למוסכמות המוסריות והחברתיות של החברה הסינית המסורתית, והוא אף אומץ בידי השלטון הקיסרי כאידיאולוגיה המדינית הרשמית שלו. הדאואיזם, לעומתו, הוא שיטה פילוסופית ודתית בעלת גוון מיסטי. מטרתו של הדאואיסט היא להגיע לחוויה של אחדות עם הוויה, שבטרמינולוגיה הדתית שלנו אפשר לתארה כהוויה אלוהית. הדת השלישית היא הבודהיזם, דת אשר נוסדה בהודו וממנה התפשטה לכל ארצות מזרח ודרום-מזרח אסיה, והטביעה חותם בל יימחה על דתן ותרבותן. הבודהיזם מבטיח שחרור מסבל הקיום בעולם הזה, סבל שמקורו בהיות העולם הזה וכל צורות הקיום בו בני-חלוף.
- (10) עם זאת, רוב החוקרים בני ימינו סבורים כי לבני העם הסיני יש דת רביעית. דת זו, שעיקרי אמונתה נפוצים בקרב רוב רובו של העם הסיני קדמה להופעת שלוש הדתות האמורות, ואף על פי כן היא יונקת מהן. מדובר בדת שמאמינה מקריבים קורבנות לאבותיהם שנפטרו, מתוך ביטחון שקורבנות אלה חיוניים לכלכלתם של האבות בעולמות העליונים, ובתקווה שהאבות יגמלו לצאצאיהם בחסדים בעולם הזה. ואולם, על אף היותה הדת המוקדמת ביותר, נמצא כי כמה ממאפייניה העיקריים נשאבו משלוש הדתות שבאו לאחריה: בסיסה המוסרי מקורו בקונפוציאניזם, חלק ניכר מאליה מקורם בדאואיזם, ואילו אמונתה בשכר ועונש שלאחר המוות מקורה בבודהיזם.
- (15) לבני העם הסיני יש אפוא דת ייחודית משל עצמם, שלפחות כמה ממאפייניה קיימים למעלה משלושת אלפים שנה. דת זו נעדרת שם, עובדה שהקשתה על ההכרה בקיומה וזאת למרות שחיייה של הסינים אינם נעדרים אופי דתי כלל ועיקר. למעשה, הרוב המכריע של בני העם הסיני נוטלים חלק בפעילות דתית: הם מקריבים קורבנות לאבותיהם, עולים לרגל למקדשים ועובדים בהם מגוון רחב של אלים, משתתפים בחגים דתיים ונועצים בשמאנים המספקים תקשורת בלתי אמצעית עם האלים. לחייהם של הסינים יש אפוא פן דתי מובהק, אלא שהדת אינה קיימת כישות עצמאית. ולכן, על אף שכל בני העם הסיני מתוודעים אל אותה דת, שהיא חלק בלתי נפרד מתרבותם, הן באמצעות המסגרות החברתיות שבתוכן הם מתחנכים, והן באמצעות יצירות התרבות העממית - רומנים, הצגות וסרטים המעצבים את השקפת עולמם היא נעדרת שם. במילים אחרות, דווקא משום שדתם של בני העם הסיני היא חלק בלתי נפרד מן החברה והתרבות, ולא מתקיימת כישות עצמאית, אין לה שם משלה.

השאלות

7. מהקטע ניתן להסיק כי בניגוד לקונפוציאניזם, ה_____ הוא שיטה דתית ופילוסופית שהתפתחה _____ סין.
- (1) דאואיזם; ב-
 (2) דאואיזם; מחוץ ל-
 (3) בודהיזם; ב-
 (4) בודהיזם; מחוץ ל-
8. מחבר הקטע משתמש במילים "עם זאת" (שורה 12), על מנת להדגיש את הניגוד בין -
- (1) הדאואיזם והבודהיזם
 (2) העמדה המובאת בפסקה הראשונה לבין העמדה המובאת בהמשך הקטע
 (3) עבודת אלילים גרידא, לבין דת הכוללת תפיסה פילוסופית שלמה
 (4) הקונפוציאניזם כדת לבין הקונפוציאניזם כשיטה חינוכית

9. מהי הדת הרביעית (שורה 12)?

- (1) עבודת והקרבת קורבנות לאבות שנפטרו
- (2) שיטה פילוסופית
- (3) דת המאמינה שכל צורות הקיום בעולמנו הן בנות חלוף
- (4) דת ששימשה מקור למוסכמות המוסריות של סין

10. על פי הפסקה השלישית, הדת הרביעית שאבה את _____ ואת _____.

- (1) אמונתה בשכר ועונש מהבודהיזם ; בסיסה המוסרי מהקונפוציאניזם
- (2) האמונה באלים מהבודהיזם ; בסיסה המוסרי מהקונפוציאניזם
- (3) האמונה באלים מהדאואיזם ; הקרבת הקורבנות מהבודהיזם
- (4) בסיסה המוסרי מהדאואיזם ; האמונה באלים מהקונפוציאניזם

11.

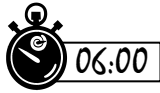
על פי הקטע, מהי הסיבה לכך שקשה להגדיר את דתו של העם הסיני?

- (1) הדת התערבבה בחיי החברה והתרבות של הסינים עד שהיא לא מתקיימת כישות עצמאית משלה
- (2) סין הקומוניסטית ראתה בדת הרביעית אוסף של אמונות טפלות ואסרה כל פעילות דתית
- (3) רוב הסינים מאמינים בשלוש הדתות האחרות ולא עובדים את אבותיהם
- (4) הדת קיימת זמן כה רב, ולכן קשה להתחקות אחר שורשיה

12.

איזה מהתיאורים הבאים הוא הנכון ביותר בנוגע למבנה הקטע?

- (1) הצגת שלוש הדתות ומוצאן ; הצגת בסיסה המוסרי של הדת הרביעית ; ניסיון למתן שם הולם לדת הרביעית
- (2) הצגת הבעייתיות בדתות בסין ; הצגת הבעייתיות בדת הרביעית ; ניסיון להתחקות אחר מקור הדת הרביעית
- (3) הצגת שלוש הדתות ; הצגת הדת הרביעית ; הצגת הבעייתיות בהכרה בקיומה העצמאי של הדת הרביעית
- (4) הצגת הבעייתיות בדתות סין ; הצגת הדת הרביעית ; ניסיון לשייך את שלוש הדתות העיקריות לדת הרביעית

יחידת תרגול 7

קרא בעיון את הקטע הבא, וענה על השאלות שאחריו.

- (1) מאז ומתמיד היה בחלומות יסוד של מסתורין שהבדיל אותם מן הקיום היומיומי. כבר בזמנים הקדומים הלכו בני אדם שבי אחרי חלומותיהם ואחרי הקשר בין היצורים והאירועים שנדחסו בשעות השינה שלהם לבין האנשים והאירועים שליוו אותם בשעות העירות. לכן, אין זה מפתיע שהחלומות ממשיכים להיות חשובים בעינינו גם כשאננו מאמינים במקור האלוהי שלהם.
- (5) הרשומות הקדומות ביותר של ההיסטוריה מלמדות כי מאז ומעולם ייחסו חשיבות לחלומות. המצרים הקדמונים האמינו כי חלומות הם שדרים מן האלים, לאשורים היו ספרי חלומות משלהם, התנ"ך מלא וגדוש בחלומות והיוונים, בתקופה מאוחרת יותר, השתמשו בתיאוריות על החלומות שפיתחו המצרים, האשורים, היהודים, הבבלים והפרסים והתאימו אותם לתקופתם. גם הפירושים של סמלי החלומות השתרעו על פני תחום נרחב: את סמל הנחש, לדוגמה, פירשו היוונים כסימן למחלה ולאיבה, ואילו האשורים האמינו כי מי שחולם על ציד נחש זוכה בכך בחסותו המגוננת של אחד המלאכים. היהודים חשבו כי מי שחולם על נחש המכיש אותו עתיד להכפיל את הכנסותיו, ואילו מצרי שחלם על נחש הבין כי הגיעה השעה ליישב מחלוקת.
- (10) אוניברסיטת קריטיקה הוא החיבור הרציני הראשון על החלומות שראה אור. זהו ספר בן חמישה כרכים מפרי עטו של המלומד היווני ארטמידורוס (שחי במאה השנייה לספירה), שטען כי כל חלום מיוחד לחולם לבדו. ספר זה, שהשפעתו הייתה אדירה, נראה במובנים רבים כמודרני ביותר. למרות שהוא עוסק בחלומות, חשיבותו הגדולה ביותר היא בכך שהוא מדגיש בעיקר את עקרון האסוציאציה, את העובדה שדמות המופיעה בחלומנו מזכירה בדרך כלל דמות אחרת, קשורה אליה, הקיימת במודע. ארטמידורוס, כרבים בתקופה הקדומה, האמין כנראה כי החלומות נשלחים אלינו מאת האלים, אבל בד בבד הוא גינה פירושים שרירותיים ופורמאליים. בספרו הוא טוען שחלומות יצוקים לתוך גופיהם של בני-האדם כדי להועיל להם ולהדריכם. הוא האמין, בדומה ליונג כעבור אלפיים שנה, ברעיון 'החלום הגדול', החלום המפרה החשוב, זה שנראה לו כקשה ביותר לפענח.
- (15) כיום ההשקפה הכללית המקובלת על חוקרי החלומות קובעת כי חלומות מסוימים הם חסרי כל פשר פרט להיותם זיכרונות מעוותים של תקריות שהתנסו בהן, אבל חלומות רבים הם ככל הנראה שדרים מן הלא-מודע. חלומות כאלה עשויים להיות מקור עיקרי למידע זמין על מה שהננו באמת, מתחת לציפוי השטחי של ההשכלה, הסביבה והמודעות החברתית, שכן כולנו יודעים כי חלומות אינם מושפעים כלל משיקולים חברתיים.
- (20) (25)

השאלות

- 13.** "שלהם" (שורה 3) -
- 15.** במה האמין ארטמידורוס?
- (1) יצורים
(2) אירועים
(3) חלומות
(4) בני אדם
- (1) לכל חלום יש את אותו הפירוש אצל כל האנשים
(2) שהחלומות נשלחים אלינו מן האלים
(3) כל חלום ניתן לפיענוח
(4) הפירוש של כל חלום הוא שרירותי
- 14.** על פי הפסקה השנייה, _____ פירשו את הנחש כסימן להגדלת העושר והממון.
- (1) המצרים
(2) היהודים
(3) האשורים
(4) היוונים

16.

מה מהבאים אינו נכון על פי האמור בפסקה האחרונה?

- (1) כיום מאמינים שכל חלום הוא מקור למידע על האדם החולם
- (2) חלומות אינם מושפעים משיקולים חברתיים
- (3) ישנם חלומות חסרי משמעות לחלוטין
- (4) רק חלק מהחלומות מהווים מידע זמין למהות האדם החולם

17.

איזו מהטענות הבאות היא הנכונה ביותר בנוגע להשקפה הכללית על חלומות כיום?

- (1) החלומות הם דרך עבור האלים לשלוח לנו מסרים
- (2) החלומות מקדמים אותנו לקראת היחלום הגדול
- (3) החלומות מקשרים בין הלא מודע למודע
- (4) חלומות מאפשרים לאדם להתנער מהשתייכותו התרבותית ומהשכלתו

18.

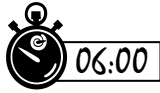
שם מתאים לקטע יכול להיות -

- (1) סמלים בחלומות ופירושם בחיי היומיום
- (2) החלומות בתקופה הקדומה
- (3) ספר החלומות הגדול
- (4) החלומות ופירושם - מאז ועד היום

תשובות סופיות

(4) .13	(4) .7	(1) .1
(2) .14	(2) .8	(3) .2
(2) .15	(1) .9	(4) .3
(1) .16	(1) .10	(2) .4
(3) .17	(1) .11	(3) .5
(4) .18	(3) .12	(4) .6

יחידת תרגול 8

קרא בעיון את הקטע הבא, וענה על השאלות שאחרי.

- (1) שוניות האלמוגים הן אחת מהסביבות הימיות העשירות והמורכבות ביותר באוקיינוסים. בשונות נחשפים לפנינו מינים רבים של כוכבי ים, סרטנים, חלזונות וצדפות, ובמים שוחים מאות מינים של דגים בשלל צורות וצבעים. שוניות האלמוגים שוכנות על קרקעית הים במים חמימים ומוארים היטב ונוצרות על ידי בעלי חיים הנקראים אלמוגים. האלמוגים הם בעלי חיים מושבתים המורכבים מיחידות קטנות הנקראות פוליפים. הם, בשיתוף עם אצות חד תאיות הנמצאות בתוך שכבת התאים הפנימית של האלמוג, יכולים לבנות שלד חזק מגיר בעל גוונים מרהיבים. האלמוגים, שהם המרכיב העיקרי בשונות, כמוהם כאין ספור ארכיטקטים קטנים שחברו יחדיו במשך אלפי שנים, ליצור את המבנה הסבוך של השונות.
- (5) התרבות האלמוגים נעשית בדרך של רבייה מינית, באחת משלוש דרכים: הפריית תא ביצה על ידי תא זרע לאחר ששניהם שוחררו למים, רבייה בתוך חלל הפוליפ או רבייה באמצעות ביציות המופרות על פני המושבה. אחת התופעות המופלאות ברביית אלמוגים התגלתה בשוניות האלמוגים בצפון מזרח אוסטרליה. חוקרים גילו כי במשך לילה אחד או שניים בכל שנה, למעלה מ-140 מינים של אלמוגי אבן משחררים למים תאי רבייה בצורה מתואמת ומתוזמנת, אף בשוניות המרוחקות מאות קילומטרים זו מזו. לאחר ליל הרבייה ההמונית, פני האוקיינוס השקט באוסטרליה מתכסים בכתמים גדולים של תאי רבייה, הצפים על פני המים ונראים כמו כתמי שמן גדולים. הפגיות שנוצרות כתוצאה מרבייה המונית זו נסחפות עם זרמי הים ומתיישבות בסופו של דבר בשונות. שם הן עוברות תהליך של שינוי, שהופך אותן מיצורים חופשיים ליצורים נייחים הצמודים למצע. לאחר שהתיישבו בשונות הן מתחילות לבנות את שלד הפוליפ הראשוני. פוליפ זה מנץ פוליפים נוספים עד יצירת המושבה הבוגרת וחוזר חלילה.
- (10) הסכנות המאיימות על השונות הן רבות, כיוון שהשונות והיצורים החיים בה רגישים לשינויים בטמפרטורת המים, בתנאי התאורה ובתנאי המליחות. בנוסף, חול וחומרי סחף אחרים הנוחתים על האלמוגים עשויים לגרום למוותם. ואכן, שוניות אלמוגים לא יתקיימו במים הקרים של האוקיינוסים הצפוניים, באזורים של מים עמוקים ללא תאורה מספקת ובפתחי נהרות, המזרימים חומרי סחף ומים מתוקים אל הים. על השונות מאיימת סכנה טבעית נוספת והיא הטורפים:
- (15) חלזונות, כוכבי ים ודגים. אחד מטורפי האלמוגים המפורסמים בשונות הוא הכוכבן הקוצני. הוא חי בשוניות רבות בעולם, כשבחלקן מתרחשות לעתים תופעות של התפוצצות אוכלוסין של טורף אלמוגים זה. כאשר התופעה מתרחשת, מאות אלפי פרטים מתקבצים בשונות, ובמשך זמן קצר הם מסירים מן האלמוגים את הרקמה החיה, עד שנשאר רק שלד לבן ובוהק שמתכסה במהירות באצות. התאוששות האלמוגים מן הטריפה תלויה במידת הנזק שנגרם ובמידת הישנות התופעה.
- (20) סכנה נוספת, ואולי הקשה ביותר לשונות האלמוגים, היא האדם. השוניות סובלות מבעיות שנגרמות להן בגלל גידול האוכלוסייה האנושית, ובשל הפיתוח המהיר של אזורי החופים והתיירות. בני האדם מזהמים את השוניות והורסים אותן בזיהומי נפט ממכליות, בזיהומים תעשייתיים, בחומרי סחף, בדיג יתר, בספורט מים (צלילה, סירות מהירות), בפיתוח חקלאות ימית ועוד.
- (25) (30)

השאלות

- 1.** מה יוצר את שוניות האלמוגים?
- (1) אלמוגים ואצות
 - (2) אלמוגים בלבד
 - (3) אצות בלבד
 - (4) פוליפים
- 2.** איזו מהבאות לא מוזכרת בקטע כדרך רבייה של אלמוגים?
- (1) רבייה בתוך חלל הפוליפ
 - (2) שחרור תאי ביצה וזרע למים
 - (3) ביציות מופרות על פני המושבה
 - (4) רבייה חד מינית
- 3.** יהי (שורה 17) -
- (1) הפגיות
 - (2) שוניות האלמוגים
 - (3) הביציות
 - (4) תאי רבייה
- 4.** על פי הפסקה השלישית, שוניות האלמוגים לא יתקיימו בפתחי נהרות מכיוון ש -
- (1) המים עמוקים
 - (2) המים קרים
 - (3) יש זרימה של מים מתוקים
 - (4) בנהרות מתקיימים הרבה מינים של טורפי שוניות
- 5.** לאיזו מהשאלות הבאות אין תשובה חד משמעית בפסקה השלישית?
- (1) כיצד פוגע הכוכבן הקוצני בשוניות האלמוגים
 - (2) כיצד ניתן להציל את שוניות האלמוגים מהסכנות המאיימות עליהן
 - (3) מהן הסכנות המאיימות על שוניות האלמוגים
 - (4) מהן הסכנות שמזמן האדם לשוניות האלמוגים
- 6.** איזה מהתיאורים הבאים הוא הנכון ביותר בנוגע למבנה הקטע?
- (1) כיצד נוצרות שוניות האלמוגים ; רביית שוניות האלמוגים בצפון מזרח אוסטרליה ; הסכנות המאיימות על השונית
 - (2) תיאור כללי של שוניות האלמוגים ; הדרך בה מתרבות השוניות ; רגישות השוניות לשינויים
 - (3) תיאור כללי של שוניות האלמוגים ; רבית שוניות האלמוגים בצפון מזרח אוסטרליה ; סכנת האדם לשוניות האלמוגים
 - (4) כיצד נוצרות שוניות האלמוגים ; הדרך בה מתרבות השוניות ; הסכנות המאיימות על השוניות

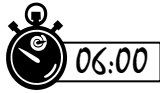
יחידת תרגול 9

קרא בעיון את הקטע הבא, וענה על השאלות שאחרי.

- (1) מקובל להניח שהזדקנות ומוות הם חלק בלתי נפרד מן החיים, הנחה שמקורה בנטייתנו הטבעית לייחס לכל היצורים החיים את תכונות האדם ובעלי-החיים הדומים לו. ואכן, מחקר ביולוגי מתקדם גילה שהמנגנון הבסיסי של החיים, הדומה ואפילו זהה בין בני-אדם לבעלי חיים אחרים, קיים בצורה דומה גם בעצים. אמנם עצים יכולים לחיות זמן רב, הרבה יותר מבני אדם או בעלי חיים, אך בסופו של דבר גם העצים העתיקים ביותר מזדקנים ומתים. העצים העתיקים ביותר בעולם הם אורנים הגדלים בהרים צחיחים בגבול שבין קליפורניה לנוודה שבארצות-הברית, שחלקם בני למעלה מארבעת אלפים שנה. כיום יודעים שאפילו עצים אלו, שבעבר היו סמל לאינסופיות החיים בעולם הצומח, ימותו ביום מן הימים.
- (5)
- (10) הסיבות למוות של עצים הן רבות ומגוונות, ופעילות המין האנושי, ששינה את פני כדור הארץ והשמיד עצים שגילם מופלג, היא אחת מהעיקריות שבהן. עם זאת, היקף תמותת העצים במקומות בהם האדם לא ביצע כריתה מוכיח שאין לזלזל בהשפעתן של הסיבות הטבעיות לסיום חייהם של עצים. חוקרים מזהים שלושה גורמים טבעיים עיקריים לתמותת עצים: מחלות והשפעות אחרות של תקיפת העץ בידי יצורים חיים, אסונות טבע כגון ברקים, שיטפונות ושינויי אקלים, והצטברות שגיאות במנגנונים ההכרחיים לקיום החיים, כגון מוטציות במידע התורשתי הקובע את המטבוליזם המאפיין את החיים.
- (15)
- חולי בעצים דומה לחולי בעלי חיים. אמנם מבנה העץ הוא כזה שכל איבר מצוי בו פעמים רבות ולכל איבר יש תחליף, דבר שמצמצם לעתים קרובות את השפעתן של המחלות, אך אורך החיים של העץ גם מאפשר למחלות להתפשט לאט-לאט לכל חלקיו. נוסף על המחלות, תוקפים את העצים גם טפילים שונים, בהם צמחים אחרים כמו מטפסים, המכבידים על העץ ומגדילים את הסיכויים לשבירתו בזמן סערות, וכן צמחים טפילים כגון דבקון הזית, המנצל את מערכת השורשים להחלשת העץ כולו. גם בעלי-חיים האוכלים את העצים עלולים במידה רבה לסכן את קיומם. הצמחים פיתחו אמנם מנגנונים רבים המפחיתים את פגיעתם בידי בעלי חיים וצמחים התוקפים אותם, אך כיוון שגם האחרונים עברו אבולוציה, הם מצליחים לעתים להזיק לעץ למרות מנגנוני ההגנה שפיתחו.
- (20)
- תמותת עצים עקב אסונות טבע ושינויים בתנאי הסביבה גם היא משמעותית בהיקפה. מטבע הדברים, העצים יכולים להתמודד באופן חלקי בלבד עם גורמים אלו כתוצאה ממגבלה בולטת אחת: הם אינם יכולים לנדוד או לברוח כמו בעלי-חיים. לכן, כאשר התנאים משתנים, בשל שינויים באקלים, תחרות עם שכנים או שינוי בפעילות העץ עצמו בקליטת מלחי הקרקע, הפגיעה בעץ היא בלתי נמנעת, והפתרון היחיד הוא התחלה חדשה על-ידי נביטה של זרעים במקומות אחרים.
- (25)
- אחת הסיבות להזדקנות עצים היא היחלשות ויציאה מכלל פעולה של מערכות חיוניות. לכך מצאו העצים פתרון חלקי בדמות מנגנוני החלפת איברים ורקמות, העשויים להסביר את תוחלת חייהם הגבוהה, ביחס לבעלי חיים. סיבה אחרת להזדקנות עשויה להיות הצטברות שינויים תורשתיים ברקמות העובריות של העץ. חוקרים גילו רמזים לכך שהעצים 'בוררים' בין תאים ובין ענפים שונים, ורק אלו שלא עברו מוטציות שליליות ממשיכים להתפתח. אולם, החוקרים לא גילו מהו אופן תפקודו המדויק של תהליך זה, המפחית את השפעתם של השינויים ברקמות העץ.
- (30)

השאלות

- .7** המילה "אמנם" (שורה 4) מרמזת על כך שיש סתירה מסוימת בין העובדה _____ לבין העובדה _____.
- (1) שהמנגנון הביולוגי אצל האדם ובעלי החיים דומה; שהמנגנון הביולוגי אצל העצים שונה
 - (2) שהמנגנון הביולוגי אצל האדם, בעלי החיים והעצים דומה; שהעצים חיים שנים רבות
 - (3) שהמנגנון הביולוגי אצל בני האדם ובעלי החיים דומה; שבני האדם חיים בממוצע יותר זמן מבעלי החיים
 - (4) שהמנגנון הביולוגי אצל בני אדם ועצים דומה; שהעצים מתקיימים לעולם ועד
- .8** קיומם של עצי האורנים בארצות הברית (שורות 5-6) מובא בקטע כדוגמה ל-
- (1) שימור עצים וטיפולם באיזור קליפורניה
 - (2) עצים שהזדקנו ומתו
 - (3) אלמותיות העצים
 - (4) משהו יוצא דופן
- .9** "הם" (שורה 23) -
- (1) עצים
 - (2) איברי העץ
 - (3) גורמים הפוגעים בעץ
 - (4) טפילים
- .10** על פי הפסקה האחרונה, כיצד 'מתמודד' העץ עם בעיית ההזדקנות?
- (1) החלפת איברים ורקמות
 - (2) בחירה בתאים שלא עברו מוטציות שליליות
 - (3) ביצוע שינויים תורשתיים ברקמות עובריות
 - (4) תשובות (1) ו-(2) נכונות
- .11** איזה מהבאים מוזכר בקטע כסיבה להזדקנות עצים?
- (1) שגיאות במנגנונים ההכרחיים לקיום
 - (2) אסונות טבע
 - (3) כריתה של עצים בידי האדם
 - (4) שינויים אבולוציוניים
- .12** שם לקטע יכול להיות -
- (1) מניעת הזדקנות בעצים
 - (2) הזדקנות ותמותת עצים
 - (3) 'רפואת' עצים - ענף מדעי חדש
 - (4) מניעת השמדת עצים על ידי האדם

יחידת תרגול 10

קרא בעיון את הקטע הבא, וענה על השאלות שאחרי.

- (1) הפנאי הוא הזמן שאיננו מוקדש לפעילויות הכרחיות כמו השגת מקורות מחיה או התחייבויות משפחתיות וחברתיות, אלא שניתן להקדיש אותו לעיסוקים החביבים על האדם, שאינם צורך חיוני, אך בהחלט עשויים למלא צרכים אחרים כגון צרכים רוחניים מיוחדים.
- (5) בעבר, תרבות הפנאי לא הייתה מפותחת כלל, שכן רוב האנשים נאלצו להקדיש זמן רב על-מנת להשיג מקורות מחיה או להשתתף באירועים חברתיים, שההשתתפות בהם הייתה ברוב המקרים חובה. בזמן שנותר לאחר מילוי החובות היומיומיות, הכריעה העייפות את מרבית האנשים. לעומתם, הזמן הפנוי שעמד לרשות העשירים היה רב והוא סיפק קרקע פורייה להתפתחות פעילויות הפנאי. העשירים החלו למלא את זמנם הפנוי בתחביבים שונים ומגוונים ולממן לעצמם הופעות של אמנים: ליצני חצר, מחוללות, מנגנים, עושי להטים, ושאר אמנויות.
- (10) במאה ה-18, בשלהי המהפכה התעשייתית, החלה להתפתח תרבות הנופש וטיול, שהתאפשרה הודות להמצאת אמצעי תחבורה מהירים ובטוחים יותר מאי פעם. אולם בדיוק כמו בעבר, רק עשירים יכלו להשתתף בפעילויות מעין אלה. מאוחר יותר, בעקבות מלחמת העצמאות האמריקאית, כאשר מושג השליט או המלך חלף מן העולם, החל להתחזק מעמד הביניים שצבר זכויות שהיו עד כה בידי השליטים ולאט לאט חל שיפור הדרגתי בחייהם. התעשייה התפתחה,
- (15) תשלום שכר העבודה היה גבוה מתמיד, ומספר שעות העבודה צומצם. כל אלה עוררו אצל אנשים רבים את הביקוש לפעילויות פנאי, ובמקום שישנו ביקוש יהיה לבסוף גם מי שיציע את הסחורה. המצאת הקולנוע, פיתוח המכונית, ושאר ההמצאות של סוף המאה התשע-עשרה ותחילת המאה העשרים הולידו פעילויות פנאי מהסוג המוכר לנו כיום.
- (20) העלייה ברמת החיים הביאה לכך שהאדם הממוצע בן-זמננו נהנה מדברים שבעבר היו נחלת העשירים בלבד: מזון מגוון, בתים מוגנים וממוזגים, בגדים איכותיים וחינוך לכל ילד. במקביל, רמת החיים הגבוהה מאפשרת פיתוח תחביבים שונים כגון מלאכת יד לסוגיה, שבעבר נעשתה רק על ידי אומנים. גם הטלוויזיה הטביעה את חותמה על תרבות הפנאי, ודומה שלא היה מעולם מכשיר שהשפיע רבות כל כך על הרגלי החיים. תרומה נוספת של הטלוויזיה, הייתה בכך שהיא עודדה אפיקים נוספים של בילוי הזמן הפנוי. כך למשל, סרטים המראים מקומות מעניינים בעולם החלו להמרץ אנשים לנסוע למקומות אלו ולחוות את החוויות על בשרם. כך נולדה לה דרך אחרת לבילוי הזמן הפנוי בעולם המודרני הידועה כ'תרבות התיור'. אמצעי התחבורה המשופרים והמחירים הנמוכים יחסית של השימוש בהם, הגדילו במידה ניכרת את היקף הטיולים והספורים, ומיליוני אנשים החלו לצאת ולתור את העולם. אחרים פונים לעסוק בפעילויות נופש שונות ומגוונות, החל בסקי חורף וכלה בשיזוף בחופי הרחצה של המדינות החמות. למעשה, כיום הפנאי הוא מסימניה היותר מובהקים של החברה המודרנית. הוא אינו עוד נחלתם של עשירים בלבד.
- (30)

השאלות

- 13.** "צרכים רוחניים מיוחדים" (שורה 3) הם דוגמה ל-
 (1) התחייבויות משפחתיות
 (2) תועלת מפעילות פנאי
 (3) מחויבויות חברתיות
 (4) דרכים להשגת מקור מחייה
- 14.** מה הייתה השפעתה של המהפכה התעשייתית?
 (1) מעמד הביניים החל להתחזק
 (2) החלה להתפתח תרבות הנופש והטיול
 (3) פחות ופחות אנשים יכלו לממן לעצמם פעילויות פנאי
 (4) אנשים החלו להזמין אמנים לבתייהם

18. איזו מהבאות היא הכותרת המתאימה ביותר לקטע?

- (1) התפתחות תרבות הפנאי
- (2) פנאי - תרבות לעשירים בלבד
- (3) השפעת הטלוויזיה על התרבות המודרנית
- (4) התחזקות מעמד הביניים

15. ההמצאות המתוארות בפסקה השלישית הן תוצאה של -

- (1) ביקוש של העשירים לפעילויות פנאי מגוונות
- (2) התחזקות מעמד הביניים
- (3) התחזקות המלכים
- (4) התפתחות מושג "השליטי"

16. על פי הפסקה האחרונה, אחת ההשפעות של הטלוויזיה על תרבות הפנאי היא -

- (1) הפיכה של האמנות לנחלת הכלל
- (2) הפיכתו לנחלתו של המעמד הנמוך
- (3) עידוד התיירות
- (4) שיפור אמצעי התחבורה

17. איזה מהתרשימים הבאים מתאר באופן הטוב ביותר את זמן הפנאי של המעמד הבינוני-נמוך והמעמד הגבוה לאורך השנים?

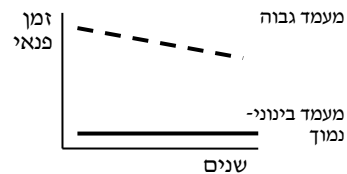
(1)

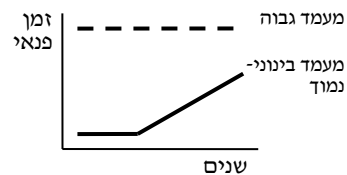
(2)

(3)

(4)

תשובות ספיות

(2) .13	(2) .7	(1) .1
(2) .14	(4) .8	(4) .2
(2) .15	(3) .9	(1) .3
(3) .16	(4) .10	(3) .4
(4) .17	(1) .11	(2) .5
(1) .18	(2) .12	(4) .6

יחידת תרגול 11

קרא בעיון את הקטע הבא, וענה על השאלות שאחרי.

- (1) את מוצא עלילת הדם נגד היהודים ניתן למצוא באווירה המיוחדת של ספרות הפולמוס וההשמצה של התקופה העתיקה. בתקופה זו, מטרת העלילה נגד היהודים הייתה להוכיח שהיהדות היא דת ברברית ואכזרית, המתאפיינת בקורבנות אדם. עלילות דם רבות נכתבו על היהודים אולם עלילת הדם המפורסמת ביותר היא עלילת הדם של אפיון, איש מצרי ואנטישמי מובהק. בסיפורו של אפיון, היהודים תופסים מידי שנה, במועד קבוע, יוני זר ומפטמים אותו במשך שנה שלמה. אחרי כן מביאים אותו ליער, הורגים אותו, מקריבים את גופו לפי מנהגי הפולחן היהודי, טועמים מקרביו, נשבעים לשנוא את כל היוונים ואחר כך משליכים את שארית פגרו לתוך בור. בסיפורו ניתן למצוא שני מוטיבים מרכזיים: הראשון הוא קורבן האדם והשני הוא מעשה הקניבאליות. המוטיב השני הוא הידוע ביותר מספרות ההשמצה של התקופה העתיקה והוא מוטיב שמהותו ברית נפשעת אשר מחוזקת על ידי שבועה ואכילת בשר אדם או שתיית דם אנושי. מוטיב זה יוחס ליהודים על-מנת להציגם כקושרים שקשרו קשר שנאה נגד האנושות. האשמה זו חודשה ביתר שאת בתקופה המודרנית.
- (15) כדי להסביר את מקור התהוות עלילת הדם בימי הביניים, עלינו להבין תחילה שהאשמה במעשים קניבאליים הייתה שכיחה בתקופה העתיקה, וכונה גם נגד קבוצות אוכלוסיה אחרות. בין השאר האשימו את הנוצרים באכילת ילדים ושתיית דם. הסיבה העיקרית לכך שהאשמות אלו כוונו כלפי הנוצרים היא אחד ממנהגי סעודת הקודש, בה אוכלים הנוצרים לחם המסמל את גופו של מושיעם ושותים יין המסמל את דמו. בתקופה העתיקה היו יכולים לגשת לסעודת קודש זו רק הנוצרים הנטבלים ומכאן נוח היה למעילי העלילות לספר שמעשה הנוצרים בשעת סעודת הקודש לא היה מעשה סמלי כלל וכלל, אלא מעשה גשמי איום. היות והנוצרים עצמם לא נתנו אפשרות לאנשים הנמצאים מן החוץ לבדוק מה נעשה באמת בשעת סעודת הקודש שלהם, האמינו לסיפור זה רבים בתקופה זו.
- (25) הבעיה הייתה שלא רק עובדי עבודה זרה העלילו על הנוצרים את עלילת הדם, אלא שנוצרים בני פלגים יריבים קיבלו השתמשו בעלילתם של עובדי העבודה הזרה אלו כנגד אלו. במיוחד ידועה עלילה מצד הנוצרים הקתוליים נגד כת נוצרית באסיה הקטנה הנקראת כת המונטאניסטים.
- (30) הכנסייה הקתולית, אשר ראתה ביהדות סכנה גדולה לנצרות, קבעה את חג הפסחא הנוצרי כך שלא יוכל לחול בשום פנים ואופן בזמן הפסח של היהודים. ברם, המונטאניסטים לא שמעו בעניין זה לדעת הכנסייה הקתולית והמשיכו לחוג את הפסחא שלהם בזמן חג הפסח של היהודים. לכן, העלילו הקתולים על המונטאניסטים את עלילת הדם; הם אמרו שכחלק מחגיגות הפסחא של המונטאניסטים, הם נוהגים למזוג לתוך היין בשעת סעודת הקודש דם של ילד, כדי להפוך את היין, המסמל את דמו של ישו, לדם אמיתי. זו עלילה איומה אך ניתן לאתר את מקורה כאשר בוחנים את המנהגים הנהוגים בסעודת הקודש. בניגוד גמור לכך, המקור לעלילה נגד היהודים אינו מובן מתוך המסורת היהודית, ועל כן יש להניח שהנוצרים הקתוליים העבירו את העלילה מחג הפסחא של המונטאניסטים לחג הפסח, של היהודים, הנחוג באותו הזמן. ראוי לציין שלמרות שהיום ברור לנו כמעט בוודאות המקור לעלילת הדם היהודית בימי הביניים, הכנסייה העולם לא קיבלה האשמה זו כנכונה ואפיפיורים רבים ניסו להלחם נגדה.
- (35)

השאלות

- 1.** איזה מהתיאורים הבאים הוא הנכון ביותר בנוגע למבנה הקטע?
- (1) עלילת הדם של אפיון; מקור עלילת הדם נגד הנוצרים; הפלגים השונים בנצרות
 - (2) מקורה של עלילת הדם בתקופה העתיקה; מקור עלילת הדם נגד הנוצרים; עלילת הדם נגד כת המונטאניסטים
 - (3) עלילת הדם של אפיון; סעודת הקודש בנצרות; העתקת עלילת הדם מהנצרות ליהדות
 - (4) מקורה של עלילת הדם בתקופה העתיקה; מקור עלילת הדם נגד הנוצרים; העתקת עלילת הדם מהנצרות ליהדות
- 2.** "אותו" (שורה 5) -
- (1) המצרי
 - (2) היהודי
 - (3) אפיון
 - (4) היווני הזר
- 3.** על פי הפסקה הראשונה, מהו המוטיב המרכזי והידוע בסיפורו של אפיון?
- (1) היהדות כדת ברברית ואכזרית
 - (2) קשירת הקשר של היהודים נגד האנושות
 - (3) הקרבת הקורבן
 - (4) הקניבליות
- 4.** מהי הסיבה העיקרית להתהוות עלילת הדם נגד הנוצרים?
- (1) מנהג בסעודת הקודש
 - (2) הנצרות הייתה קבוצה עוינת
 - (3) היריבות בין הפלגים השונים של הנצרות
 - (4) הקשר ההדוק בין הנוצרים ליהודים
- 5.** מה תפקידה של הפסקה האחרונה?
- (1) להסביר את האמור בפסקה השנייה
 - (2) לסתור את האמור בפסקה השנייה
 - (3) להסביר כיצד עלילת הדם נגד הנוצרים הופנתה נגד היהודים
 - (4) להסביר את עמדת הוותיקן בעניין עלילת הדם נגד היהודים
- 6.** המילה "ברם" (שורה 26) מרמזת על כך שיש שוני מסוים בתפיסה בין _____ לבין _____.
- (1) הנוצרים הקתולים; היהודים
 - (2) הנוצרים הקתולים; המונטאניסטים
 - (3) היהודים; המונטאניסטים
 - (4) חג הפסח; חג הפסחא

יחידת תרגול 12

קרא בעיון את הקטע הבא, וענה על השאלות שאחרי.

- (1) בשאלה כיצד נוצר העולם, מונחות לפנינו שתי תשובות אלטרנטיביות: הראשונה, שהיא ההסבר המקובל על שלוש הדתות המונותאיסטיות – היהדות, הנצרות והאיסלאם – ומקורו בתנ"ך, הוא שהעולם נברא על-ידי הבורא ורצונו הוא שקבע כיצד ייראו פני הדברים. התשובה השנייה, המאפיינת את הגישה המדעית והמודרנית וראשיתה בפילוסופיה היוונית, היא שהעולם הוא תוצאה של תהליך אבולוציוני ממושך המופעל על-ידי כוחות פנימיים. (5)
- על מנת לבחון את הגישה השנייה, עלינו להבין את הדת היוונית הקדומה שהייתה דת פוליתאיסטית, דהיינו מבוססת על אמונה באלים רבים. אין פלא אפוא שבעיני היוונים, כמו גם בעיני עמים פוליתאיסטים אחרים, היווצרות העולם, הייתה למעשה זהה לתיאוגוניה - להיווצרות האלים. אף-על-פי שהמסורת היוונית ידעה יותר מגרסה אחת לתיאוגוניה, אין ספק שהגרסה העתיקה והמוסכמת ביותר הייתה גרסתו של המשורר הסיודוס במאה השביעית לפני הספירה. (10)
- הסיפור המיתולוגי על אודות תולדות האלים משתקף ביצירתו של הסיודוס ותחילתו בשלושה אלים, כאוס – אל התהום הראשוני, גאיה – אלת האדמה וארוס – אל התשוקה המינית, שהולידו צאצאים רבים ביניהם הטיטאנים (האלים ששלטו פעם), אלים חדשים, ענקים ומפלצות. המלחמות בין האלים היו רבות והתאפיינו במאבקים בין אחים, הורים ובנים ועוד.
- (15) המחקר ההשוואתי המאוחר מגלה קווי דמיון רבים בין סיפור הבריאה של הסיודוס למיתולוגיות של עמים אחרים. כך, למשל, למאבק בין הדורות שבמהלכו מדיח דור חדש של אלים את הדור הישן יש מקבילות במיתולוגיות הבבלית, החורית, החיתית והפיניקית. עם זאת, אין שום ספק שתיאוגוניה של הסיודוס באה לידי ביטוי תפיסה יוונית ייחודית, אשר אפיינה את השקפת העולם היוונית במשך כל שנותיה והיא היעדר בריאת העולם במובן המקובל של המלה. העולם, על-פי הסיודוס, לא נברא, אלא התהווה מכמה יסודות ראשוניים במעין תהליך אבולוציוני ואף לא באחד משלבי ההתפתחות הזאת פעל או התערב כוח חיצוני. טבעם של הגורמים הפועלים אפשר זאת, מאחר והתפתחות אבולוציונית זו טמונה בחלוקת האלים לזכרים ולנקבות.
- מעמדו של האדם בעולם זה, אשר לא נוצר בידי בורא, הוא נחות ולא חשוב כלל והאדם לא זכה למעמד מועדף. יתרה מזאת - הסיודוס אפילו אינו מזכיר במפורש את דבר היווצרותו של הגזע האנושי. עובדה זו מצביעה על כך שבעיני הסיודוס היה זה מאורע שולי וחסר ערך אוניברסלי. (25)
- לגישתו, המשקפת את תפיסת העולם היווני, האדם אינו אלא חלק זוט מן המערכת הכללית. תפיסה זו הביאה את היווני הקדום לחשוש מאוד מלעבור את גבולותיו של טבע-האדם ולסטות מן המסלול אשר נועד לו במערכת הכללית. כל סטייה מעין זו, שפירושה הפרת סדרי עולם, נתפסה על ידו כחטא, ועתידה הייתה בסופו של דבר לגרום עונש מיד האלים, ששמרו בקנאות על המערכת.

השאלות

7. על פי הגישה המדעית, העולם נוצר _____ ואילו על פי התנ"ך, העולם נוצר _____.
- (1) על ידי בורא עולם; בתהליך אבולוציוני
- (2) בתהליך אבולוציוני; על ידי שלושת הדתות הגדולות: יהדות, נצרות ואיסלאם
- (3) בתהליך אבולוציוני; על ידי בורא עולם
- (4) כוחות לא ידועים; על ידי בורא עולם
8. מהי התיאוגוניה (שורה 8)?
- (1) היווצרות האלים
- (2) דת פוליתאיסטית
- (3) הדת היוונית הקדומה
- (4) היווצרות העולם

- .9** המיתולוגיות הבלבית, החורית, החיתית והפיניקית מובאות כדוגמה ל-
- (1) מיתולוגיות עתיקות בהן יש אלים רבים
 - (2) מיתולוגיות בהן העולם נוצר על ידי בורא אחד
 - (3) מיתולוגיות שסיפור הבריאה בהן דומה לסיפור הבריאה של הסידוס
 - (4) מיתולוגיות בהן העולם נוצר בתהליך אבולוציוני
- .10** מהי "התפיסה היוונית הייחודית" (שורה 18)?
- (1) תפיסה שדומה למיתולוגיה הבלבית
 - (2) התיאוגוניה
 - (3) האדם אינו ממלא תפקיד חשוב בבריאת העולם
 - (4) העולם נוצר ללא התערבות של כוחות חיצוניים
- .11** "עובדה זו" (שורה 25) כלומר -
- (1) העובדה שהיווני הקדום חשש מהאלים
 - (2) העובדה שהאלים הענישו את האדם
 - (3) העובדה שהאדם נחות
 - (4) העובדה שהסידוס לא מזכיר את היווצרות האדם
- .12** שם מתאים לקטע יכול להיות -
- (1) סיפור הבריאה של הסידוס
 - (2) בריאת העולם במיתולוגיה היוונית
 - (3) הקשר בין התיאוגוניה לבין בריאת העולם על פי היוונים
 - (4) מעמד האדם במיתולוגיה היוונית

יחידת תרגול 13

קרא בעיון את הקטע הבא, וענה על השאלות שאחרי.

(1) האסטרונומיה היא תחום המדע העוסק בחקר החלל והגופים שבו. זהו אחד המדעים העתיקים ביותר ובעלי ההשפעה הנרחבת ביותר על חיי הפרט ועל החברה האנושית ותרבותה. כשבאים לבחון כיצד התפתח הידע באסטרונומיה יש להתחיל מהאסטרונומים הקדמונים שהשתמשו בעיקר בעיניהם ובמכשירים פשוטים ביותר לעריכת תצפיות ומדידות. היעדר מכשור הגביל את הידע המדויק על אודות היקום והגופים שבו, ומצב זה הוביל להתפתחות אמונות ותפיסות עולם של אותם צופים בכוכבים. הם הסתמכו על דמיונם, שסייע להם להשלים פרטים שלא הצליחו לאסוף, ועל ואמונתם. כך לדוגמה, בחברות רבות הופעת שביטים ונפילת מטאורים נקשרו לאסונות, למגיפות ולתחושה של חורבן וסוף העולם וכך גם התפתחה האסטרוטולוגיה. כתוצאה מהאמור, תפיסת היקום הקדומה חסרה מרכיבים רבים המוכרים לנו היום, ואף הייתה שונה ושגויה בהשוואה לתפיסה המדעית המקובלת כיום. (10)

עם המצאת הטלסקופ, לפני כארבע מאות שנה, ניתן בידי האסטרונומים מכשיר שהגביר את היכולת לצפות בגופים בחלל. השימוש בטלסקופ אפשר להבחין בפרטים רבים והוביל לשינוי משמעותי בתמונת העולם של האנושות כולה; גבולות היקום הלכו והתרחבו והוא הלך והתמלא במרכיבים נוספים שלא היו מוכרים לפני כן, כגון כוכבי-לכת רחוקים, אסטרואידיים, ערפיליות, צבירי כוכבים ועוד. (15)

התפתחות האמצעים הטכנולוגיים הובילה להתפתחות הידע המדעי, ועקב כך השפיעה על תפיסות ועל אמונות חברתיות שונות. דוגמה ידועה היא של האסטרונום האיטלקי, גלילאו גליליי (-1564) (1642). בתצפיותיו, הוא גילה כי פני הירח אינם חלקים, כפי שהיה נהוג לחשוב בימיו, אלא בנויים מרמות ומימות, בדומה למבנה כדור-הארץ. עובדה זו הובילה אותו למסקנה שהירח בנוי מחומרים 'ארציים', ולא מחומרים 'שמימיים', כפי שהיה מקובל להאמין. בהמשך גילה גלילאו את ארבעת הירחים הגדולים של צדק ועקב אחר מופעיו של נוגה והבחין בכך שגם הגופים בחלל עשויים מאותם חומרים הנמצאים על פני כדור-הארץ, וככל הנראה שייכים לאותה מערכת וחלים עליהם אותם חוקים פיסיקליים. תצפיותיו וממצאיו נגדו את תפיסת הכנסייה הקתולית, לפיה השמש וכל יתר הגופים בחלל מקיפים את כדור-הארץ, וחיזקו תפיסה בלתי שגרתית לפיה כדור-הארץ נע בחלל ומקיף את השמש. גילויים אלה הביאו לעימות חברתי-תרבותי בין הכנסייה לבין המדענים. (25)

השאלות

- (4) מכיוון שחברות אלו הושפעו מהאסטרוטולוגים "הם" (שורה 6) - **13.**
- (1) הגופים בחלל
(2) הצופים בכוכבים
(3) המדעים המדויקים
(4) המכשירים הפשוטים
- מהי תרומת הטלסקופ על פי הפסקה השנייה? **15.**
- (1) ניתן היה להבחין בפרטים נוספים שהביאו להרחבת הידע על היקום
(2) לא היה יותר צורך בדמיון
(3) גילוי פני הירח
(4) החרפת העימות בין המדע לכנסייה
- מדוע בחברות רבות הופעת שביטים ונפילת מטאורים נקשרו לאסונות? **14.**
- (1) מכיוון שהאסטרונומים הצליחו להוכיח זאת
(2) עקב החוסר בידע ובמכשור של האסטרונומים הקדומים
(3) כתוצאה ממדידות ותצפיות

.16 הפסקה השלישית -

- (1) סותרת את האמור בפסקה השנייה
- (2) מעמתת בין האמור בשתי הפסקאות הראשונות
- (3) מרחיבה ומפרטת את האמור בפסקה השנייה
- (4) מציגה נושא חדש

.17 מה מהבאים לא מוזכר בקטע כתגלית של גלילאו גליליי?

- (1) הגופים בחלל מקיפים את כדור-הארץ
- (2) פני הירח בנויים מרמות ומימות
- (3) גופים בחלל עשויים מאותם חומרים הנמצאים על פני כדור-הארץ
- (4) לכוכב צדק יש ארבעה ירחים

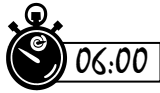
.18 שם מתאים לקטע יכול להיות -

- (1) תגליותיו של גלילאו גליליי
- (2) כיצד התפתח הטלסקופ והשפיע על האסטרונומיה של ימינו
- (3) התפתחות האסטרונומיה
- (4) אמונות ודעות קודמות באסטרונומיה

תשובות סופיות

(2) .13	(3) .7	(4) .1
(2) .14	(1) .8	(4) .2
(1) .15	(3) .9	(4) .3
(3) .16	(4) .10	(1) .4
(1) .17	(4) .11	(3) .5
(3) .18	(2) .12	(2) .6

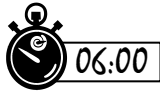
יחידת תרגול 14

קרא בעיון את הקטע הבא, וענה על השאלות שאחריי.

- (1) בבואנו לבדוק את התפתחויות בתהליך הפקת השמן לאורך השנים, אנו מגלים כי מאז ימי קדם חלו מעט מאוד שינויים וכי השיטות הישנות המשיכו לפעול באותו האופן כמעט עד ימינו-אנו. במהלך השנים נוספו אומנם שיטות חדשות, אך הרעיון המרכזי נשמר. התהליך מאז ומעולם הורכב משלושה שלבים: השלב הראשון הוא שלב הריסוק בו מרסקים את הזיתים והופכים את הפרי לרסק. השלב השני הוא שלב הסחיטה בו מפעילים לחץ על רסק הזיתים וגורמים להפרדת המוצק מהנוזל, הקרוי 'מוהלי', והשלב השלישי הוא שלב ההפרדה, בו מוציאים מהמוהל את המים והלכלוך.
- (5)
- בתקופת המקרא ניתן לזהות שתי קבוצות של מתקנים ששימשו להפקת השמן: 'מעגילה' ששימשה לריסוק הזיתים ו'בודידה' ששימשה לסחיטתם. המעגילה הייתה מעין אבן עגולה שאותה גלגלו על אבן אחרת, בעלת שקעורית מתאימה, שבה הניחו את הזיתים. על ידי גלגול האבן הלוך וחזור רוסקו הזיתים. הבודידה, ששימשה כאמור לסחיטת הרסק, הייתה מעין עיגול חצוב בסלע, עליו הניחו שק משיער עיזים ובתוכו שמו את רסק הזיתים. בעזרת אבן שהניחו מעל לשק נסחט המוהל מהרסק, וניגר לתוך שקע או בור. מאוחר יותר בתקופה זו שוכללה השיטה, וחצבו בסלע מעין תעלה היקפית שהובילה את המוהל הניגר לתוך בור. בבור היה מתבצע תהליך ההפרדה הארוך, שבעיקרו היווה המתנה לציפת השמן על פני המים. (15)
- בימי ממלכות יהודה וישראל, אנו עדים לשכלול נוסף בתהליך הסחיטה, הפעם באמצעות קורה ומשקולות. את הרסק היו שמים בשקים ועליהם היו מניחים קורה שהייתה מעוגנת באבנים משני צדדיה. הסחיטה הייתה מתבצעת בעזרת משקולות שלחצו את הקורה כלפי מטה, כך שהיא מעכה את השקים עם רסק הזיתים. מהפכה משמעותית עוד יותר בתהליך הפקת השמן, שבעקבותיה חל שינוי במבנה בתי הבד, התחוללה בתקופה ההלניסטית. בתקופה זו החלו להופיע אגני ריסוק הנקראים 'מפריכה'. מתקן הריסוק היה בנוי מאבן תחתונה שהייתה עגולה, במרכזו היה חור ובתוכו ציר עץ. מעל האבן התחתונה הייתה אבן עליונה מסתובבת שבחור שבמרכזו עברה קורת עץ שצידה האחד חובר לציר היוצא מהאבן התחתונה ולצידה השני חובר בהמה שסובבה את הקורה. כך, הסתובבה האבן העליונה על גבי האבן התחתונה וריסקה את הזיתים. (20)
- בתקופה הביזאנטית השתכלל תהליך הסחיטה עוד יותר עם תחילת ניצול הבורג, שהחליף את שיטת המשקולות והגלגל. בשיטה החדשה, הופעל לחץ ישיר על שקי הרסק באמצעות לוח כבישה שהודק על ידי בורג גדול. שיטה זו הייתה בשימוש עד לתחילת המאה ה-20. בתחילת המאה ה-20, החלו להופיע מתקני סחיטה מכאניים, העשויים מברגי ברזל ומערכת גלגלי שיניים ללחץ גבוה. כיום, רובם המכריע של בתי הבד הם מודרניים וחדושים; את הזיתים מרסקים בפטישים והרסק מועבר לשתי מערכות מסננים. הראשונה שבהן מסובבת את הרסק בצורה אופקית צנטרפוגלית וגורמת להפרדת ה'גפת' (החלק המוצק של רסק הזיתים) מהמים והשמן, באמצעות הזרמת מים חמים לתוך המערכת. המערכת השנייה נקראת 'מפריד אנכי', ובה נעשית ההפרדה בין המים לשמן. (30)

השאלות

- 1.** שלושת השלבים בתהליך הפקת השמן הם (לפי סדר הפעולות) -
- (1) שלב הריסוק, שלב ההפרדה ושלב והסחיטה
 - (2) שלב הריסוק, שלב הסחיטה, הפרדת המוצק מהנוזל
 - (3) הפיכת הפרי לרסק, הפרדת המוצק מהנוזל, הפרדת המים מהשמן
 - (4) הפיכת הפרי לרסק, הפרדת המים, סחיטת הפרי
- 2.** "הייתה" (שורה 11) -
- (1) מעגילה
 - (2) תעלה
 - (3) בודידה
 - (4) אבן עגולה
- 3.** מהי המהפכה בתהליך הפקת השמן בתקופה ההלניסטית?
- (1) ניצול הבורג לתהליך סחיטת הזיתים
 - (2) שילוב בהמות בתהליך סחיטת הזיתים
 - (3) שילוב בהמות בתהליך ריסוק הזיתים
 - (4) שימוש במשקולות וקורה לתהליך ריסוק הזיתים
- 4.** מהי השיטה המודרנית להפרדת הגפת מהמוהל?
- (1) סיבוב הרסק בצורה צנטריפוגלית
 - (2) הפעלת לחץ באמצעות פטישים
 - (3) מערכת מסננים אנכית
 - (4) הפעלת לחץ ישיר על לוח הכבישה
- 5.** בעבר היו _____ ואילו כיום _____.
- (1) משתמשים בפטישים לריסוק; משתמשים במכונה משוכללת
 - (2) מפיקים שמן בתהליך ארוך; מקפידים על תהליך קצר בן שלושה שלבים בלבד
 - (3) משתמשים בקורה ובמשקולות לריסוק; משתמשים בפטישים לאותה המטרה
 - (4) ממתינים בשלב ההפרדה עד שהשמן יצוף; שלב ההפרדה נעשה במפריד אנכי
- 6.** שם מתאים לקטע יכול להיות -
- (1) מיכון תהליך הפרדת הגפת מהמוהל
 - (2) תהליך הפקת השמן - מאז ועד היום
 - (3) תהליך הפקת השמן בזמן המקרא
 - (4) השלבים השונים בהפקת שמן זית

יחידת תרגול 15

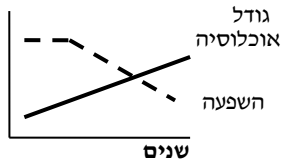
קרא בעיון את הקטע הבא, וענה על השאלות שאחרי.

- (1) בעולם כולו חיים היום כשישה מיליארד בני אדם, וקצב גידול האוכלוסייה עולה בשיעור מסחרר. מומחים צופים שעד שנת 2050 יוכפל מספר התושבים בכדור הארץ. לקצב גידול אוכלוסין בקנה מידה כזה יש השלכות רבות; העיקרית שבהן נובעת מהעובדה שכל בני האדם צריכים לאכול כדי להתקיים, וכדי להבטיח מזון לכולם, חייבים להכפיל ואף לשלש את ייצור המזון. האתגר עצום וקשה כפליים לאור המחסור הגובר והולך במים ובקרקע לעיבוד חקלאי.
- (5) בשל מחסור זה, וכדי להגביר את הייצור החקלאי בקצב הנדרש, הושקעו מאמצים רבים במחקר חקלאי בכלל ובפיתוחים טכנולוגיים בתחום ההנדסה הגנטית בפרט. המדענים בתחום ההנדסה הגנטית הצליחו להוכיח שניתן להגביר את הייצור החקלאי באופן משמעותי וליצור חקלאות ידידותית יותר לסביבה, הצורכת פחות קרקע, משתמשת בפחות כימיקלים, ומבטיחה תנובה גדולה ומזינה יותר ליחידת שטח.
- (10) אין ספק שנתונים אלה נשמעים מרשימים בהחלט, אבל הם רחוקים מלהשפיע על ייצור המזון העולמי. הסיבה העיקרית לכך היא שהמחסור במזון בא לידי ביטוי בעיקר במדינות המתפתחות, בהן גידול האוכלוסין הצפוי הוא הגבוה ביותר. הבעיה היא שמדינות אלו הן עניות, ולכן הגלגל העיקרי שמניע את תעשיית המחקר והפיתוח של ההנדסה הגנטית בצמחים, כמו בכל תחום מחקרי אחר, הערך הכלכלי של המוצר הסופי, אינו מושפע להן. לכן, החוקרים במעבדה מגבשים את הגישות האסטרטגיות השונות להשבחת צמחים בדרך של הנדסה גנטית על פי חשיבות המוצר הסופי לחקלאות המדינות המפותחות (ולא המתפתחות), על מנת שימצא מי שישלם על תוצאות המחקר. כדי שניתן יהיה לזקוף לזכות המדע, ובמיוחד לתחום ההנדסה הגנטית, את היכולת היישומית ולא רק התיאורטית לפתור את בעיית המחסור במזון, יש לפתח מחקרים שיתנו מענה הולם לצורכי החקלאות של המדינות בהן הבעיה חמורה יותר, בהתעלם משיקולים כלכליים.
- (15) אך אל לנו לתלות את האשם כולו בשיקול הכלכלי; היו שניסו בעבר להגביר את כושר הייצור החקלאי של המדינות המתפתחות באמצעות החדרת זנים חדשים, ולעתים אף מיני גידולים חדשים שתנובתם גדולה יותר מזו של המינים הקיימים באותן הארצות. ברוב המקרים, הניסיון נחל כישלון מהטעם הפשוט שהחקלאים באותו אזור לא היו מוכנים לקלוט חידושים. ניסיונות אלו הראו שככל שהמדינה פחות מפותחת, חקלאיה שמרניים יותר, ויכולתם לאמץ גידולים חדשים, על כל המשתמע מכך, מוגבלת יותר.
- (20)
- (25)

השאלות

7. כמה אנשים צפויים לחיות על פני כדור הארץ בשנת 2050?
- (1) כ- 12 מיליארד בני אדם
 (2) כ- 6 מיליארד בני אדם
 (3) כ- 18 מיליארד בני אדם
 (4) לא ניתן לקבוע בוודאות
8. מהן ההבטחות של ההנדסה הגנטית בתחום החקלאות?
- (1) חקלאות ידידותית לסביבה
 (2) תנובה גדולה יותר ליחידת שטח
 (3) צריכת קרקע נמוכה יותר
 (4) כל התשובות נכונות
9. על פי הפסקה השלישית, מהי הסיבה העיקרית לאי הצלחתה של ההנדסה הגנטית בפתרון החוסר העולמי במזון?
- (1) ההתפתחות הטכנולוגית תיאורטית בלבד וטרם הוכחה מבחינה מעשית
 (2) חקלאים שמרניים המסרבים לנסות שיטות חדשות
 (3) פיתוח הנדסה גנטית שמתאימה רק לארצות המתפתחות
 (4) התמקדות בפתרון בעיותיהן של מדינות בהן המחסור במזון פחות קריטי

(4)

12. שם מתאים לקטע יכול להיות -

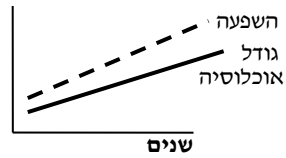
- (1) מי יאכיל את העולם?
- (2) הנדסה גנטית - חסרונות ויתרונות
- (3) ההנדסה הגנטית במדינות המפותחות
- (4) חסרונותיה של ההנדסה הגנטית

10. מיהן "המדינות בהן הבעיה חמורה יותר" (שורה 20)?

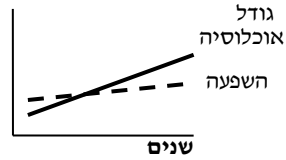
- (1) המדינות המפותחות
- (2) המדינות בהן מתבצע מחקר גנטי
- (3) המדינות המתפתחות
- (4) מדינות המממנות מחקר גנטי

11. איזה מהתרשימים הבאים מתאר באופן הטוב ביותר את השינוי הצפוי בגודל האוכלוסייה והשפעתה הצפויה של ההנדסה הגנטית במדינה מתפתחת?

(1)

(2)

(3)

יחידת תרגול 16

קרא בעיון את הקטע הבא, וענה על השאלות שאחרי.

- (1) בעולם ידועים כיום כשלושים מיליון מינים של חרקים שונים. רובם אינם מזיקים לנו וחלקם אף תורמים תרומה ישירה וממשית לחיינו. דוגמה לכך הוא זבוב הבשר, המשפר את בריאותנו ואף מרפא אנשים ובעלי חיים אחרים.
- (5) כבר לפני כמאתיים שנה הבחינו רופאים צבאיים, שחיילים שנפגעו ופצעיהם שרצו רימות (זחלים) של זבובי בשר, נרפאו מהר יותר. זבובים אלו מטילים ביצים לתוך פצעיו של אדם וכשהפצע מתמלא מוגלה ומתחיל תהליך ריקבון של הרקמות (נמק), הזחלים הבוקעים מהביצים אוכלים את הרקמה הנגועה בלבד ולא נוגעים ברקמה החיה. הם חודרים לכל עומק, אפילו לתוך עצמות שנפגעו ומנקים אותן לחלוטין מהנמק ומכל החיידקים הצמודים לפצע. לאחר שהזחלים מעכלים את מזונם, הם מפרישים חומרים הורסי חיידקים וחומרים המזרזים את הצטלקות הפצע והבראתו לאחר שנוקה. (10) כאשר מגיעה שעתם של הזחלים להתגלם, הם עוזבים את הגוף החי.
- הטיפול בעזרת רימות של זבובים לריפוי פצעי נמק כרוניים, שלא נרפאו בתרופות, ניתן בארצות הברית החל משנת 1931. אולם, במחצית המאה העשרים, עם פיתוח החומרים האנטיביוטיים, נזנחה השיטה. בשנים האחרונות פיתחו רוב החיידקים הגורמים לזיהום בפצעי נמק עמידות לחומרים האנטיביוטיים. לכן, החלו רופאים להיעזר שוב ברימות הזבובים וכיום, בארצות הברית, אנגליה וגם בישראל נעזרים בהן כאמצעי ריפוי. כאשר יש חשש לקטיעה של איבר כתוצאה מנמק, (15) מחדירים כמות מסוימת של זחלים, הנקבעת לפי שטחו ועומקו של הנמק, לאזור הנגוע וחובשים את הפצע. הטיפול אורך בין 15-3 ימים ואחוזי ההצלחה בריפוי אזורים שהיו מזוהמים חודשים רבים, והעמידו את החולה בפני סכנת זיהום חיידקי כללי, גדולים.

השאלות

- 13.** "הם" (שורה 7) -
- (1) רימות זבובים
 (2) חיילים שנפצעו בקרב
 (3) זבובי הבשר
 (4) חיידקים
- 14.** הסיבה לכך שרופאים מטפלים ביום בחולים באמצעות רימות זבובים היא -
- (1) שהרימות מנקות רק את הרקמה הנגועה ולא פוגעות ברקמה החיה
 (2) שנמצא שתהליך זה זול ורווחי יותר
 (3) שהחיידקים הגורמים לזיהום פיתחו עמידות בפני אנטיביוטיקה
 (4) שאחוזי ההצלחה באמצעות טיפול זה הוא גדולים יותר
- 15.** מה לא מסבירה הפסקה השלישית?
- (1) החל ממתני הוחל בטיפול בעזרת רימות זבובים
 (2) כיצד התגלה שרימות זבובים עוזרות לריפוי הנמק
 (3) באילו מקרים ניתן לרפא אנשים בעזרת רימות זבובים
 (4) מדוע נעזרים רופאים בני זמננו ברימות זבובים

- (1) הפרשת דמעות באדם מתחלקת לשני סוגים : הפרשת דמעות מתמדת-קבועה לעומת הפרשת דמעות כתגובה לגירוי חיצוני. הגירוי יכול להיות פיזי (כגון גוף זר המונח על הלחמית, חומרים צורבים או גז מדמיע) או אמוציונאלי (כגון תחושת צער, עצב, כאב, או אושר פתאומי).
- (5) הפרשת הדמעות הקבועה נעשית באורח מתמיד, והיא חשובה לתקינות האופטית של הקרנית. הדמעות מגינות על לחמית העין ועל הקרנית מפני התייבשות, משמשות לסיכה של תנועת העפעפיים והעיניים, שומרות על דרגת החומציות הנאותה ומהוות מנגנון הגנה מפני זיהום חיידקי. הפרשת הדמעות כתגובה לגירוי נעשית על ידי בלוטות הדמעות, אחת לכל עין. בלוטות הדמעות מופעלות על ידי מערכת העצבים האוטונומית - הבלתי רצונית - באמצעות סעיף של עצב הפנים.
- (10) הפרשת דמעות כביטוי לגירוי אמוציונאלי היא תכונה ייחודית לבני אדם. חשוב לזכור שהדמעות התמידיות והדמעות בעקבות גירוי פיזי לעין חשובות לתפקוד העין עצמה ולהגנתה, בעוד שלדמעות האמוציונאליות אין שום יתרון מבחינה זו. ההסברים האפשריים לתופעת הבכי האמוציונאלי אצל האדם רבים. אחד ההסברים הוא הסבר פיזיולוגי ישיר, תכליתי ופשוט : הפרשת הדמעות היא מנגנון לסילוק חומרים לא רצויים מן הגוף. הכוונה היא לחומרים הנוצרים בגוף בעקבות מצבים אמוציונאליים חזקים ומקשים את החזרה לתפקוד תקין ויעיל. הסבר אחר לגמרי מציע גישה חברתית-בין אישית : מטרת הדמעות היא לשדר מצוקה, שנועדה לעורר בסובבים אותנו רצון לסייע לנו. לפי גישה זו הדמעות הן תופעה בעלת חשיבות הישרדותית רבה, שכן קבלת סיוע מצד הזולת בעת ששרויים במצוקה יכולה להיות, פשוטו כמשמעו, ההבדל שבין חיים למוות.

השאלות

- 16.** למה מתייחסת המילה "אמוציונאלי" (שורה 3)?
- (1) לגירוי
(2) להפרשת הדמעות
(3) לתחושת הצער
(4) לתחושת האושר
- 17.** איזה מהבאים לא מצוין בקטע כתפקיד של שממלאות הדמעות?
- (1) שמירה על דרגת חומציות רצויה
(2) הגנה מפני התייבשות
(3) שימוש כחומר שומני המקל על תנועת העפעפיים
(4) הפרשת חומרים רעילים שמזיקים לעין וכך שומרים על הראייה התקינה
- 18.** איזה הסבר מובא בפסקה השלישית כסיבה לכך שהאדם מזיל דמעות?
- (1) הגנה על העין מפני התייבשות
(2) סילוק חומרים המגבירים דיכאון
(3) סילוק הגורם לגירויים אמוציונאליים
(4) איתות לסביבה על מצב רגשי הדורש סיוע

תשובות ספיות

(1) .13	(1) .7	(3) .1
(3) .14	(4) .8	(3) .2
(2) .15	(4) .9	(3) .3
(1) .16	(3) .10	(1) .4
(4) .17	(2) .11	(4) .5
(4) .18	(1) .12	(2) .6

שאלות הבנה והסקה

יחידת תרגול 1

1. המורה לספרות התלונן בפני מנהל בית הספר שבזמן האחרון רבו ההפרעות בשיעוריו. בתגובה, ביטל המנהל את שיעורי הספרות. על כך אמר לו המורה: "אתה מעלה באש את השדה על מנת לבער את העכברים המזיקים לו".

המורה השווה את-

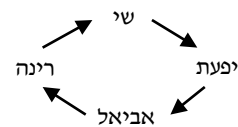
- (1) המנהל לעכבר
- (2) תגובת המנהל לעכברים המזיקים
- (3) ההפרעות לאש
- (4) השיעור לשדה

2. חוקרים מצאו כי כמות גדולה של אנדרופינים בדם מגבירה את תוקפנותו של כריש השונית. מניסויים שערכו החוקרים התגלה כי הימצאות כרישים אחרים בסמוך מגבירה את הפרשת האנדרופינים למערכת הדם בעוד ששהייה במים עכורים מאיטה את הפרשת האנדרופינים לדם.

לפי מסקנת החוקרים, מי מהכרישים הבאים צפוי להיות תוקפני יותר?

- (1) כריש השונית השוחה במים צלולים בלי כרישים אחרים
- (2) כריש השונית השוחה במים עכורים בלי כרישים אחרים
- (3) כריש השונית השוחה בקרב כרישים רבים במים צלולים
- (4) כריש השונית השוחה בקרב כרישים רבים במים עכורים

3. ארבעה ילדים יושבים סביב שולחן, כמתואר בסרטוט, ומשחקים משחק קלפים. בכל תור, שחקן יכול להניח קלף אחד בערימה שבמרכז השולחן או לקחת קלף מהקופה. אם שחקן לקח קלף מהקופה, מי שמשחק בתור אחריו חייב להניח קלף בערימה. אביאל פתח במשחק כשהניח את הקלף הראשון בערימה וסיים אותו כשהניח את הקלף החמישי בערימה. סדר התורות נקבע לפי החיצים:

מה לא ייתכן?

- (1) לא נלקחו קלפים מהקופה
- (2) יפעת לקחה קלף אחד או יותר מהקופה
- (3) שי לקח קלף אחד או יותר מהקופה
- (4) רינה לקחה קלף אחד או יותר מהקופה

4. סדרת היונקים הביביים כוללת שני מינים ושייכת לקבוצת בעלי החיים בעלי ביב. שני המינים מתאפיינים בבלוטות חלב הנמצאות על בטן הנקבה, ומשיגים את מזונם ע"י נבירה בקרקע. אחד מבעלי החיים הללו הוא הברווזן, יונק ארסי, והשני הוא קיפודן הנמלים, הדומה במראהו לקיפוד. שני בעלי החיים הללו מכונים "הסנגורים של האבולוציה" ושלא כמו שאר בעלי הביב, תפוצתם מצומצמת ליבשת אוסטרליה בלבד.

שלושה מהמאפיינים שלהלן נזכרים בפסקה שלעיל כמאפיינים של היונקים הביביים. מהו המאפיין הנותר?

- (1) צמחונים
- (2) בלוטות חלב
- (3) מצויים באוסטרליה בלבד
- (4) גורם משמעותי בהוכחת תורת האבולוציה

5. מקור שם הצבע הכחול מהווה תעלומה שחוקרי התני"ך מנסים לפענח למעלה ממאתיים שנה. בעוד שצבעים רבים מופיעים בתני"ך פעמים רבות ותחת מושגים שונים, הצבע הכחול, אחד הצבעים הדומיננטיים על פני כדור הארץ, אינו מופיע אפילו פעם אחת. הצבע האדום, למשל, מוזכר עשרות פעמים בתני"ך, וגוונים שונים של הצבע אף זכו למושגים משלהם. הים, המוזכר בתני"ך 124 פעמים, זוכה לאינספור תיאורים אך לעולם לא כחול.

לפי האמור לעיל, מה יכולה להיות השאלה המנחה במחקר העוסק בתעלומה המוזכרת בפסקה?

- (1) מדוע אין תיאורי צבעים בתני"ך?
- (2) מדוע ישנם צבעים דומיננטיים בחיינו שלא מוזכרים בתני"ך?
- (3) מהו הצבע הדומיננטי ביותר בתני"ך?
- (4) מדוע בספרים עתיקים רבים הצבע כחול לעולם לא מוזכר?

6. מומחים במשרד התחבורה אספו ארבעה ממצאים הבודקים את הקשר בין שתיית מיץ מנגו על ידי נהגים למעורבות בתאונות דרכים.

שלושה ממצאים תומכים במסקנה מסוימת. מהו הממצא הרביעי, אשר תומך במסקנה אחרת?

- (1) רוקחים מוסיפים תמצית מנגו לויטמינים המשמשים להגברת הערנות
- (2) בולגרים שותים יותר מיץ מנגו מישראלים, ומספר תאונות הדרכים בבולגריה גבוה יותר מאשר בישראל
- (3) מנגו מכיל ויטמין המעלה את רמת האדרנלין בדם, ובכך גורם לנהגים לנסוע מהר יותר. נסיעה מהירה היא אחת הסיבות לתאונות דרכים
- (4) בשנה האחרונה גדלה צריכת המנגו בספרד, ומספר תאונות הדרכים בה עלה

7. על מנת לחסל את אוכלוסיית הנמלים והמקקים בביתו, פיזר שי אבקת חומר מסוג "מקטלן". לאחר שבוע חוסלה אוכלוסיית המקקים וגדלה אוכלוסיית הנמלים בביתו. שי הסיק כי החומר "מקטלן" הורג מקקים, וכי נמלים פיתחו עמידות בפני החומר.

מה מהבאים יחליש את מסקנתו של שי?

- (1) גרגרי אבקת "מקטלן" גדולים מדי מכדי שיאכלו על ידי נמלים
- (2) המקקים והנמלים כאחד אכלו מהחומר שפיזר שי
- (3) גם לאחר שפיזר שי מנה נוספת של החומר לא קטנה אוכלוסיית הנמלים שבביתו
- (4) כדוריות החומר "מקטלן" משמשות להשמדת יצורים ימיים מיקרוסקופיים במקווי מים

8. בשנים האחרונות מיוצרות תוכנות מחשב רבות שמטרתן לפתור בעיות מתמטיות בתחום ההנדסה, והדבר מביא לכך שבניגוד לעבר, מהנדסים כיום אינם נדרשים להבנה מעמיקה של עקרונות מתמטיים בסיסיים. לכן, על האוניברסיטאות המכשירות מהנדסים ללמד פחות קורסים במתמטיקה וכך לפנות מקום לקורסים בנושאים חשובים אחרים.

איזו מהתשובות הבאות מחלישה את הטענה לעיל?

- (1) על מנת לעשות שימוש יעיל בתוכנות שמשפקות פתרונות לבעיות מתמטיות, על המשתמש להיות בעל ידע בעקרונות המתמטיים הבסיסיים.
 - (2) תוכנות רבות שמטרתן לספק פתרונות לבעיות מתמטיות בתחום ההנדסה הן כבר בשימוש נרחב.
 - (3) בתחום ההנדסה ישנם בעת האחרונה חידושים רבים, המחייבים את האוניברסיטאות לפנות יותר זמן במערכת השעות על מנת ללמד את הסטודנטים את החידושים הללו.
 - (4) ברוב האוניברסיטאות תכניות הלימוד בתחום ההנדסה כבר דורשות שהסטודנטים יכירו תוכנות מחשב מגוונות.
-

תשובות סופיות

(1) .6	(4) .1
(1) .7	(3) .2
(1) .8	(3) .3
	(1) .4
	(2) .5

יחידת תרגול 2

1. ויפאסנה היא שיטת מדיטציה בודהיסטית המבוססת על האמונה לפיה כל סבל שנגרם לאדם מבוסס על תגובה אנושית. על פי הויפאסנה, כל התופעות הינן זמניות וחולפות: אין לדברים בעולם, לרבות האדם עצמו, מהות אחת קבועה ובלתי משתנה. מכיוון שאין לדברים בעולם מהות קבועה, יוצא שלא ייתכנו ארועים או עצמים שמהווים בעצמם מקור לסבל; למעשה, מקור כל הסבל בעולם הוא בפירוש האנושי של נסיבות חיצוניות.

לפי האמור לעיל, כיצד יסביר חסיד שיטת הויפאסנה כאב פיזי הנובע משיבה ממושכת לצורך מדיטציה בשיטת הויפאסנה?

- (1) הוא יטען כי ישנו סבל מדברים ארעיים הנדרש בכדי להגיע להארה
- (2) הוא יטען כי הכאב אינו סבל אלא מהות לא קבועה ומשתנה של אירועים זמניים שמקשה על הגעה להארה
- (3) הוא יטען כי הכאב כלעצמו אינו מהווה מקור לסבל כל עוד האדם לא מכיר בו ככזה, ולכן יש להתעלם ממנו
- (4) הוא יטען כי הסבל זמני וחולף מכיוון שהאדם הינו מהות בלתי קבועה ומשתנה, וככל שמתעלמים מהסבל, כך השרירים מפתחים סיבולת גבוהה לכאב, עד שהסבל הופך לדבר ארעי

2. מנהל בית הספר טען בפני המורה לתנ"ך שהיא הגורם לעליה במספר התלמידים שנכשלו בבחינת הבגרות השנה, יחסית למספרם בשנה שעברה. בתגובה, ענתה לו המורה: "מי שמקצץ את כנפיה של ציפור, אל לו לצפות שהיא תגביה עוף".

לפי דבריה של המורה, מה מהבאים סביר שקרה?

- (1) השנה החליט המנהל להוריד למחצית את מספר שיעורי ההכנה לקראת הבחינה בתנ"ך
- (2) התלמידים שניגשו לבחינה בשנה הנוכחית טובים פחות מאלו שניגשו אליה בשנה שעברה
- (3) הבחינה שנערכה השנה הייתה קשה מזו שנערכה בשנה שעברה
- (4) הבחינה שנערכה השנה כללה נושאים שהמורה לתנ"ך לא ציפתה שיופיעו בה

3. גל המשורר מתבל את שיריו רק במליצות. כל השירים שהוא כותב עוסקים בפוליטיקה. גל לעולם לא משתמש בהומור ביצירות פוליטיות.

איזו יצירה יתכן שכתב גל?

- (1) יצירה פוליטית הומוריסטית
- (2) יצירה הומוריסטית המכילה מליצות
- (3) שיר הומוריסטי
- (4) שיר שאינו עוסק בפוליטיקה

4. בדיון על הנפקת תעודות זהות חכמות המכילות טביעות אצבע והקמת מאגר טביעות אצבע ארצי, הביע ד"ר אבן-דר, המתנגד ליוזמה זו, את עמדתו: "שמירת מידע זה ע"י המדינה יפר את זכות הפרטיות של כל תושב, אך מנגד ימנע זיוף תעודות זהות, ועל כל פנים יחזק את יכולת האכיפה של המשטרה. למרות זאת, אינני משוכנע שהגברת יכולת האכיפה מצדיקה התייחסות לכל אזרח כאל עבריין".

מה אפשר ללמוד מדברים אלו על סדר העדיפויות של ד"ר אבן-דר?

- (1) לדעתו חשוב יותר לשמור על זכותו של כל תושב לפרטיות מאשר לחזק את יכולת האכיפה של המשטרה
- (2) לדעתו, מניעת זיוף תעודות זהות מצדיקה התייחסות לכל אזרח כאל עבריין
- (3) לדעתו, זכותו של כל אזרח לפרטיות גוברת על הצורך למנוע הנפקת תעודות זיוף מזויפות
- (4) לדעתו, לא צודק להתייחס לאזרחים שומרי חוק כאל עבריינים על מנת להגביר את יכולת האכיפה של המשטרה

5. קטע מתוך פסק דין של שופט: "לולא חשבתי שהימנעותו של הנאשם מלהעיד מבטאת חוסר כבוד למערכת אכיפת החוק, לא הייתי מעניש אותו בחומרה כה רבה".

מה מהבאים אינו משתמע מהקטע?

- (1) השופט החליט להעניש את הנאשם בחומרה
- (2) הנאשם לא העיד במשפט
- (3) עדותו של הנאשם מבטאת חוסר כבוד למערכת אכיפת החוק
- (4) השופט נוטה להעניש בחומרה את מי שאינו מכבד את מערכת אכיפת החוק

6. נגיפי רטרו מועתקים באמצעות שעתוק לאחור, תהליך יצירה של דנ"א על פי תבנית רנ"א. נגיפים אלו הם בעלי גנום רנ"א ומשתמשים בדנ"א כחומר ביניים בהעתקתם. היות שבתהליך השעתוק לאחור לא מתקיימת הגהה (תיקון שגיאות על ידי אנזימים), סוג זה של נגיפים עובר מוטציות לעתים קרובות מאוד. דבר זה מאפשר לנגיף להגדיל את ההתנגדות לתרופות אנטי-נגיפיות במהירות.

איזו מהטענות הבאות אינה משתמעת מהפסקה לעיל?

- (1) נגיפי רטרו עוברים מוטציה לעתים קרובות
- (2) תרופה אנטי-נגיפית מתבססת על הפסקת תהליך ההגהה ע"י אנזימים
- (3) חלק מתהליך היווצרות נגיף שאינו נגיף רטרו הוא הגהה ע"י אנזימים
- (4) נגיפים שאינם נגיפי רטרו יוצרים תבנית רנ"א על פי תבנית דנ"א

7. האחיות גילי ונילי מחליפות אותיות באופן הבא:
 גילי מחליפה בין האות הראשונה והאות השנייה של כל מילה שהיא רואה.
 נילי מחליפה בין האות האחרונה והאות השנייה של כל מילה שהיא רואה.
 על שלט דלת ביתן של האחיות היה כתוב שם משפחתן. אחרי שכל אחת מהאחיות ראתה את השלט פעם אחת בלבד, היה כתוב בו: "בחרו".

מה יכול להיות שם משפחתן של האחיות?

- (1) בחור
- (2) חורב
- (3) חרוב
- (4) כל התשובות אפשריות

8. בגינתו של נחמיה שיח ורדים ושיח שושנים. בשבוע מסוים שכח נחמיה להשקות את גינתו. באותו השבוע החל שיח הורדים לנבול ושיח השושנים נותר ללא שינוי. נחמיה הסיק מכך כי שורשי שיח השושנים נטועים עמוק יותר משורשי שיח הורדים, ולכן הוא מסוגל לרוות ממאגרי מים תת-קרקעיים, בעוד ששיח הורדים מקבל רק את מי ההשקיה.

מה מהבאים יחליש את מסקנתו?

- (1) שבוע לאחר שהושקו השיחים מחדש, הצליח שיח הורדים להתאושש
- (2) שיחי שושנים שומרים מים בשורשיהם, ומשתמשים בהם רק שבוע לאחר שהושקו
- (3) שיח השושנים הוא השיח בעל השורשים הארוכים ביותר
- (4) שיח השושנים גדל רק באזורים בהם מצויים מתחת לפני הקרקע מי תהום

9. אקספרסיוניזם הוא זרם באומנות המעמיד במרכז היצירה את היוצר ואת ראייתו הפנימית, שבאה לידי ביטוי בהתפרצות כוללת של רגשות, לרוב שליליים. באקספרסיוניזם היצירה נובעת מעולמו הפנימי של האמן ולא מתצפיות אובייקטיביות. מנגד, הריאליזם שואף ליצור אומנות קונקרטית המציגה תמונה מדויקת של חיי התקופה.

איזה מן המשפטים הבאים מתאר באופן הטוב ביותר את הרעיון המרכזי בפסקה?

- (1) לפי האקספרסיוניזם, על האמן להיות אובייקטיבי בהגיעו למושא היצירה, ואילו לפי הריאליזם, על האמן לנהוג בדיוק להפך
- (2) לפי האקספרסיוניזם, על האמן להביע את תחושותיו הפנימיות, ואילו לפי הריאליזם, על האמן לנהוג בדיוק להפך
- (3) לפי האקספרסיוניזם, ראייתו הפנימית של האמן היא אמנות קונקרטית, ואילו לפי הריאליזם, יש להציג את חיי התקופה בליווי רגשותיו הפנימיים של האמן
- (4) לפי האקספרסיוניזם, יש לעסוק באמנות קונקרטית המציגה תמונה אמיתית של רגשות האמן, ואילו לפי הריאליזם, יש לתעד בהתבוננות מדויקת בחיי התקופה, את רגשותיהם השליליים של האנשים בחייהם

תשובות סופיות

(2) .6	(3) .1
(2) .7	(1) .2
(2) .8	(2) .3
(2) .9	(4) .4
	(3) .5

יחידת תרגול 3

1. כששמע יהונתן שדוד החליט לעבור לגור באילת ואז לחפש שם עבודה, אמר לו: "אל תרתום את העגלה לפני הסוסים".

מדבריו ניתן להבין שיהונתן חושב –

- (1) שהחלטתו של דוד לעבור להתגורר ולעבוד באילת שגויה
- (2) שסיכוייו של דוד למצוא דירה באילת נמוכים מאשר בכל מקום אחר בארץ
- (3) שעל דוד לעבור לגור באילת רק לאחר שימצא שם עבודה
- (4) שדוד יתקשה במציאת עבודה באילת

2. בדיון עם חוקרים טען ד"ר טבעון: "הניסוי המוצע אינו יעיל. לא ניתן למדוד את עומקו של חריץ בגוש חמאה באמצעות סכין חד".

איזו מהאפשרויות הבאות היא המתאימה ביותר להיות הרקע לדבריו של ד"ר טבעון?

- (1) החוקרים מעוניינים לבדוק את מצבן הגופני של חולדות באמצעות הזרקת חומר העלול לגרום לכאב
- (2) החוקרים מציעים לבחון את צריכת הדלק של מכוניות באמצעות נסיעה לאחור
- (3) החוקרים מעוניינים לשפר את יכולת הריכוז של ילדים על ידי הקרנת תכניות טלוויזיה חינוכיות בחדרם בזמן שהם ישנים
- (4) החוקרים מציעים לקרר בניינים רבי קומות בעזרת מערכת המתיזה טיפות מים על קירותיהם החיצוניים

3. טענה א': דורון עוזר רק למי שלא מסוגל לעזור לעצמו.
טענה ב': דורון עוזר לעצמו.

מה הקשר בין הטענות?

- (1) טענה א' נובעת מטענה ב'
- (2) טענה ב' נובעת מטענה א'
- (3) הטענות סותרות זו את זו
- (4) אין קשר בין הטענות

4. ניקולס קאר פרסם לאחרונה מאמר בשם "האם "גוגל" הופכת אותנו לטיפשים?". במאמר, תיאר קאר כיצד השימוש הממושך ברשת האינטרנט פגע בכושר הריכוז שלו, וטען שההרגל לפנות למנועי חיפוש, כגון "גוגל", בחיפוש אחר תשובה יביא למצב שבו סדר תוצאות החיפוש באתר יחליף את שיקול הדעת והחשיבה הביקורתית. לטענתו, בעולם בו התשובות ברשת הן האידאל, המוח האנושי משול למחשב מיושן שיש להחליפו.

על פי הפסקה, אילו מן המשפטים להלן מתאר בצורה הטובה ביותר את השקפתו של קאר?

- (1) חיפוש תשובות ברשת מתרחש מכיוון שהמוח האנושי מיושן ויש להחליפו
- (2) מנועי החיפוש, כגון "גוגל", פוגעים בכושר הריכוז
- (3) השימוש הממושך ברשת האינטרנט ומנועי החיפוש פוגע ביכולת הריכוז ושיקול הדעת
- (4) הטכנולוגיה הופכת אותנו לטיפשים, ולמעשה מונעת התפתחויות בענף מנועי החיפוש

5. המורה עמיחי שיער כי ככל שתלמיד מבוגר יותר כך הוא מכין פחות שיעורי בית. המורה נחמה שיערה כי ככל שתלמיד יושב קרוב יותר ללוח כך הוא מכין יותר שיעורי בית. עמיחי שאל את קבוצת התלמידים בכיתה ג' היושבים בקדמת הכיתה איזה חלק משיעורי הבית הם מכינים.

איזו קבוצת תלמידים נוספת צריך עמיחי לשאול על מנת לבדוק את השערתו?

- (1) התלמידים בכיתה ג' היושבים בקצה האחורי של הכיתה
- (2) התלמידים בכיתה ה' היושבים בקצה האחורי של הכיתה
- (3) התלמידים בכיתה ב' היושבים בקדמת הכיתה
- (4) התלמידים בכיתה ג' היושבים בקדמת הכיתה

6. על פי האמפיריציזם, לניסיון ולתפיסה החושית יש תפקיד מכריע ברכישת ידע, וידע הינו וודאי אך ורק אם נרכש באמצעות החושים. מנגד, הרציונליזם מבטל את חשיבות נתוני החושים בתהליך רכישת הידע. על פי זרם זה, לפעולה השכלית הטהורה יש קדימות מוחלטת בכל תהליך של ידיעה. הרציונליסטים רואים בחושים כלי שלא ניתן לסמוך עליו. לעומת זאת, מערכת בנויה היטב של הסקות לוגיות שכלתניות תוכל להיות לדעתם בסיס איתן ואמין לידיעה.

איזה מבין המשפטים שלהלן מביע באופן הטוב ביותר את הרעיון המרכזי בפסקה?

- (1) לפי האמפיריציזם, ידע הינו וודאי אך ורק אם הוא נרכש על סמך ניסיון, ואילו לפי הרציונליזם ניסיון הוא בסיס איתן ואמין לידיעה
- (2) לפי האמפיריציזם, ניתן להסתמך על התפיסה החושית, ואילו לפי הרציונליזם לא ניתן להסיק מסקנה מתוך הניסיון החושי אלא רק על פי מערכת הסקת מסקנות לוגית
- (3) לפי האמפיריציזם, תחושה היא מערכת אמינה דיה לידיעה, ואילו לפי הרציונליזם הסקת מסקנות על סמך תצפית היא מערכת אמינה לידיעה
- (4) לפי האמפיריציזם, לעובדות קיימות בניסויים יש קדימות מוחלטת בכל תהליך של ידיעה, ואילו לפי הרציונליזם לא ניתן להסתמך על תחושה אלא אם כן היא מגובה במערכת בנויה היטב של ניסויים

7. אורי: "בכתבה צוטטו אנשים רבים, בניהם דודו של מנהל החברה, שטען כי לא ידע על מעילת הכספים. לאחר פרסום הכתבה, פנה אחד המצוטטים לכתב בבקשה לשנות את טענותיו."
איזו מן האפשרויות הבאות יכולה להשתמע מן המשפט שאמר אורי?

- (1) הועלתה בקשה מצד המצוטטים לשנות את טענות הכתב
- (2) דודו של מנהל החברה טוען כי מנהל החברה לא ידע על מעילת הכספים
- (3) דודו של מנהל החברה ביקש לשנות את טענותיו המצוטטות בכתבה
- (4) כל התשובות נכונות

8. חוקרים שעקבו אחר להקת שימפנזים גילו שקצב התרבות השימפנזים בה נמוך מהרגיל. החוקרים העלו שתי השערות שיכולות להסביר את התופעה:
השערה א': האזור בו חיה הלהקה אינו מתאים למחייה עבור שימפנזים.
השערה ב': מיעוט הזכרים בלהקה גורם לירידה בקצב ההתרבות.
בדיקה של איזו להקת שימפנזים נוספת תחליש את שתי השערות החוקרים?

- (1) להקה שחיה באזור אחר, כוללת זכרים רבים וקצב ההתרבות בה נמוך
- (2) להקה שחיה באותו אזור, כוללת זכרים מעטים וקצב ההתרבות בה גבוה
- (3) להקה שחיה באותו אזור, כוללת זכרים רבים וקצב ההתרבות בה גבוה
- (4) להקה שחיה באזור אחר, כוללת זכרים רבים וקצב ההתרבות בה גבוה

תשובות ספיות

(2) .6	(3) .1
(4) .7	(1) .2
(2) .8	(3) .3
	(3) .4
	(3) .5

יחידת תרגול 4

1. חנן הודיע לבעל הבית שלו שלא יוכל לשלם עוד שכר דירה מכיוון שפוטר מעבודתו, שהייתה מקור הפרנסה היחיד שלו. בעל הבית הציע לחנן לשלם את שכר הדירה במועד מאוחר יותר מהרגיל. בתגובה ענה לו חנן: "אין טעם לתת תרופה נגד כאבי ראש לאדם שראשו נכרת".
דבריו השווה חנן בין –

- (1) הצעת בעל הבית לתרופה נגד כאבי ראש
- (2) עבודתו לתרופה נגד כאבי ראש
- (3) הצעת בעל הבית לכריתת ראש
- (4) פיטוריו מהעבודה לכאב ראש

2. ארבעה ילדים, טל, עמית, נדב ועידו, מפיצים שמועות לפי הכללים הבאים:
כל מי שממציא שמועה או ששומע אותה ממשהו אחר מעביר אותה לילד אחד בלבד, שעוד לא שמע אותה.
- עידו ועמית לא מדברים זה עם זה.
- טל לא מספר לעמית שמועה שסיפרו לו עידו או נדב.
- אם מספרים לנדב שמועה, הוא לא מוכן להעביר אותה לעמית.
שמועה שאחד מהילדים המציא הגיעה לשלושת הילדים האחרים.
מי לא יכול היה להמציא את השמועה?

- (1) טל
- (2) עמית
- (3) עידו
- (4) נדב

3. שירת הלווייתן היא אוסף של קולות שמשמיעים מינים מסוימים של לווייתנים לשם תקשורת, בצורה המזכירה שירה אנושית. רוב היונקים הימיים, ביניהם הלווייתנים, תלויים בצלילים לצורך תקשורת והתמצאות במידה רבה יותר מקרוביהם היבשתיים, משום שמתחת לפני המים הראייה קשה בשל בליעת האור על ידי המים, ותנועתם האיטית יחסית של המים מצמצמת את יעילות חוש הריח. איזו מהטענות הבאות משתמעת מהפסקה לעיל?

- (1) יונקים יבשתיים אינם נעזרים בצלילים לצורך התמצאות
- (2) לווייתנים משתמשים בצלילים באופן נרחב יותר מיונקים ימיים אחרים
- (3) יונקים יבשתיים נעזרים, לרוב, בחושים אחרים מלבד חוש השמיעה בכדי להתמצא
- (4) תנועתם האיטית יחסית של הלווייתנים מצמצמת את יעילות חוש הריח שלהם

4. תיאורית הציפיות מסבירה את נטייתו של האדם לעבוד. התיאוריה מניחה כי האדם הינו רציונאלי ופונקציונליסטי, כלומר - שמטרותיו הן אך ורק רווח אישי, שאותו ישיג בתמורה למעשיו, ואין הוא מעוניין בתוצאות הישירות של העבודה אותה הוא מבצע. התיאוריה מסבירה את הנטייה לעבודה כנובעת מתהליך שבו האדם בוחר באופן סובייקטיבי את הסיכויים הקשורים בהצלחה במשימה והתוצאה הצפויה ממנה.

לפי האמור לעיל, כיצד יסבירו תומכי תיאורית הציפיות את קיומם של מעשי צדקה?

- (1) הם יטענו שהמעשים מביאים תועלת לאנשים נזקקים ובכך החברה כולה עשויה להפיק תועלת
- (2) הם יטענו שביצוע מעשי צדקה גורם למבצע להיראות כטוב לב בעיני חבריו, ובכך גורם להם לכבד אותו
- (3) הם יטענו שהאדם יודע שהסיכויים להצלחה במעשה גבוהים ולכן בוודאות התוצאה הישירה של מעשי הצדקה תהיה חיובית
- (4) הם יטענו שהחברה רציונאלית ולכן מתנהלת בפונקציונליות חברתית, מה שגורם לבני אדם לעשות מעשי צדקה

5.

לפניך ארבעה ממצאים העוסקים בקשר שבין צפיפות התושבים בעיר לבין אחוז הפשיעה בה. שלושה מהם תומכים במסקנה מסוימת. מהו הממצא הרביעי, אשר תומך במסקנה שונה?

- (1) בעשור האחרון, כמות התושבים בטוקיו הוכפלה ושיעור הגניבות בה שולש
- (2) בייגנינג צפופה יותר מלונדון ושיעור עברות התנועה בה גדול יותר
- (3) בסידני צפיפות התושבים נמוכה, ושיעור הגניבות בה נמוך
- (4) דלהי היא העיר הצפופה ביותר בעולם ושיעור הפשיעה בה נמוך

6.

שבוע לאחר שיצא לאור הספר "בכי של זחל", אזלו עותקיו מחנויות הספרים בהן נמכר. מחבר הספר, חנוך שווא-נח הסיק מכך כי הקוראים העדיפו את ספרו על פני ספרים אחרים.

מה מהבאים לא יחליש את מסקנתו?

- (1) עקב תקלה בבית הדפוס, יוצרו עותקים אחדים בלבד של הספר "בכי של זחל"
- (2) עותקי הספר "חיוך של כלב" אזלו מהמדפים שלושה ימים לאחר שיצא הספר לאור
- (3) הספר "בכי של זחל" יוצר בכמות עותקים גדולה במיוחד
- (4) הספר "בכי של זחל" הוצע למכירה בחנויות ספרות בלבד

7.

ישנם שני גורמים אפשריים להתפרצות שפעת הקיפודים באזור מסוים:

א. גודלה של אוכלוסיית הקיפודים באזור.

ב. כמות הגשמים באזור.

חוקרים בדקו את השפעת שני הגורמים במצפה רמון, בה כמעט ולא יורד גשם ומספר הקיפודים בה רב, ובעיר מינכן. תוצאות הבדיקה חיזקו את ההשערה לגבי הסיבה השנייה בלבד.

אילו מהבאים הם מאפיינים שהגיוני לייחס לעיר מינכן?

- (1) עיר גשומה ובעלת אוכלוסיית קיפודים קטנה
- (2) עיר גשומה ובעלת אוכלוסיית קיפודים גדולה
- (3) עיר בה לא יורד גשם כמעט בכלל ואוכלוסיית הקיפודים בה קטנה
- (4) עיר בה לא יורד גשם כמעט בכלל ואוכלוסיית הקיפודים בה גדולה

תשובות סופיות

(3) .6	(1) .1
(2) .7	(3) .2
	(3) .3
	(2) .4
	(4) .5

יחידת תרגול 5

1. שני אמרה לנעמה: "אינני מסכימה. לא ניתן ללמוד שפה משמיעה בלבד, אלא רק תוך שימוש בה".

איזו מהאפשרויות הבאות היא המתאימה ביותר להיות הרקע לדברי שני?

- (1) נעמה סיפרה לשני כי ברצונה ללמוד בישול בהתכתבות
- (2) נעמה בקשה כי שני תלמד אותה לרכב על אופניים באמצעות אופני הכושר שבביתה
- (3) נעמה הציעה לשני לגשת לטסט מבלי לבצע שיעורי נהיגה
- (4) נעמה ספרה כי היא יודעת לשחק כדורגל מתוך צפייה במשחקים בטלוויזיה

2. בביטאון לענייני תחבורה טען הכתב כי "פעולותיו האחרונות של משרד התחבורה מצטיירות כאדם אשר כיבס את בגדיו אך לא השכיל לתלות אותם לייבוש".

לאילו מהמקרים הבאים הכי סביר שהתייחס הכותב?

- (1) הכרתו של המשרד על הקמת רכבת קלה בתל אביב מבלי להכין תשתיות מתאימות מראש
- (2) בנייתו של מחלף חדש במרכז הארץ מבלי להשקיע בחיבורו לצירי תחבורה ראשיים
- (3) חקיקת חוק חדש כנגד עברייני תעבורה מבלי לפרט בבהירות את סעיפי החוק
- (4) המהפיכה שביצע המשרד בתחבורה הציבורית תוך התעלמות מקיומן של מוניות השירות ומתפקידן המהותי במהפיכה זו

3. "עסק חי" הינו הנחת יסוד חשובונאית הגורסת כי העסק עתיד להתקיים ואין צורך לחסלו בעתיד הנראה לעין, קרי במשך התקופה החשבונאית הבאה. בעל העסק, באם זו חברה ציבורית, מחוייב להצהיר אם עתיד לחול שינוי במצב זה ואי הצהרה שכזו עלולה לגרור תביעות משפטיות. כמו כן, בעבור בעלי המניות ישנם סימני אזהרה מטרימים נוספים: בין השאר ראוי לציין את הגירעון בהון העצמי, הסתמכות על אשראי לטווח קצר לצורך מימון קבוע, תביעות משפטיות הרות משקל ותזרים מזומנים שלילי מפעילות שוטפת.

מה מהבאים איננה שאלה הזוכה לתשובה בפסקא הנתונה?

- (1) לשם מה מעריכים בעלי המניות את מצו של העסק?
- (2) על מי חלה חובת הדיווח על עסק חי?
- (3) כיצד בעלי המניות יכולים לזהות כי עסק מצוי בקשיים?
- (4) מה ההבדל בין חברה פרטית לחברה ציבורית בהקשר של עסק חי?

4. במחקרו החדש ביקש ד"ר סימפסון לבחון את תקופת הינקות בקרב שימפנזים. תקופה זו מוגדרת כתקופה בה לומד השימפנזה תוך כדי משחק. שאלת המחקר שלו הייתה: האם תקופת הינקות ארוכה יותר בקרב שימפנזים שנולדו בטבע מאשר בקרב שימפנזים שנולדו בשבי?
ד"ר סימפסון החליט לא לכלול במחקר שימפנזים המצויים בגני חיות במדינות צפון אירופה. איזו מהאפשרויות הבאות היא המתאימה ביותר להיות הסיבה להחלטתו של סימפסון?

- (1) בגני החיות בצפון אירופה אין שימפנזים זכרים
- (2) טמפרטורה נמוכה כגון זו הקיימת במדינות צפון אירופה עלולה להשפיע על טיב ההתפתחות של הקופים
- (3) במדינות צפון אירופה נהוג להפריד בין שני סוגי גני חיות- רגילים וכאלו המדמים את איזור המחיה הטבעי של החיות
- (4) כל השימפנזים בגני החיות בצפון אירופה נולדו בשבי

5. בעיתון יומי כלשהו הופיעה הטענה הבאה: "לא מדויק לומר שדיאטה עשירה בסוכר לא יכולה לגרום לסכרת מסוג 2, משום שדיאטה עשירה בסוכר עשויה להביא לעודף משקל, ועודף משקל הוא אחד הגורמים לסכרת מסוג 2."

איזו מהטענות הבאות מבוססת על אותו הגיון כמו הטענה לעיל?

- (1) לא מדויק לומר שאלכסנדר הגדול היה תלמידו של אפלטון: אלכסנדר היה תלמידו של אריסטו, ואריסטו היה תלמידו של אפלטון.
- (2) זה לא נכון לומר שדלק באיכות נמוכה לא יכול להגדיל את צריכת הדלק ברכב, משום שדלק באיכות נמוכה יכול לפגוע במנוע, ופגיעה במנוע יכולה להגדיל את צריכת הדלק ברכב.
- (3) זה לא נכון לומר שדישון יתר הוא הסיבה המרכזית למחלות של דשא, משום שדישון יתר גורם לדשא לצמוח מהר יותר, ודשא הצומח מהר יותר הוא חשוף יותר למחלות.
- (4) לא מדויק לומר שאין חברת תעופה שטסה מתל אביב לוושינגטון. אמנם אף חברת תעופה לא מציעה טיסה ישירה בין שתי הערים, אבל יש כמה חברות תעופה שמציעות טיסה מתל אביב לבוסטון ומבוסטון לוושינגטון.

6. חברה שבעלתה רשת של מרפאות המספקות שירותי רפואה משלימה בדקה ומצאה כי מוזיקה מרגיעה ועיצוב מזמין יוצרים תחושת רוגע בקרב המטופל. תחושה זו משפרת את אחוזי ההצלחה של הטיפול.

מה מהבאים מחזק את המסקנה?

- (1) במשאל שנערך במרפאת אביבים שבה לא מושמעת מוזיקה מרגיעה ועיצובה אינו מזמין, רוב המטופלים העידו כי הם יוצאים רגועים מהטיפולים
- (2) שלומית, שהינה על פי רוב רגועה, יוצאת מטיפולים רגועה אף יותר
- (3) במרפאת מרכז של החברה, המתאפיינת בקהל לקוחות חסר מנוחה, נרשמה עלייה באחוזי הצלחת הטיפולים בעקבות הכנסת מוזיקה ועיצוב חדש ומזמין
- (4) בבדיקה של החברה נבחנו רק המרפאות בהן עובדים המטופלים המסורים והלבביים ביותר

7. הקורפוס הקולנועי של ארצ'ר אינו מתאפיין ביומנים ישירים נוסח סרטי התעודה האישיים של דויד פרלוב וגם לא במאפיינים של וידוי רטרוספקטיבי מצולם, אלא מהווה ביוגרפיה של תקופה, השזורה שתי וערב ברכיבים שנלקחו מחייו ומחוויותיו של היוצר, שאותם הרבה לפזר על פני ספריו המודפסים.

איזו מהאפשרויות שלהלן מסכמת את הפסקה בצורה הטובה ביותר?

- (1) הקורפוס הקולנועי של ארצ'ר שאינו דומה ליומני פרלוב או לרטרוספקטיבות מצולמות מהווה ביוגרפיה של חייו.
- (2) יצירתו הקולנועית של ארצ'ר חסרה מבנה ישיר או וידוי רטרוספקטיבי מצולם; היא תיאור ביוגרפי של תקופה ותו לא
- (3) שלא כמו יצירתו של דויד פרלוב המתאפיינת בסרטי תעודה ישירים ושלא כמו וידויים רטרוספקטיביים מצולמים, יצירתו של ארצ'ר איננה מהווה תיאור של חייו
- (4) יצירתו הקולנועית של ארצ'ר מציגה את התקופה בה חי דרך חייו וחוויותיו האישיים ואיננה מהווה יצירה אישית במובן של וידוי או סרט תעודה אישי, כגון אלו של דויד פרלוב

יחידת תרגול 6

8. במחקר על מידת הנכונות של חיילים לשמש כקצינים נתגלה כי 63% מהצוערים בקורס הקצינים האחרון היו מפקדי וסגני "משמרות זהירות בדרכים" בילדותם. לפיכך נראה כי האחריות שקיבלו על עצמם בילדותם פיתחה אצלם תכונות החשובות לשירות כקצין כגון פיקודיות ואחריות. איזה מהנתונים הבאים **מחליש** את תוצאות המחקר?

- (1) אחוז הקצינים מתוך אוכלוסיית המשרתים בסדיר דומה לאחוז המפקדים וסגני המפקדים מתוך כלל פעילי "משמרות זהירות בדרכים"
- (2) במחקר אחר נמצא כי ילדים ששימשו כמפקדי וסגני "משמרות זהירות בדרכים" אחראיים יותר מילדים אחרים
- (3) נמצא כי החינוך מבית שסופגים הצוערים בצעירותם תורם במידה רבה לשאיפתם לתפקידים פיקודיים הן כילדים והן כבוגרים
- (4) במנהלת "משמרות זהירות בדרכים" רואים חשיבות רבה לתפקידי המפקד והסגן מכיוון שבהעדר נוכחות מבוגר, הם המנגנון שמאפשר את ויסות הפעילות במעברי החציה

9. אייל החליט לרוץ במרתון הקרוב מבלי שהתאמן קודם לכן אפילו בריצה קצרה. כאשר סיפר זאת לשירה, חברתו, אמרה לו: "לא ניתן לבנות גשר כשאינך יודע להבריג בורג".

הבורג בדבריה הוא משל ל-

- (1) ריצה קצרה
- (2) אימונים
- (3) ריצת מרתון
- (4) החלטתו של אייל

10. בוטנאי מצא כי בקרב עצי הצ'יצ'ו שעליהם משוננים או חלקים בלבד, אין הבדל בקצב הנשירה בין עצים. לפיכך הגיע למסקנה שצורת העלה בעצי הצ'יצ'ו אינה משפיעה על קצב נשירת העלים של העץ.

מה מהבאים **מחליש** את מסקנתו?

- (1) קצב נשירת עלי עץ הבאובב המשוננים והחלקים זהה
- (2) המחקר התבצע באיזור ללא רוחות כלל וידוע כי עוצמת הרוח משפיעה על נשירת עלים משוננים בצורה חזקה יותר מעל עלים מאורכים.
- (3) מחקרו של הבוטנאי התבצע בתחילת הסתיו וידוע כי בתקופה זו עצי הצ'יצ'ו נמצאים בשיא תקופת נשירת העלים
- (4) עלים משוננים נחשבים כעלים שקצב נשירתם מהיר יותר

11. לפניך ארבע טענות של יואב בנוגע לצעצועיו. איזו מבין הטענות אינה סותרת אף אחד מהמשפטים האחרים?

- (1) סבא קנה לי בובות של דרדסים כחולים
- (2) סבא קנה לי מכוניות קטנות בצבע אדום
- (3) אבא קנה לי את כל הצעצועים הכחולים והאדומים שברשותי
- (4) אבא קנה לי את כל אבני הלגו הצהובות שברשותי.

12. שלא כמו רוב משרדי הפירסום המוזילים את חגי ישראל על ידי שיווק גס הפונה למכנה המשותף הנמוך ביותר, משרדנו "צביקה צביקה צביקה" שומר למסורת מקום של כבוד ואינו משלב תכנים יהודיים בחומר הפרסומי אותו הוא מייצר. זאת, לא רק בשל זהות הבעלים, צביקה, שהוא אדם מאמין, אלא גם מתוך התחשבות בקהל הלקוחות של המשרד הפונה בעיקרו לציבור החילוני והתחשבות בתדמיתו של המשרד ככזה המתמחה בשיווק מוצרים יוקרתיים.

מה מהבאים מתאר מערכת שיקולים התואמת במידה הרבה ביותר לזו המתוארת בפסקה?

- (1) אם קהל הלקוחות של המשרד היה בעיקר מהמגזר הדתי וצביקה היה אדם לא מאמין, סביר להניח כי משרד הפרסום היה ממשיך לפעול כפי שהוא פועל כיום
- (2) אם המיתוג של משרד הפירסום היה מתמקד בציבור הרחב סביר להניח כי אופי הפרסומות שהיה מפיק היה נותר זהה
- (3) אם שימוש בחגי ישראל בפרסומות היה נחשב דבר יוקרתי ומיוחד, סביר להניח שאופי הפרסומות אותן מפיק המשרד לא היה משתנה, בשל קהל הלקוחות הפונה בעיקר לציבור החילוני
- (4) אם הבעלים של החברה, צביקה, לא היה אדם מאמין, אך קהל לקוחותיו היה נותר כפי שהוא, סביר להניח כי משרד הפרסום היה ממשיך לפעול כפי שהוא פועל כיום

13. צבי: "מוטי סיפר לי כי בנו של אחיו, שאינו דומה לו כלל, אמר לו כי לא יוכל להגיע לארוחה בשישי הקרוב".

איזה מהאפשרויות הבאות אינה יכולה להשתמע ממשפטו של צבי?

- (1) אחיינו של מוטי שאינו דומה למוטי כלל לא יוכל להגיע לארוחה
- (2) אחיינו של מוטי שאינו דומה לאחיו של מוטי כלל לא יוכל להגיע לארוחה
- (3) אחיו של מוטי אינו דומה למוטי
- (4) אחיו של מוטי לא יוכל להגיע לארוחה

14. במחקר שערך הפרופסור סן בקרב בני הקאסטות הנמוכות בהודו נמצא כי למרות שבני הקאסטות הללו נוטים לרוב לעבוד בעבודות כפיים פשוטות, אין בכך כדי להעיד על העדר בחירה אישית אלא על התפיסה החברתית המעצבת את חייהם. על פי סן, מגבלות תפיסתם העצמית של בני הקאסטות הנמוכות מנציח עצמו בנתונים המעידים כי אחוז גדול מהנחקרים הצהירו כי בחרו בדרך חיים זו, אך באותה הנשימה הוסיפו כי זו הדרך הנכונה לחיות בעבור אנשים כמותם.

לפי האמור לעיל, אילו מהטענות הבאות משקפת את עמדתו של פרופסור סן באופן המדויק ביותר?

- (1) בעוד בני הקאסטות הנמוכות חושבים כי בידם בחירה חופשית, בפועל המצב שונה.
- (2) בני הקאסטות הנמוכות חופשיים לבחור את עבודתם ורק בשל בחירתם החופשית בחרו בעבודות כפיים.
- (3) בידי בני הקאסטות הנמוכות ישנה בחירה חופשית אשר מוגבלת לתפיסתם לגבי החברה בה הם חיים
- (4) בני הקאסטות הנמוכות אינם חופשיים לבחור היכן יעבדו

תשובות סופיות

(4) .13	(1) .9	(2) .5	(4) .1
(3) .14	(2) .10	(3) .6	(2) .2
	(4) .11	(4) .7	(1) .3
	(4) .12	(3) .8	(2) .4

יחידת תרגול 7

1. אמיר אמר ליוני: "גם כאשר תחנת ההצלה פתוחה, השחייה בים היא באחריות המתרחצים"

איזו מהאפשרויות הבאות היא המתאימה ביותר להיות הרקע לדברי אמיר?

- (1) יוני סיפר לאמיר כי כל המחלקה תיענש בשל איחורו של צביקה ביום א'
- (2) יוני סיפר לאמיר כי מורה הנהיגה שלו מחייב אותו לנהוג באיטיות
- (3) יוני סיפר לאמיר כי איננו חושש לעשות טעות עם הלקוח החדש מכיוון שמנהל הסניף מגבה אותו
- (4) יוני אמר שכמנהל משמרת במשחקיית הילדים שמירת הנהלים היא באחריותו הבלעדית

2. חסרונו המרכזי של מבחן ה-MMSE הוא באפקט הרצפה והתקרה. חלקו הראשון של האפקט הינו הקושי באיתור החמרה בקרב אנשים הסובלים מדמנציה ובקרב בעלי השכלה נמוכה או חסרי השכלה, הבאים מרקע סוציו-אקונומי נמוך. חלקו השני של האפקט הוא קושי בזיהוי בקרב משכילים. איזו מן השאלות שלהלן היא המתאימה ביותר לשמש ככותרת לפסקא שלעיל?

- (1) מה הקשר הקיים בין האוכלוסיות להן מיוחס אפקט התקרה והרצפה?
- (2) מה הן האוכלוסיות אותן מבחן ה-MMSE מתקשה לאבחן?
- (3) במה נבדלים אפקט הרצפה ואפקט התקרה?
- (4) מה מידת האפקטיביות של מבחן ה-MMSE?

3. במחקר על הרגלי הצריכה של בני שבט הטאטום נתגלה כי בני השבט מייחסים ערך רב לאבני צור המשמשות אותם כסכינים, בעוד שפנינים נחשבות בעיניהם לחסרות ערך. מסקנת החוקרים הייתה כי בני השבט מעריכים חפצים שימושיים.

מה מהבאים מחליש מסקנה זו?

- (1) בני השבט מעדיפים זהב על פני ברזל בשל יעילותו של הזהב בייצור כלי אוכל
- (2) בני השבט משתמשים בסכיני צור כמטבע הרשמי שלהם
- (3) פנינים משמשות את בני השבט בבישול תבשילי חג האביב, החג החשוב ביותר של שבט הטאטום
- (4) האיזור בו חיים בני השבט שופע אבני צור

4. במחקר בקרב שבט הבושמנים באפריקה נמצא כי קצב הגדילה של ילדים בשבט איטי באופן משמעותי ביחס לממוצע בקרב אוכלוסיות אחרות ביבשת.

מה מהבאים אינו יכול לשמש הסבר לממצא?

- (1) הבושמנים לא נוהגים לאכול ביצים, המכילות חלבון המאופייין בתערובת העשירה ביותר של חומצות אמינו, הנחוצה לצמיחה תקינה
- (2) סומטוטרופין, הורמון פפטידי המשפיע על המרצת צמיחת עצמות ילדים, מצוי בקרב הבושמנים באחוזים נמוכים ביחס לכלל האוכלוסיה
- (3) טקס ההתבגרות של הבושמנים הנערך כאשר הנער מגיע לגיל 15, כולל מאמץ פיזי רב ויוצר בעיות רפואיות בקרב רבים מהם
- (4) אורח חייהם הנוודי של הבושמנים כולל שעות שינה מועטות וידוע כי הורמון הגדילה מופרש בעיקר בשעות הלילה

5.

טענה א: אבי הזמר מוכן להופיע בכל אירוע,
טענה ב: אבי הזמר מוכן להופיע בכל אירוע, ובלבד שמספר המשתתפים בו גדול מעשרים.

- (1) מטענה א בהכרח נובעת טענה ב
- (2) מטענה ב בהכרח נובעת טענה א
- (3) שתי הטענות סותרות זו את זו
- (4) שום טענה אינה נובעת מהטענה האחרת או סותרת אותה

6.

בספרם "חכמים אך מפוזרים", מתארים ברגמן ופויר הפרעה המובילה לפער ניכר בין יכולתם האינטלקטואלית של הילדים הלוקים בה לבין כישורי הביצוע וההתארגנות שלהם בפועל. על-פי החוקרים, למרות שילדים הסובלים מההפרעה מצליחים באופן ממוצע במבחני חישוב, הסקה ואינטגרציה, הם מפגינים קושי במטלות הדורשות "כישורים ביצועיים". לדידם, פער זה מסביר את הקושי אותו חווים הילדים בהתמודדות עם הדרישות היום-יומיות בבית הספר, בבית ובמצבים חברתיים.

מי מהבאים יכול לשמש דוגמא לילד "חכם אך מפוזר"?

- (1) יעל, שציוניה במתמטיקה נמוכים למרות רמת העברית המצוינת שלה
- (2) ליאת, ילדה בעלת יכולת מתמטית מצוינת המתקשה ברישום תשובה מסודרת
- (3) רחל, תלמידה מצטיינת הסובלת מבעיות חברתיות
- (4) שמשון, תלמיד שקדן ומסודר שאינו מצליח להגיע להישגים

7.

כאשר מציינים כי טעמו של הצרכן השתנה, פירוש הדבר הוא שבנוסף לשינויים בכמות המכירות של המוצר, חל שינוי באופן בו הצרכן תופס את איכותו של המוצר, או בתפקידו של המוצר במכלול הרכישות של הצרכן. בהתאם, על-מנת לאבחן שינויים בטעמים של צרכנים יש לזהות לא רק שינוי בביקוש, אלא גם שינוי בהגדרת איכותו של מוצר כרגיל, נחות או איכותי או שינוי בדפוסי הקנייה של מוצר, מקנייה כתחליף למוצר אחר לקנייה כמוצר משלים לאותו המוצר, או להיפך.
על פי הפסקה, איזה מהמקרים הבאים מייצג בוודאות שינוי בטעמים של צרכנים?

- (1) מוצר שהביקוש עבורו עלה, שהוגדר בעבר כרגיל באיכותו וכעת נרכש כמוצר משלים
- (2) מוצר שהביקוש עבורו לא השתנה, שהוגדר בעבר כאיכותי אך כעת מוגדר כנחות באיכותו
- (3) מוצר שהביקוש עבורו ירד, שנרכש בעבר כתחליף למוצר אחר וכעת נרכש כמוצר משלים
- (4) מוצר שהביקוש עבורו לא השתנה, שנרכש בעבר כמוצר משלים וכעת נרכש כתחליף למוצר אחר

יחידת תרגול 8

8. יונית ורועי החליטו ללמוד במכללת אברהם. על כך אמרה אמו של רועי: "הם כמו זוג ציפורים הבונות את הקן שלהן היכן שאין מזון לגוזלים".

מה מהבאים המתאים ביותר להיות הרקע לדבריה של אמו של רועי?

- (1) מכללת אברהם עומדת על סף סגירה ועל כן התואר של רועי ויונית בסכנה
- (2) רועי ויונית בחרו במכללה שהכי קרובה למקום מגוריהם
- (3) לימוד במכללת אברהם יקשה על יונית ורועי למצוא עבודה בסיום התואר
- (4) במכללת אברהם אין תוכניות לימוד המתאימות לכישוריהם של רועי ויונית

9. המשוררת ויסלבה שימבורסקה כתבה: "השירה תמיד קצת מגזימה...יש להודות שהיום פחות מאי פעם. לא תעלה על הדעת בזמננו התפיסה של י.א. מורשטיין, שהשווה בסונטה שכותרתה 'אסירי עבודות פרך' את מצוקות האהבה שלו לסבל של עבד כפות באזיקים והסיק בלי שמץ מבוכה כי לעובדי עבודת פרך בכל זאת קל יותר לחיות בעולם."

איזה מהטענות הבאות אינה משתמעת מהפסקה לעיל?

- (1) בעת יציאת הסונטה, תפיסתו של י.א. מורשטיין לא נתפסה כמוגזמת
- (2) לא סביר שהשיר "אסירי עבודת פרך" היה מתקבל בסבר פנים יפות בימינו
- (3) מוגזם לטעון כי מצוקת אהבה קשה יותר מעבודת פרך
- (4) נראה כי הסונטה 'אסירי עבודות פרך' לא עוררה מעולם אמון במכאוביו של המחבר

10. במסיבת הרווקים של אורי שיחקו משחק שתייה. בשלב השלישי למשחק נשאלה השאלה "מה עירית, ארוסתו של אורי, הכי אוהבת לאכול?" גדי ענה משהו שמתחיל ב מ' או נגמר ב- מ', יוני ענה משהו שיש בו ר', ואורי טען ששניהם טועים.

כללי המשחק שקבעו אומרים:

- אם גדי צודק או יוני צודק אך לא שניהם יחד- מי מהם שטעה צריך לשתות כוסית
- אם גם גדי וגם יוני צודקים - אורי צריך לשתות כוסית
- אם גם גדי וגם יוני טועים - כולם צריכים לשתות כוסית

לאחר שביררו את התשובה התגלה שאורי לא צריך לשתות. מה מהבאים יכול להיות האוכל האהוב על עירית?

- (1) מרציפן
- (2) תמרים
- (3) המבורגר
- (4) מרק

11.

"ממצאי מחקרים שערכנו בשנים האחרונות תומכים בשיטות להוראת קריאה המתמקדות באימון ותרגול אינטנסיבי של המערכת הפונולוגית", קובעת פרופ' מירי פאוסט. לדבריה, ילדים רבים מתקשים להבחין בצלילים הבודדים מהם מורכבות ההברות והמלים ולכן דווקא שיטת הוראה המבודדת צלילים ולא מלמדת מלים שלמות, היא הגישה המתאימה יותר להוראת קריאה. פרופ' פאוסט סבורה כי אין די בהפיכת הגישה הפונטית להוראת הקריאה לגישה הדומיננטית, אלא צריך גם להקדים ולאמן את המערכת הפונולוגית של כלל הילדים מוקדם יותר, כבר בגיל הרך, וכן לאתר ילדים בסיכון שהתפתחות השפה שלהם איטית, או שיש במשפחתם בעלי קשיים התפתחותיים בשפה.

מה מהבאים יכול להיות כותרת לפסקה לעיל?

- (1) קשיים בהתפתחות השפה ודרכים להתגבר אליהן
- (2) התפתחות המערכת הפונולוגית בקרב ילדים
- (3) צלילים ולא מילים- הגישה הנכונה להוראת הקריאה
- (4) יתרונות הגישה הפונטית ללימוד קריאה

12.

תיקון 24 לחוק הגנת השכר העלה לדרגת חקיקה ראשית את ההוראות שהיו נתונות לקביעת שר התמ"ת, עיגן בחוק הלכות חשובות שנקבעו בפסיקות קודמות וקבע קנסות כבדים וסנקציות פליליות חמורות שיטלו על מעסיק שיעבור על הוראות החוק, לרבות מאסר. לא זו בלבד, אלא שהתיקון הביא למהפך של ממש במעמד העובד בבואו לתבוע את זכויותיו בבית הדין לעבודה על ידי היפוך נטל ההוכחה.

מה מהבאים אינו מופיע כאחת ממעלותיו של התיקון לחוק?

- (1) העברת נטל ההוכחה מהעובד למעביד
- (2) שמירה על כספי הפיצויים של העובד
- (3) הפיכת פסיקות בית הדין לחקיקה
- (4) הפיכת המעביד לפגיע לסנקציות פליליות

13

במחקר שעקב אחר חולדות, נתגלה כי בחולדות אשר התנהגותן הייתה אגרסיבית יותר קיימת רמה גבוהה יותר של הורמון Q בדם ביחס לחולדות שהתנהגותן הייתה פחות אגרסיבית. החוקרים טענו כי ממצא זה, בשילוב עם נתונים קודמים שנאספו, מחזק את הטענה כי שתיית חלב מסייעת בהפגת לחצים בעבודה.

שלוש בין הטענות הבאות הן נתונים שהחוקרים הסתמכו עליהם בטענתם. מהו הנתון הנתון?

- (1) הורמונים משפיעים באופן דומה על חולדות ועל בני אדם
- (2) לחצים בעבודה מגבירים את רמת האגרסיביות אצל העובד
- (3) אחד מהגורמים המרכזיים ללחצים בעבודה הוא חוסר אגרסיביות של העובד
- (4) מוצרי חלב מכילים ריכוז גבוה של הורמון Q

14.

ג'ורג'סון טוען כי "אנחנו יודעים ללא ספק שמדיניות ההקלה הכמותית באמצעות רכישות אג"ח מסיביות על ידי הבנקים המרכזיים מנפחת את השוק. אנחנו יודעים גם שיש להקלה הכמותית אפקטים חיוביים: זה כמו לתת סטרואידים לחולה. אבל חולים יכולים לקבל סטרואידים לתקופה קצרה ולא לטווח ארוך. מה יקרה כשיפסק הטיפול בסטרואידים?"

מה מהבאים משתמע בוודאות מהפסקה שלעיל?

- (1) רכישות האג"ח מסיביות יצרו אפקטים חיוביים של ניפוח השוק
- (2) הרכישות מטפלות בתסמיני הבעיה אך הן מוגבלות בפתרון הבעיה ואולי אף מחריפות אותה
- (3) ניפוח השוק ע"י הבנקים המרכזיים מקדם את השוק, על-אף הבעיות שהוא מעורר
- (4) ג'ורג'סון מתנגד למדיניות ההקלה הכמותית המתוארת

תשובות סופיות

(3) .13	(4) .9	(3) .5	(3) .1
(2) .14	(3) .10	(2) .6	(2) .2
	(3) .11	(3) .7	(3) .3
	(2) .12	(3) .8	(3) .4